MONS. IVAN VLAŠIĆ

HARFA DUHA SVETOGA

23078

Mons. Ivan Vlašić

HARFA DUHA SVETOGA

Izdao i odgovara: Mons. Ivan Vlašić, Tuškanac 56,
41000 Zagreb

Tisak: »A. G. Matoš«, Samobor

HARFA DUHA SVETOGA

MONS. IVAN VLAŠIĆ

Zagreb, 1983.

1

HARFA DUHA SVETOGA.

Kad je anđeo Gabriel u ime Božje navijestio Bl. Djevici Mariji, da će ona roditi Sina Božjega, rekao je među ostalim ovo: »Duh sveti sići će nad tebe, zato će i Dijete, koje će se roditi, biti sveto«.[1]) A to isto rekao je andjeo i sv. Josipu o Mariji: »Što je ona začela, od Duha je svetoga«.[2])

Dakle prema riječima sv. evanđelja tijelo je Kristovo djelo Duha svetoga. Međutim sv. Crkva u tom tijelu ističe na posebni način njegovo presv. Srce i ovako moli u litanijama: »Srce Isusovo, u krilu Djevice Majke od Duha svetoga načinjeno, smiluj nam se!« A zašto Crkva ističe u tijelu Isusovu baš to presv. Srce? Evo šta je na to pitanje odgovorio glasoviti mađarski biskup Prohaszka († 1927).

— Duh sveti, veli on, htio je u krilu Bl. Djevice napraviti sebi harfu, na kojoj će bez prestanka izvađati melodije beskrajne ljubavi Božje prema nama grešnicima. A ta je harfa presv. Srce Isusovo.

Ovo je samo pjesnička usporedba toga biskupa. Mi ćemo se ipak malo zadržati kod njegovih riječi, i poslušati dva-tri akorda sa te božanske harfe. Počet ćemo od Bl. Djevice Marije.

Čim je ona začela Sina Božjega, počela je pod njezinim srcem svirati ova nebeska harfa. A Gospu je to sviranje toliko zanijelo, da je odmah ispjevala onu divnu pjesmu: »Veliča duša moja Gospodina, što je milostivo pogledao neznatnu službenicu svoju! Odsad će me zvati blaženom svi naraštaji, jer mi Svemogući učini velike stvari. Sveto je ime njegovo!«[3]) Ova se pjesma i danas pjeva u svim crkvama po cijeloj kugli zemaljskoj i pjevat će se do konca svijeta.

A kad je Majka Božja u isto vrijeme posjetila i pozdravila svoju rođakinju Elizabetu, koja je već šesti mjesec nosila u svojoj utrobi sv. Ivana Krstitelja, Elizabeta je uskliknula: »Čim je tvoj pozdrav došao do mojih ušiju, zaigra mi od veselja dijete u utrobi«.[4]) Dakle Ivan je već u majčinoj utrobi zaigrao od veselja, kad je do njega doprla svirka one harfe Duha svetoga.

Poslije toga zasvirala je ta harfa u betlhemskoj štalici i njezin glas je dopro sve do prijestolja Božjeg. Nato je s neba sletjelo »veliko mnoštvo nebeske vojske — to jest anđela — koji su hvalili Boga: slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima!«[5]) — Ali ne samo to! Nego je i jedna zvijezda, kad je do nje doprlo sviranje te harfe, zaigrala od veselja i odletjela na daleki Istok. Tu je svojim sjajem obasjala sveta tri Kralja i dovela ih k malom Isusu u Betlhem.

Na koncu poslušajmo, šta se je dogodilo na Kalvariji, gdje su zajedno s Isusom bila razapeta i dva razbojnika. A jedan od njih, slušajući riječi raspetoga Isusa, koje su bile pune divnih melodija s one harfe, obratio se je svim srcem k Bogu i zavapio Isusu: »Sjeti me se Gospodine, kad dođeš u svoje kraljevstvo!« A s one je harfe odmah odjeknula melodija, koju dosada nijedan čovjek nije čuo: »Zaista kažem ti, danas ćeš biti sa mnom u raju!«[6])

I odonda pa dodanas nije umuknula ta božanska harfa i neće umuknuti do konca svijeta. Jer njezina svirka o ljubavi Srca Isusova prema nama, odjekuje sa svakog križa, iz svake Hostije, u svakoj ispovjedaonici i krstionici. A pisac ovih redaka moli Duha svetoga, da odjekne i na svakoj stranici ove knjige!

Naravno, sve ovo što smo rekli o harfi Duha svetoga, samo je pjesnička usporedba biskupa Prohaszke. Međutim nikakva usporedba, bila ne znam kako duhovita, ne može nam dočarati neshvatljivu ljubav Srca Isusova prema nama jer »ljubav Kristova nadilazi svaku spoznaju«[7]) kako veli Duh sveti po apostolu Pavlu. Stoga odazovimo se pozivu sv. Ivana apostola, koji nam dovikuje: »Ljubimo Boga, jer On je nas prvi ljubio!«[8])

2

JAO VAMA LICEMJERI!

Gospodin Bog oštro osuđuje grijeh licumjerstva. Tako naprimjer veli u knjizi Izaije proroka: »Na Sionu strepe grešnici i strah spopada licumjere!«[1]) Dakle njih posebno ističe među svim grešnicima.

A naš božanski Spasitelj dovikuje farizejima: »Jao vama licumjeri! Vi ste slični okrečenim grobovima, što su izvana lijepi, a unutra su puni mrtvačkih kostiju i truleži. Tako i vi, izvana se pokazujete ljudima kao pravednici, a iznutra ste puni licumjerja i bezakonja!«[2]) A onu riječ: Jao vama licumjeri! opetuje osamputa u toj propovijedi.

Stoga mi moramo znati, u čem stoji taj grijeh, što ga Sin Božji tako oštro osuđuje i koji Mu se toliko gadi. Na ovo će nam pitanje najbolje odgovoriti nekoliko primjera. Pogledajmo najprije te farizeje.

Mnogi su od njih činili velike nepravde u svom narodu. Zato im Spasitelj u spomenutoj propovijedi dovikuje: »Jao vama licumjeri, koji žderete kuće udovičke![3]) Dakle oni su pljačkali ne samo bogataše, nego i siromašne udovice.

Pa ipak su se pred narodom ponašali kao najbolji ljudi, samo da prikriju te svoje nepravde. Tako naprimjer pobožno su obavljali propisane molitve. Ali su se najradije molili po javnim putovima i raskršćima, samo da ih ljudi vide. Zato nas opominje Spasitelj: »Kad molite — veli On — nemojte biti kao licumjeri, koji se vole moliti po raskršćima, da ih ljudi vide«.[4])

Nadalje oni su išli revno u hram, i do najmanjih sitnica vršili sve, što im je dragi Bog po svome sluzi Mojsiji naredio. Tako

naprimjer bilo je propisano, da svaki Izraelac mora dati u hram desetinu od svih svojih prihoda, od žita i ulja, vina i smokava.

Ali farizejima nije to bilo dosta, nego su u svojoj tobožnjoj revnosti za Božju kuću davali desetinu i od mnogih trava, koje nemaju nikakve vrijednosti, jer rastu u svakoj šumi. Zato im Spasitelj dovikuje: »Jao vama farizeji, licumjeri! Vi dajete desetinu od metvice, kopra i kima, a zanemarujete ono, što je najvažnije u Zakonu, pravednost, milosrđe i vjernost!«[5])

A sada pogledajmo još jednog velikog licumjera, a to je apostol Juda. Njemu je bilo povjereno, da čuva kod sebe novac, što su ga dobri ljudi davali apostolima i Spasitelju za njihovo uzdržavanje. Ali Juda je bio tat i krao taj novac. A da pokrije te svoje krađe, on se je izvana pokazivao kao najbolji čovjek i natjecao se s drugim apostolima u ljubavi prema Isusu. Vrlo je pozorno slušao njegove propovijedi i veoma pobožno sklapao ruke, kad je došlo vrijeme molitve. Stoga ostali apostoli nijesu ni slutili, tko i šta je taj Juda. A da ih još bolje zavara, on je posebnu brigu i samilost pokazivao prema siromasima. Evo šta o tom veli sv. evanđelje:

— Šest dana prije vazma dođe Isus u Betaniju, gdje je stanovao Lazar, kojeg je Isus uskrisio od mrtvih. Tu su mu priredili večeru. A Marija — Lazarova sestra — uze litru dragocjene nardove pomasti, te pomaza noge Isusove. Tada reče jedan od njegovih učenika, Juda Iskariotski: »Zašto se ova pomast nije prodala za trista denara, i to dalo siromasima!« A ovo nije rekao, što bi mu bilo stalo do siromaha, nego jer je bio lopov, koji je držao novčarku i krao, što se je u nju stavljalo.[6])

Iz ovih primjera o farizejima i Judi možemo lako upoznati, u čem stoji grijeh licumjerstva. Naime taj je grijeh jedna velika laž pred Bogom i pred ljudima. Jer licumjeri — kako smo vidjeli — ne lažu samo jezikom, nego lažu svim svojim djelima i cijelim životom. Stoga je ovaj grijeh toliko odvratan dragom Bogu, jer Bog je vječna Istina i gadi Mu se svaka laž.

Zato nas opominje Spasitelj u sv. evanđelju: »Čuvajte se kvasca farizejskoga!«[7]) Stoga ispitajmo svoju savjest, ima li možda i u našem srcu koje zrno toga opasnog kvasa? I nastojmo svim silama, da naše molitve i druga dobra djela budu daleko od svakog pretvaranja. Onda će nas ljubiti Otac nebeski, jer veli sv. Pismo: »Blažen onaj, u čijem srcu nema pretvaranja!«[8])

3

NOVCEM KUPLJENI PRIJATELJI!

Sigurno će mnogi od nas, kad pročita gornji naslov, odmah uzviknuti: »Pa kakvi su to prijatelji, koji se dadu za novac kupiti! Fućkam ja na takove prijatelje i ne trebaju mi!« Pa ipak poslušajmo što veli, nitko drugi nego sam Sin Božji: »Ja vam kažem, stecite sebi prijatelje lažnim bogatstvom, da vas kad umrete, prime u vječne stanove!«[1]) A koji su to prijatelji, što ih možemo novcem kupiti i koji nas mogu dovesti u život vječni na nebu? Na ovo će nam pitanje najbolje odgovoriti jedna zgoda, koju čitamo u Djelima apostolskim.

U gradu Jopi, koji se danas zove Jafa, živjela jedna žena imenom Tabita. Bila je svima građanima dobro poznata radi svoga kreposnog života, osobito radi milostinje, koju je dijelila svima potrebnima, štono se kaže šakom i kapom. Na koncu se razboli i umre. Prijateljice ju odmah obukoše i položiše na odar.

Sutradan dođe u taj grad sv. Petar apostol, koji je kao i drugi apostoli išao od grada do grada propovijedajući sv. evanđelje prema nalogu našeg božanskog Spasitelja, koji je rekao svojim apostolima: »Idite po cijelom svijetu i propovijedajte evanđelje svim ljudima!«[2]) Kad je Petar došao u Jopu, ljudi mu odmah rekoše za pokojnu Tabitu, da je bila veoma kreposna žena i odvedoše ga u kuću, gdje je ona ležala mrtva.

Sada se oko sv. Petra i mrtve Tabite skupiše mnoge siromašne udovice i prosjaci, pa počeše sa suzom u očima pokazivati apostolu razne haljine, košulje, marame, kapute itd. što ih je pokojna Tabita njima darovala. Petra ganuše ove sirotinjske suze do dna duše i on — naravno po Božjem nadahnuću — zamoli sve prisutne, da izađu napolje.

Kad je ostao sam, klekne kraj mrtve Tabite i pomoli se Bogu. Zatim joj vikne: »Tabita ustani! A ona otvori oči i sjede«.[3]) Onda Petar zovne u sobu i druge, pa im pokaže Tabitu živu.

* * *

Jednog će dana i svaki od nas, poput Tabite, ležati mrtav na odru, a duša će nam stajati pred vječnim Sudcem. Pa koliko će prijatelja doći, da obađu tvoje mrtvo tijelo i budu ti na sprovodu? Toga ne znamo! Ali to i nije važno, jer mrtvo tijelo niti šta vidi, niti čuje i ne osjeća.

Ipak jedno znamo posve sigurno, a to je ovo! Da će se anđeli čuvari sviju onih, kojima si za života dobro činio i pomagao im u njihovim potrebama duševnim i tjelesnim, pojaviti na sudu Božjem. I pokazat će Ocu nebeskom svaku paru, svaki zalogaj kruha, svaki komad odjeće, što si iz ljubavi prema Njemu darovao svojim bližnjima ovdje na zemlji. Pokazat će mu i svaku utješnu riječ, koju si im rekao, i sve suze, koje si im svojom ljubavlju osušio. Da će zaista biti tako, uči nas sam Duh sveti, koji veli u knjizi Otkrivenja: »Blago onima, koji umiru u Gospodinu, jer ih prate njihova djela!«[4])

A šta će nato Gospodin Bog? Njega su ganule suze siromaha oko mrtve Tabite, pa će ga sigurno ganuti i suze sviju onih, kojima si za života dobro činio. Zato će ti biti milostiv Sudac prema riječima Sina njegova: »Blago milosrdnima, jer će oni milosrđe postići!«[5]) On je mrtvoj Tabiti, radi njezine ljubavi prema ljudima, osobito siromasima, povratio tjelesni život, koji u svakom slučaju prolazi. A tebi će darovati život vječni na nebesima, jer evo šta kaže Isus Krist, naš božanski Pastir: »Moje ovce slušaju moj glas i ja im dajem život vječni«[6])

Eto dakle, koji su to prijatelji, što ih možemo kupiti svojim novcem i ljubavlju. Oni će nam na Božjem sudu priskočiti u pomoć i dovesti u život vječni.

Stoga nastojmo, da svojom ljubavlju kupimo što više takovih prijatelja. Onda nećemo na sudu Božjem stajati sami, nego će nas okružiti najbolji i Ocu nebeskom najmiliji advokati. Zato odazovimo se glasu Duha svetoga, koji nam dovikuje po svome sluzi Sirahu: »Pomozi siromahu i nemoj ga otpustiti praznih ruku!«[7])

4

IZMEĐU DVIJE SVIJEĆE.

Svaka je upaljena svijeća slika Gospodina Boga jer »Bog je svjetlost — veli sv. Pismo — i nikakve tame nema u njemu«.[1] A Sin Božji veli u sv. evanđelju: »Ja sam svjetlost svijeta. Tko ide za mnom, ne tumara u tminama«.[2]) Zato se Crkva kod sv. mise i u ostalim obredima služi svijećama.

Mi ćemo sada baciti jedan pogled samo na dvije značajne svijeće, između kojih se odigrava život svakog kršćanina ovdje na zemlji, a to su krstna i smrtna svijeća. Pogledajmo najprije onu prvu.

U životopisu sv. Leonide mučenika († oko 115) čitamo ovo. Njegov sin bio je slavni crkveni pisac Origen. I kad je Origen bio djetešce, Leonida je čestoputa kleknuo kraj njegove kolijevke i s velikom pobožnošću ljubio ga u prsa. A kad su ga rođaci i prijatelji upitali, zašto to čini, on im je odgovorio:

— Zar nijeste čitali, šta veli u ime Božje sv. Pavao apostol o sebi i svim kršćanima: »Mi smo hram Boga živoga«.[3]) Jer u sv. sakramentu krsta čisti nas Bog od istočnoga grijeha i dolazi u našu dušu, da u njoj prebiva kao u svome hramu. Eto zato ja ljubim svoga sinčića! Tim hoću da poljubim samog Oca nebeskog, koji prebiva u njegovu srcu.

Ovim riječima sv. Leonide ne treba ništa nadodavati, jer tako nas uči sveta vjera. — Dakle i mi smo kod krštenja postali hram ili, kako mi danas kažemo, crkva Boga živoga. A u svakoj crkvi gori uvijek svjetlo pred Isusom u presv. Oltarskom sakramentu. Zato nam je svećenik kod krštenja dao u ruke upaljenu svijeću i pritom u ime sv. Crkve rekao: »Primi upaljenu svijeću i

vrši Božje zapovijedi da možeš, kada Gospodin dođe na svadbu, poći mu u susret sa svima svetima«.

Svećenik je odmah iza krštenja ugasio tu svijeću. Ali otajstvo, što se je odigralo u sjaju te svijeće, ne može se više nikad i ničim utrnuti, jer Bog je tada našu dušu obilježio neizbrisivim znakom svoje djece, za koju veli Duh sveti da »nijesu rođeni ni od krvi, ni od tjelesne požude, ni od ljudske volje, nego od Boga«.[4]) Stoga je krstna svijeća, premda je davno ugašena, postala temeljni i međašni kamen našeg vrhunaravnog kršćanskog života.

I još će jedna svijeća biti međašni kamen naše sudbine ovdje na zemlji. Naime doći će čas, i možda je vrlo blizu, kad će se naša duša osloboditi ovog smrtnog tijela, da poleti u naručaj Oca nebeskog. I tada će nam naši mili i dragi upaliti smrtnu svijeću, kao znak i nadu, da će nam duša za koji čas uroniti u svjetlost nebesku, kojoj neće biti kraja.

Između ove dvije svijeće — krstne i smrtne — odigrava se tvoja životna borba na putu zemaljskom. Pa kako izgleda taj tvoj put? Je li posut ružama ili možda trnjem? Je li sunčan ili oblačan? Je li širok ili uzak? To zna jedino dragi Bog i ti! Ali kakogod izgledao tvoj zemaljski put, jedno moraš uvijek imati na pameti, ako želiš doći u život vječni. Evo šta!

U životopisu sv. Ignacija mučenika čitamo ovo. Njega je rimski car Trajan osudio na smrt († 107) radi vjere u Isusa Krista. Prije toga car ga je dugo preslušavao i prvo mu je pitanje bilo, kako se zove? A Ignacije mu je odgovorio:

— Zovem se Bogonoša.

— Kako kako! začudi se Trajan. Pa tebi je ime Ignacije.

— Jest, tako me zovu. Ali moje pravo ime je Bogonoša, jer ja sam kod sv. krštenja primio Boga u svoju dušu, pa ga i danas nosim i nosit ću ga do zadnjega daha!

Nastojmo i mi, da budemo uvijek Bogonoše i da nikad kojim teškim grijehom ne otjeramo iz svoje duše Boga, koji nas je u sjaju krstne svijeće »pozvao iz tame u svoje divno svjetlo« kako veli Duh sveti.[5])

Onda će i Otac nebeski nositi tebe na rukama kao svoje dijete kroz sve bure i oluje ove suzne Doline i sretno te dovesti do one druge međe tvoga života ovdje na zemlji, do smrtne svijeće. I ta će se svijeća iza tvoje smrti ugasiti. Ali neće se nikad ugasiti ona vječna svjetlost, koja te čeka na nebesima, jer veli Duh sveti da ondje »neće više biti noći i neće trebati svjetla sunčanog, jer će ih rasvijetliti Gospodin Bog, i oni će kraljevati u vijeke vjekova!«[6])

5

SAMO JEDAN UBOD!

Liječnici upotrebljavaju često puta vrlo jednostavne metode, da ustanove zdravstveno stanje kojeg čovjeka. Kojiput je dosta mali ubod kakvom iglom ili blagi udarac na stanovitom dijelu tijela i već su utvrdili, je li mu onaj organ zdrav ili bolestan. — Nešto slično rade i sveci Božji, da ustanove koliko se kreposti nalazi u duši ovog ili onog čovjeka. Evo na primjer šta čitamo u životopisu sv. Filipa Nerija, koji je proveo svoj život u Rimu, gdje je i umro god. 1595.

U njegovo vrijeme živjela u jednom rimskom samostanu neka redovnica, koju su ljudi — ne znamo zašto — smatrali pravom sveticom. Dapače kolao je u Rimu glas, da ona otkriva tajne ljudskih srdaca i proriče budućnost. A šaputalo se i o čudesima, što ih ona čini. Zato su mnogi vjernici dolazili k njoj, da se preporuče u njezine molitve i pitaju za savjet u svojim poteškoćama, ili da im dadne za uspomenu koju sličicu sa svojim potpisom.

Glas o toj redovnici dopro je i do sv. Oca Pape. Stoga on jednog dana pozove k sebi Filipa i pošalje ga u taj samostan, da izvidi je li istina, što se govori o krepostima i svetosti ove redovnice. Svetac posluša i odmah ode k njoj. Ali se iza kratkog vremena vrati k Papi i reče mu:

— Sveti Oče! Nema govora o kakvoj svetosti kod te redovnice.

— A kako si to mogao tako brzo ustanoviti! začudi se Papa.

— Evo kako, odgovori Filip. Vama je dobro poznato, da bez iskrene i prave poniznosti nema govora o svetosti, jer veli Duh sveti: »Bog se oholima protivi, a poniznima daje milost«.[1]) Stoga

može čovjek izgledati pred ljudima ne znam kako pobožan, krepostan i svet, ali ako nije ponizan, sva je ta njegova svetost isprazna i varava. Zato sam ja stavio na kušnju samo njezinu poniznost i pronašao, da nije ponizna, nego baš obratno, da se je uzoholila radi časti, koju uživa pred narodom. — A sada evo kako je to svetac izveo.

Poznata je stvar, da su naše redovnice vrlo uslužne prema svim ljudima, osobito prema svećenicima. Pa kad ih zamolite za kakvu uslugu, upravo se otimaju, koja će to učiniti. To je dobro poznato piscu ovih redaka, jer je kroz cijeli život bio u kontaktu s našim redovnicama. A to je još bolje znao sv. Filip, pa evo šta je pokušao s tom redovnicom.

Kad je ona došla k njemu u samostansku primaonu, mislila je da će ju i taj glasoviti rimski svećenik pitati za savjet u svojim duševnim poteškoćama, i diviti se njezinim mudrim odgovorima kao i ostali vjernici. Ali Filip je mjesto svega toga napravio jedan mali ubod, da iskuša njezinu poniznost, pa joj reče:

— Pogledajte časna sestro, negdje sam uprljao kaput idući ovamo u samostan. Pa vas lijepo molim, da ga malo očistite...

»Svetica« je ostala razočarana i odmah mu dosta drsko odbrusila:

— Velečasni ja nemam vremena za to. Vidjeli ste u samostanskom dvorištu, koliko ljudi čeka, da sa mnom progovore bar nekoliko riječi. U ostalom ja nisam došla u samostan, da čistim kapute svećenicima, nego da se molim Bogu i svojim savjetima pomažem vjernicima.

Svetac je odmah vidio, koliko je sati, naime da se je ona uzoholila radi svoje popularnosti među ljudima. Stoga se je iza nekoliko ljubaznih riječi oprostio od nje i javio sv. Ocu, da nema govora o svetosti ove redovnice.

Iz ovoga vidimo, šta misli o poniznosti sv. Filip Neri. A to isto misle i svi ostali sveci Božji, pa u jedan glas vele, da u nebo vodi samo jedan put, a to je put iskrene i duboke poniznosti. A tko ih je tome naučio? Tko drugi nego naš božanski Spasitelj, koji nam dovikuje u sv. evanđelju: »Učite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem!«[2])

6

ISTINA O NAPASTIMA!

Ako čovjek zaviri samo malo u svoju nutrinu i pogleda oko sebe, šta rade drugi ljudi, odmah će opaziti, da u srcu svakog čovjeka vlada nekakav nesklad i razdor. Koliko puta svi mi jasno vidimo, da se moramo čuvati proždrlosti, pijanstva, bludnosti, svađe i drugih opačina, jer će nas odvući u propast, i stvaramo najbolje odluke. Ali nešto se u nama buni protiv toga, i razne napasti vuku nas na posve drugu stranu. O tom neskladu u ljudskom srcu govori i Duh sveti, koji veli po apostolu Pavlu: »Tijelo želi protiv duha, a duh protiv tijela. Ovo se protivi jedno drugome«.[1])

Ova je stvar svakom čovjeku tako dobro poznata, da o tome ne treba više ni jedne riječi trošiti. Ali možda nije svima poznato, da je ovaj nesklad između tijela i duha vladao i u srcu najvećih svetaca Božjih. Uzmimo na primjer sv. Benedikta, koji je osnovao prve redovnike na kršćanskom zapadu i po njima donio kulturu evropskim narodima. Umro je godine 543. — On se je od svoje mladosti brižno čuvao svakog grijeha i živio poput anđela u ljudskom tijelu. Pa ipak evo šta čitamo u njegovu životopisu.

Njega su redovnici višeputa zatekli u šumi, kako bos hoda po trnju. Kad su ga pitali, zašto to čini, on je šutio. Ali na njihovo navaljivanje ipak je na koncu priznao, da su ga griješne misli i želje tako zaokupile, te već nije znao, kako bi se od njih obranio. Stoga je odletio bos u šumu i počeo hodati po trnju, da mu ubodi toga trnja izbiju iz glave one griješne misli i želje. — Dakle i taj anđeo u ljudskom tijelu morao je izdržati velike napasti.

Slične stvari čitamo i o drugim svecima Božjim, o sv. Jeronimu, sv. Franji Asiškom, sv. Saleziju i mnogim drugima. A evo šta sâm o sebi kaže onaj veliki apostol Isusov sv. Pavao: »Ja znam da dobro ne stanuje u mom tijelu. Radujem se Božjem zakonu, ali vidim drugi zakon u svojim udovima, koji se opire zakonu mojega uma«.[2]) Dakle i ovaj stup Kristove Crkve osjećao je u sebi nesklad između tijela i duha, pa se je morao boriti s raznim napastima.

A sada poslušajmo, kakav je zaključak napravio sv. Augustin iz svega ovoga, što smo rekli. On je do svoje 35. godine bio veliki grešnik. Ali kad je čitao o tim napastima svetaca Božjih, sjeo je i napisao one glasovite riječi: »Potuerunt hi et hae, cur non tu Augustine!« A to u hrvatskom prevodu glasi: »Ako su oni mogli, zašto ne bi mogao i ti Augustine!« Jer i oni su bili ljudi od tijela i krvi kao i ti! I oni su morali izdržati iste napasti kao i ti, a možda i veće! Pa ako su oni uz pomoć Božju ostali pobjednici u toj borbi sa svojim tijelom i đavlom paklenim, zašto ne bi mogao i ti! Zato je odmah počeo borbu i od velikog grešnika postade veliki svetac Božji. — Ugledajmo se i mi u sv. Augustina i ostale svece Božje, pa pođimo bar izdaleka za njihovim primjerom.

Na koncu poslušajmo, šta kaže sv. Vinko Paulski o napastima. Žestoki vjetrovi — veli on — savijaju i mlate stablo na sve strane. Ali baš to mu učvršćuje korijen i stablo postaje sve otpornije i otpornije! Isto tako i borba s raznim napastima učvršćuje našu dušu u svim krepostima.

— Ili uzmimo vodu, nastavlja sv. Vinko. Ako voda uvijek miruje, postat će od nje bara ili mlaka puna žabokrečine. A da se to ne dogodi i našoj duši, potrebno je da ju napasti od vremena do vremena zavitlaju i promiješaju. — Osim toga napasti nas upravo gone k dragom Bogu. Evo kako! Mi jasno vidimo, da se svojim silama ne možemo oduprijeti raznim napastima. Stoga u toj borbi s vragom paklenim sklapamo ruke i molimo Oca nebeskog, da nam priteče u pomoć. I tako nas napasti gone k Bogu.

Zato Isus dovikuje svojim apostolima i svima nama: »Bdijte i molite se, da ne padnete u napast! Jer duh je spreman, ali tijelo je slabo«.[3]) Odazovimo se ovom pozivu našeg božanskog Spasitelja, pa nam i najteže napasti neće biti na propast nego

na spasenje, jer evo šta veli Duh sveti: »Blago čovjeku, koji pretrpi napast, jer pošto je prokušan, primit će vijenac života, što ga je Bog obećao onima, koji ga ljube«.[4])

7

VOJSKA NEBESKA.

Slavni grčki filozof Aristotel živio je 300 godina prije Krista i nije ništa znao za sv. Pismo i Božju objavu. Pa ipak je, gledajući prirodu oko sebe i zvijezde na svodu nebeskom, sa sigurnošću upoznao, da mora biti Bog Stvoritelj. Evo po prilici šta on o tom veli u svojoj knjizi »Dialozi«.

Jeste li ikada gledali — pita Aristotel čitatelje — kako se jedna vojska formira i sprema za boj? Sve se to odvija po planu! Najprije stupaju konjanici, i to u svinutim redovima, da ih neprijatelj ne bi opkolio. Za njima u stalnim razmacima tutnje nizovi bornih kola. Onda dolaze čete pješaka s raznim vrstama oružja, na desnom krilu strijelci, na lijevom kopljanici, u sredini praćari. A u svakoj se jedinici ističe po jedan uvježbani slon, sav u željezu, noseći na sebi oklopni toranj, u kojem se nalaze najbolji strijelci... I tako dalje.

Sada Aristotel ovako umuje, i to posve ispravno, ne bojeći se ništa da će pogriješiti. Kad čovjek gleda ovaj savršeni red — veli on — po kojem se ta vojska razvija u bojnu liniju i kreće naprijed, prisiljen je da napravi ovaj zaključak: negdje u toj vojsci mora biti jedan zapovjednik, po čijem se planu i komandi uređuje ta vojska. On mora tu biti, makar ga ja u toj bojnoj vrevi ne vidim. Jer ovaj savršeni red ne može se ni zamisliti bez jednog komandanta! — — — Sada Aristotel uspoređuje zvjezdano nebo s takovom vojskom i željeznom logikom dolazi do Boga Stvoritelja. Evo te logike!

Sv. Pismo naziva često puta zvijezde, radi njihova velikog broja »vojskom nebeskom«. Tako na primjer veli prorok David: »Nebesa su utvrđena Gospodnjom riječi i dahom njegovih usta

stvorena je sva vojska njihova«.[1]) A mi znademo kao i Aristotel, jer to gledamo na svoje oči, da se ta »vojska« razvija i kreće u najsavršenijem redu.

Tako na primjer ni jedna od tih zvijezda nije nikada na svom putu ni za jednu sekundu uranila ili zakasnila, nego uvijek izlazi i zapada u posve određeno vrijeme. To je tako sigurno, da možemo na sekundu izračunati vrijeme, kad će biti pomrčina sunca ili mjeseca iza 100 — 200 — 500 — 1000 i više godina.

Ali ta »vojska nebeska« ne samo da se kreće najsavršenijom točnošću, nego je i raspoređena u svemiru po nekom čudesnom planu. Pogledajmo samo jedan mali potez toga plana, što su nam ga otkrili astronomi u novije doba. Planeti našeg sunčanom sustava ovako su udaljeni od sunca:

Merkur	4 × 15 milijuna	km
Venera	7 × 15 „	km
Zemlja	10 × 15 „	km
Mars	16 × 15 „	km
Ceres	28 × 15 „	km
Jupiter	52 × 15 „	km
Saturn	100 × 15 „	km
Uran	196 × 15 „	km

Već iz ovog se vidi veliki red, koji vlada među planetima našeg sunčanog sustava, jer se broj od 15 milijuna stalno opetuje. Ali nije to sve! Ako se zadubimo u prve brojeve gornjih stavaka: 4—7—10—16—28—52—100—196, otkrit ćemo čudesnu harmoniju među njima. Evo te harmonije:

4 = 4 + (0 × 3)	28 = 4 + (8 × 3)
7 = 4 + (1 × 3)	52 = 4 + (16 × 3)
10 = 4 + (2 × 3)	100 = 4 + (32 × 3)
16 = 4 + (4 × 3)	196 = 4 + (64 × 3)

Kad čovjek gleda ove brojeve, ostaje zadivljen njihovom savršenom harmonijom. Međutim ovo je samo jedna sitnica u čudesnom redu »nebeske vojske«. Aristotel nije znao za ove brojeve, pa ipak je sa sigurnošću ovako zaključio: svaka vojska ovdje na zemlji, bila ne znam kako velika, prava je igračka prema onoj

vojsci nebeskih tijela. Pa ako se red u ovoj igrački ne može zamisliti bez jednog mudrog zapovjednika, onda pogotovo mora biti jedan premudri i svesilni zapovjednik, po čijem se planu i komandi u najsavršenijem redu kreće bezbrojna vojska zvijezda. On mora biti, makar ga ja ne vidim. A to je Gospodin Bog.

Stoga nam dovikuju Izaija prorok: »Dignite oči prema nebu i gledajte, tko je to stvorio. On je onaj, koji izvodi na broj vojsku njihovu!«[2]) A na drugom mjestu veli sam Bog po istom proroku: »Ja sam razapeo nebo i dao zapovijed vojsci njegovoj!«[3])

(Već tiskano u »Glasniku Srca Is« god. 1964).

8

NEBO MORAMO OSVOJITI!

U sv. Pismu staroga Zavjeta nebo se često puta naziva šatorom Gospodnjim. Tako na primjer prorok David u svojim psalmima ovako uzdiše: »Kako su mili tvoji šatori, Gospodine nad vojskama! Moja duša čezne za dvorima Gospodnjim!«[1]) Ali Sin Božji uči nas, da nije dosta samo uzdisati za tim Šatorom, gdje ćemo u zagrljaju Oca nebeskog naći svoju potpunu i vječnu sreću, nego da moramo nebo na silu osvojiti! A da nam taj Isusov nauk bude jasniji i da nam se duboko usadi u srce, mi ćemo najprije uzeti jednu usporedbu.

Godine 1015. iza Kristova rođenja navališe ratnici Vikinzi na irski otok, da ga osvoje. A da navala što bolje uspije, obećano je onom vojniku, koji prvi svojom rukom dotakne irsku obalu, da će postati grof od Ulstera. Kad je to čuo jedan obični vojnik, imenom O'Neil, čvrsto je odlučio, da će on to učiniti, pa makar morao ne znam što pretrpjeti!

I zaista, kad je počeo općeniti juriš, on bijesno potjera svoj čamac prema irskom otoku. I stalno je bio na čelu flote, premda je oko njega sipala prava kiša strjelica... Ali u zadnji čas, kad je već bio posve blizu cilja, najednom opazi, da ga je netko pretekao!

Pa šta radi O'Neil? On nije oklijevao ni jednog časa, nego brzo položi jednu ruku na veslo, a drugom dohvati sjekiru, te snažnim udarcem odsiječe svoju ruku, pa ju brzo baci na obalu. Tako je njegova ruka prva dotakla Irsku! I on se iza nekoliko časaka popne na otok kao grof od Ulstera. Zato se i danas u grbu tih grofova, među ostalim, nalazi i slika krvave ruke.

Ova nam zgoda pokazuje, šta sve ljudi podnose i trpe, kakvu silu sebi nanose, da se dočepaju zemaljske slave ili zemaljskih dobara! A sličnih primjera puna je povijest i cijeli život oko nas!

A sada poslušajmo, šta veli Sin Božji u sv. evanđelju: »Nemojte misliti, da sam došao donijeti mir na zemlju. Nijesam došao, da donesem mir, nego mač!«[2]) A na drugom mjestu veli: »Ako te tvoja ruka ili noga navodi na grijeh, odsijeci je i baci od sebe! Jer bolje ti je hromu i kljastu ući u život — vječni! — nego da budeš sa dvije ruke ili dvije noge bačen u vječni oganj!... Ako te i tvoje oko navodi na grijeh, iščupaj ga i baci od sebe! Jer bolje ti je s jednim okom ući u život, nego da budeš s oba oka bačen u ognjeni pakao!«[3])

Ove Isusove riječi izgledaju nam čudnovate, da ne kažemo, okrutne! Ali to je samo na prvi pogled. Jer Spasitelj ne traži od nas, da iščupamo oko iz glave ili da odsiječemo svoju ruku kao O'Neil. Bože sačuvaj! Nego evo šta On traži.

Ako ti je kakvo stvorenje, recimo koja osoba mila i draga kao oko u glavi, ali te navodi na grijeh i vuče u vječnu propast, moraš uzeti u ruke onaj mač Isusov i s tom osobom temeljito prekinuti, makar te to boljelo kao da vadiš oko iz glave jer »bolje ti je s jednim okom ući u život, nego da budeš s oba oka bačen u ognjeni pakao!«

Ili uzmimo drugi slučaj. Recimo jedna ti je osoba potrebna u životu kao desna ruka. Ali ako te smeta na tvom putu u život vječni, moraš opet uzeti u ruke onaj mač Isusov i odreći se te osobe, makar te to boljelo, kao da ti sijeku desnu ruku! Jer »bolje ti je s jednom rukom ući u život nego da budeš »sa dvije ruke bačen u vječni oganj!«

Svaki kršćanin mora na koncu ovog razmatranja uzdahnuti: »Točno, tako je!« Zato nam Isus u sv. evanđelju dovikuje ove riječi: »Šta koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a dušu svoju upropasti?«[4]) Apsolutno ništa! Jer sva ljubav, sve blago i slava ovoga svijeta prohujat će kao vjetar i svega će brzo nestati! A ostat će samo vječni život na nebesima, ili — ne dao Bog! — vječna propast u paklu!

9

JEDNO SLOVO S KRIŽA ISUSOVA.

Sv. Bonaventura († 1274) bio je veliki govornik i glasoviti propovjednik svoga vremena. Zato su crkve bile dupkom pune, kad je on propovijedao. Ali njega su rado slušali ne samo obični vjernici, nego i biskupi, kardinali i sam sv. Otac. — Jednog dana posjeti ga njegov suvremenik, glasoviti filozof, sv. Toma Akvinski, pa ga među ostalim upita:

— Velečasni, recite mi, iz kojih knjiga vadite one krasne misli i usporedbe, kojima se služite u svojim propovijedima.

— Vadim samo iz jedne knjige, odgovori Bonaventura.

— Iz jedne! začudi se Toma. A iz koje to?

— Evo iz koje, reče Bonaventura i upre prstom u raspelo na svome stolu... Jer sve što znam o našem vječnom spasenju, naučio sam od Isusa na križu.

Tako sv. Bonaventura. A davno prije njega rekao je to isto drugim riječima apostol poganskih naroda sv. Pavao, jer evo šta on piše pokrštenim Korinćanima: »Braćo, kad sam došao k vama, nisam došao da vam navijestim svjedočanstvo Božje visokim govorom ili mudrošću, jer nisam htio među vama ništa drugo znati osim Isusa Krista, i to raspetoga«.[1]) Dakle i sv. Pavao apostol veli, da je Isus na križu njegova jedina mudrost i znanje.

Zato sveta majka Crkva drži uvijek raspelo pred našim očima i potiče nas, da iz te »knjige« sv. Bonaventure čitamo i učimo. Mi ćemo se odazvati ovom pozivu, pa ćemo sada pročitati samo jedno slovo sa križa Isusova. Evo toga slova!

Kad mi čitamo životopise svetaca i pravednika Božjih, odmah vidimo da se ti smrtni ljudi — od krvi i tijela kao i mi! — nijesu ničega toliko bojali kao grijeha. A zašto? Evo šta na

to pitanje odgovara sv. Ivan Zlatousti, patriarha u Carigradu. — Isus nas je učio, veli on, da svaki dan među ostalim molimo: »Oče naš koji jesi na nebesima... otpusti nam duge naše!«[2]) A koji su to naši dugovi Ocu nebeskom? Na ovo će pitanje svaki kršćanin odmah odgovoriti, da su to naši grijesi.

Pa koliki je taj naš dug? Na ovo pitanje — veli sv. Ivan — odgovara nam raspeti Isus. Doduše On na križu šuti i ne miče se, ali svaka ona kap krvi i svaka njegova rana, ne govori nam nego viče, da je taj naš dug tako velik, da ga mi ničim ovdje na zemlji nijesmo mogli podmiriti. Nego je trebalo da Sin Božji siđe s neba, te svojom mukom i smrću isplati naše dugove Ocu nebeskom. Dakle raspelo nas Isusovo uči — završava sv. Ivan — da je grijeh najveće zlo ovdje na zemlji. Dapače grijeh je veće zlo i od samoga pakla, jer da nije bilo grijeha, ne bi bilo ni pakla.

Eto dakle, to je ono veliko slovo Božje, što ga možemo pročitati u »knjizi« križa Isusova. Stoga pogledajmo često na križ, osobito u časovima napasti, kad đavao pakleni oblijeće oko nas i zavodi na grijeh. Sv. Ivan Opat služi se jednostavnom ali krasnom usporedbom, da nas potakne na štovanje križa Isusova.

Recimo — veli on — jedan čovjek sjedi u šumi pod stablom, i najednom pojavi se vuk ili koja druga zvijer. Šta će raditi taj čovjek da se spasi? Znamo šta! On će se brzo popeti na to stablo, da umakne onoj zvijeri.

I nama je — nastavlja sv. Ivan — ostavio dragi Bog jedno takovo stablo, a to je drvo svetoga križa. Pa kad navali na tebe sa svojim napastima đavao pakleni, za kojeg veli sv. Pismo da »obilazi okolo kao ričući lav i traži, koga da proždre«[3]) ti se poput onog čovjeka brzo popni na to drvo svetoga križa. To jest pogledaj na raspetoga Spasitelja, sjeti se njegove muke i smrti, koju je podnio za tvoje vječno spasenje, i njemu se preporuči. A Isus raspeti dat će nam snage, da se odupremo napastima i pobijedimo onog lava paklenog, jer kaže Duh sveti da je Isus »naše grijehe uznio na križ — i oprostivši nam sve prekršaje — izbrisao zadužnicu, koja je svjedočila protiv nas, te ju prikovao na križ«.[4])

Dakle Spasitelj je svojom smrću na križu podmirio sve naše dugove Ocu nebeskom.

10

NAŠ — A NE MOJ!

Sv. Ivan Milostinjar bio je Patrijarh u Aleksandriji, gdje je i umro godine 619. On je ljubio sve ljude, kako nam to Bog zapovijeda, ali na posebni način ljubio je siromahe i dijelio im obilnu milostinju, tako da je njemu ostalo vrlo malo za život. Živio je prema onim riječima sv. Pavla apostola: »Kad imamo hranu i odijelo, budimo tim zadovoljni«.[1]) Stoga su mu ljudi još za života dali ime Ivan Milostinjar, a pod tim se imenom vodi i danas u popisu svetaca Božjih. — Mogli bismo vrlo mnogo pripovijedati o toj njegovoj ljubavi prema siromasima, ali mi ćemo ovdje ispričati samo jednu zanimljivu crticu iz njegova života.

Jednog dana posjeti ga neki bogati aleksandrijski trgovac. Tom zgodom vidio je na patrijarhovom krevetu nekakav stari, izlizani pokrivač, pod kojim on spava po noći. Znao je trgovac, da patrijarh ne može kupiti boljeg pokrivača, jer skoro sve što dobije, razdijeli siromasima. Stoga još istog dana kupi skupocjeni, topli pokrivač i pošalje ga patrijarhu s molbom, da ga upotrijebi samo za sebe i ne daje nikom drugom.

Patrijarh posluša i slijedeće noći pokrije se tim pokrivačem. Ali dok je ležao, poče ovako razmišljati: »Bože moj, dok ja ovdje spavam, pod ovim skupim pokrivačem, koliko siromaha ima u Aleksandriji, koji nemaju ni kruha u kući, a kamo li što drugo!« I te su ga misli tako zaokupile i ražalostile, da cijele noći nije ni oka stisnuo.

Drugog dana opet se pokrije tim pokrivačem, ali misleći na svoje siromahe, opet nije mogao zaspati. Treći dan isto tako... Zato nije mogao dulje izdržati, nego uze onaj pokrivač i prodade ga, te sav novac podijeli siromasima.

Kad je onaj trgovac dočuo za to, ode odmah u grad i kupi onaj pokrivač, te ga pošalje patrijarhu s istom molbom kao i prije. Ali sveti patrijarh nije mogao ni ovaj put izdržati pod tim pokrivačem, pa ga iza nekoliko dana prodade i novac razdijeli siromasima. To se je opetovalo nekoliko puta... A kad mu je trgovac jednog dana opet poslao onaj pokrivač, reče patrijarh u šali: »Vidjet ćemo, tko će se prije umoriti, ili on kupujući, ili ja prodajući«.

Ovakvih i sličnih primjera puni su životopisi svetaca i pravednika Božjih. Oni su se upravo natjecali u ljubavi prema siromasima. A odakle im tolika ljubav, tko ih je tome naučio? Tko drugi nego sam Gospodin Bog, koji je u starom Zavjetu rekao po svome sluzi Tobiji: »Dijeli milostinju i ne okreni lica od siromaha, pa ni Bog neće okrenuti lica od tebe«.[2]) A naš božanski Spasitelj ide još dalje pa veli: »Zaista, kažem vam. Štogod ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili«.[3])

Dakle sve, što dajemo siromasima, dali smo Sinu Božjemu, kako On to sam veli. Pa dobro! Ako već mi griješni ljudi nastojimo, da se bar donekle zahvalimo svojim dobročiniteljima, šta ćemo istom reći za Sina Božjega! Hoće li On i može li dopustiti da ga ljudi natkrile u toj zahvalnosti? Apsolutno nemoguće! Stoga će nam Isus stostruko uzvratiti sve, što smo mu dali po njegovoj braći siromasima, i bit će nam milostiv u svim našim duševnim i tjelesnim potrebama.

A da još bolje uzljubimo siromahe, promotrit ćemo jednu riječ, koja se kao crvena nit ljubavi, proteže kroz cijelu molitvu Gospodnju, a to je ona riječ NAŠ. Odmah na početku poziva nas Isus da kažemo »Oče naš« a ne »Oče moj«. Ovim te je htio Isus poučiti, da ti nijesi jedino dijete Božje ovdje na zemlji, nego da su svi ljudi tvoja braća i sestre. Dakle da smo svi jedna obitelj, jer imamo zajedničkog Oca gore na nebesima. Pa kaošto se članovi jedne obitelji ljube među sobom, ali na posebni način ljube svoju slabu i nemoćnu braću, tako smo i mi dužni u prvom redu ljubiti siromahe, tu najmanju braću Isusovu.

Nadalje u Očenašu ima samo jedna molba za zemaljske potrebe, koja glasi: »Kruh naš svagdanji daj nam danas!« I u toj prošnji veli Isus: NAŠ a ne moj! Dakle poziva nas, da molimo Oca nebeskog za zemaljske potrebe svih ljudi, ali u prvom redu za kruh svagdanji one najmanje njegove braće.

Stoga nastojmo, da molimo Očenaš ne samo ustima, nego i djelima, ljubeći sve ljude, a u prvom redu svoju siromašnu braću i sestre.

11

RODITELJSKA SVJETLOST

Kad čitamo životopise svetaca i pravednika Božjih, a i drugih velikana ljudskoga roda, odmah ćemo opaziti, da su skoro svi imali dobre i kreposne roditelje. Mogli bismo o tome mnogo pisati, ali mi ćemo spomenuti samo dvojicu od njih.

Glasoviti njemački socijalni radnik Adolf Kolping († 1865) posvetio je cijeli svoj život muškoj mladeži, u prvom redu šegrtima. U tom radu pokazao je toliku požrtvovnost i ljubav prema tim siromašnim dječacima, da su mu se ljudi veoma divili i njegovo se ime daleko pročulo. Jednog dana upitaše ga prijatelji, odakle mu tolika energija i ustrpljivost u njegovu radu, a on im je odgovorio:

— Kad me pitate, reći ću vam. Sve što imam, moram zahvaliti svojoj majci. Ona me je od malih nogu vodila pravim putem, ne samo riječima, nego u prvom redu svojim dobrim primjerom. A kad sam odrastao i ostavio roditeljsku kuću, njezin me je lik uvijek pratio i čuvao, da ne propadnem u vrtlogu života. I kadgod me je đavao napastovao, da sagriješim, trebalo je samo da se sjetim svoje majke, i napasnik je od mene odstupio. A istom kad je umrla, bilo mi je još jasnije, šta sve moram zahvaliti svojoj majci.

Ovako i slično govore o svojim majkama svi veliki ljudi, a da o svecima i ne govorimo. A što vrijedi za majku, vrijedi isto tako — možda i više! — i za oca. Evo na primjer šta čitamo u životopisu sv. Karla Boromejskog, biskupa u talijanskom gradu Milanu († 1584). On je bio pravo čudo svetosti i čovjek ne zna, čemu bi se više divio, da li njegovoj ljubavi prema Bogu i Crkvi,

ili njegovoj dobroti i milosrđu prema ljudima. Da navedemo samo jednu zgodu iz njegova života.

Kad je on bio nadbiskup u Milanu, dvaput se je pojavila kuga u tom gradu, godine 1570. i 1576. I evo šta se je dogodilo. Čim je kuga počela harati, skoro polovina građana utekla je iz grada, dapače i gradsko vijeće. Ali nadbiskup Karlo nije bježao, nego je ostao i bez prestanka pohađao bolesnike i tješio ih, a siromašne obilno pomagao hranom i novcem. Stoga se ne čudimo slavnom piscu Manzoniju, da ga je lik sv. Karla upravo opčarao i on ga je onako majstorski opisao u svom poznatom romanu »Zaručnici«.

I ovdje se postavlja pitanje, odakle sv. Karlu tolika ljubav prema Bogu i bližnjemu? Da lakše odgovorimo na to pitanje, sjetimo se onih riječi Isusovih: »Zar se s trnja bere grožđe ili sa drače smokve!«[1]) Tako je Spasitelju! I ovaj divni grozd tvoje svete Crkve nije uzabran s trnja, nego s plemenitog stabla dobrih kršćanskih roditelja. Jer Karlo je imao vrlo dobru majku, a isto tako dobrog, i možda još boljeg oca, koji mu je od malih nogu prednjačio u svim krepostima. Da spomenemo samo nešto.

Njegov je otac, među ostalim, svake nedjelje primao svete sakramente, a dnevno je na koljenima izmolio pučki brevijar. Osim toga ljubio je svoje bližnje, osobito siromahe, pa im dijelio šakom i kapom. A kad su mu neki prigovorili, da time nanosi štetu svojoj mnogobrojnoj obitelji, on im je spremno odgovorio:

— Ja se brinem za siromahe, a Otac nebeski pobrinut će se za moju djecu, jer Sin Božji veli: »Štogod ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili«.[2]) A Isus nije nikome ostao dužan, pa neće ni meni, nego će stostruko uzvratiti mojoj obitelji sve ono, što razdijelim siromasima.

I tako je mali Karlo, gledajući krepostan život svoga oca i majke, pošao za njihovim primjerom i postao veliki svetac Božji. Cijeli njegov život dokaz je, kako su istinite Isusove riječi: »Svako dobro stablo rađa dobre rodove«.[3])

Zato naš božanski Spasitelj dovikuje svima nama: »Neka tako svijetli vaša svjetlost pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašeg nebeskoga«.[4]) Dakle svi smo dužni svijetliti

dobrim primjerom svojim bližnjima. Ali u prvom redu to ste dužni vi roditelji, jer svjetlost vašeg dobrog primjera nikad se ne gasi, nego i poslije smrti — dakle i iz groba! — svijetli i pokazuje vašoj djeci put u život vječni.

12

NEBESKI MAGNET.

Taj Magnet je Isusov križ, jer neodoljivom snagom privlači k sebi ljudska srca. Mogli bismo to dokazati tisućama primjera iz života svetaca i pravedika Božjih, koji su se u jatima kupili oko križa Isusova, s križem su živjeli i s križem umirali. Stoga se samo od sebe nameće pitanje, odakle križu tolika snaga i moć? Neka nam na to pitanje odgovori jedna djevojka iz naših vremena.

Glasoviti francuski političar Jaures, koji je ubijen na početku prvog svjetskog rata, bio je potpuni bezvjerac. Zato je sa svojim drugovima upeo sve sile, da u francuskom narodu uništi svaku vjeru u Boga.

A on je imao kćerku jedinicu Germanu, koju je nježno ljubio i — štono se kaže — živio za nju. Naravno, njegova kćerka morala je biti odgojena kao prava poganka. Stoga nije smjela nikada ništa čuti o Bogu i Kristu, o Majci Božjoj, molitvi i drugim tajnama svete vjere. Ali tome se nije dalo izbjeći, jer Germana je o tome čitala u novinama i raznim časopisima. Inače djevojčica je bila veoma skromna i živjela povučeno.

Jedne večeri, kad je Germana već navršila 20 godina, vrati se Jaures iz parlamenta kući. Svoju mezimicu nađe zaposlenu u kuhinji. U razgovoru za večerom upita je on, među ostalim, zašto ostaje uvijek kod kuće i zašto ne ide na zabave kao druge djevojke. Pa već je vrijeme, da se malo zabavlja i s mladićima, te izabere sebi zaručnika.

— Tata, odgovori mu djevojka, ja sam već izabrala...

— Izabrala! začudi se njezin otac. A koga to? upita je veselo i znatiželjno. — Nato djevojka ode šuteći u svoju spavaću sobu

i donese raspelo, što ga je brižno sakrivala od svih ukućana. Pokaže ga ocu i reče mu:

— Evo tata, ovo je moj jedini Zaručnik. Stoga te molim, dopusti mi, da odem u samostan i njemu do smrti služim.

Jaures ostade zaprepašten. Zar njegova jedinica da bude redovnica i zaručnica Kristova! Pa on je nastojao svim silama, da u cijeloj Francuskoj uništi svaki spomen na Krista i njegov križ! A eto, nije ga mogao uništiti ni u srcu svoje kćeri! — Kad se je malo smirio i došao k sebi, upita Germanu:

— A sad mi reci, kako je do toga došlo. Nato mu ona poče pripovijedati.

— Kad sam jednog dana prije tri godine otišla u šumu da se malo prošetam, vidjela sam na raskršću veliko raspelo. Stala sam pred njim i dugo promatrala onu glavu trnjem okrunjenu — one ruke i noge za križ prikovane — njegovo Srce radi mene kopljem probodeno — onu krv koju je on, Sin Božji! do zadnje kapi prolio iz ljubavi prema meni, da me spasi od vječne propasti... Razmišljajući o svemu tome ja nisam mogla odoljeti toj neshvatljivoj ljubavi, i od onog dana ljubim ga svim srcem i nada sve. Stoga te, oče, klečeći molim, pusti me da zauvijek budem njegova zaručnica. — I djevojka je otišla u samostan.

Eto dakle zašto raspeti Isus na križu neodoljivom snagom, poput nebeskog magneta privlači k sebi ljudska srca. Zato jer nam svaka ona kap krvi, koju je Sin Božji prolio kod bičevanja i na križu, govori o njegovoj neshvatljivoj ljubavi prema nama. I tako se kroz vijekove ispunjanju one riječi Isusove: »Kad ja budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi. A ovo je rekao — dodaje evanđelist — da naznači kakvom će smrću umrijeti«.[1])

Pođimo i mi za svim pravednicima Božjim, pa u zdravlju i u bolesti, u žalostima i radostima, u životu i na času smrti, uprimo svoj pogled na križ Isusov. A raspeti Isus dat će nam snage, da ostanemo pobjednici u borbi sa đavlom i naopakim strastima svoga tijela, jer kaže Duh sveti po apostolu Pavlu: »Riječ je križa Božja sila onima, koji se spasavaju«.[2])

13

DVIJE ZLATNE POSUDE.

Svaki čovjek ovdje na zemlji nađe ovo ili ono srce, koje ga ljubi i voli. Tako na primjer tebe nježno ljube tvoji roditelji, tvoja djeca i unučad. Ljubi te tvoj muž ili supruga, rođaci i prijatelji. Ali nema srca na nebu i na zemlji, koje bi te tako žarko ljubilo, kao presv. Srce Isusovo. Ta je ljubav tako velika da »nadilazi svaku spoznaju« kako veli Duh sveti po apostolu Pavlu.[1])

Već prvi kucaj toga Srca u Betlehemu bio je posvećen tebi, jer Isus je i u jaslicama mislio na tebe, na mene i na svakoga od nas. I od onda pa do danas, to Srce nije te prestalo ljubiti ni za jedan časak. Ali najvećim svjetlom zasjala je ta Kristova ljubav u zadnjim kucajima njegova Srca ovdje na zemlji. Da ove zadnje kucaje bolje čujemo i razumijemo, uzet ćemo jednu usporedbu.

U Vatikanu ima vrlo mnogo dragocjenih predmeta, koji su se tu tijekom prošlih stoljeća nakupili. Među tim dragocjenostima nalazi se i jedna zlatna kutija, u kojoj se krije nježna ljubav jednog velikog muža prema Crkvi i Namjesniku Isusovu ovdje na zemlji. Evo zanimljive historije te zlatne kutije.

Slavni vođa irskog naroda O'Connell veoma je ljubio sv. Oca Papu. Stoga je više puta hodočastio u Rim, da pozdravi Namjesnika Kristova ovdje na zemlji i zamoli blagoslov za sebe i cijeli svoj narod. Ali tu svoju ljubav pokazao je na osobiti način u zadnji čas svoga života. Naime god. 1847. pošao je opet u Rim, ali je na putu naglo umro u talijanskom gradu Genovi. I dok mu je srce otkucavalo zadnje kucaje, on još misli na Petrova nasljednika, jer zadnje su mu riječi bile: »Dušu predajem Bogu, tijelo Irskoj, a srce svetom Ocu!«

Irci su tako i učinili. Tijelo su mu pokopali u Irskoj, a srce pohranili u jednu zlatnu posudu i odnijeli u Rim Papi Piju IX. Papa je od ganuća zaplakao, kad su mu donijeli tu posudu, jer eto taj njegov prijatelj još u zadnji čas misli na njega i ostavlja mu svoje srce!

Ovo je historija one zlatne kutije u Vatikanu. Ali u našim crkvama i na našim oltarima ima jedna druga posuda, u kojoj se krije beskrajno veća ljubav, nego u onoj vatikanskoj. A to je ona zlatna posuda, puna bijelih Hostija. I svaki bi od nas morao zaplakati od ganuća i zahvalnosti kadgod se otvori ta posuda, kaošto je Papa zaplakao nad mrtvim srcem svoga prijatelja. To će nam biti jasno, ako se samo malo zamislimo u historiju ove posude na oltaru.

Bilo je to na zadnjoj večeri, koju je Spasitelj blagovao sa svojim apostolima, nekoliko sati prije svoje strašne muke na križu. U taj najtjeskobniji čas svoga života, dok mu je Srce otkucavalo zadnje kucaje ovdje na zemlji, Isus misli na tebe, na mene i na svakoga od nas. I htio je pošto-poto da ostane uvijek s nama i poslije svoje smrti.

Pa šta je učinio? Poslušaj i snebivaj se od čuda! Ustanovio je tada presv. Oltarski Sakramenat, u kojem svakome od nas ostavlja ne samo svoje Srce, nego tijelo i dušu, božanstvo i čovječanstvo, cijeloga sebe!

Pa kako ćemo se zahvaliti Spasitelju na toj neshvatljivoj ljubavi? Evo šta na to pitanje odgovara sv. Pismo: »Ljubimo Boga, jer je On nas najprije ljubio!«[2]) A na to nas poziva i naša crkvena pjesma, u kojoj ovako pjevamo: »Ljubavlju ljubav vratimo, srca mu svog ne kratimo!«

Naravno, tu ljubav moramo pokazati ne samo svojim pjesmama u crkvi i na procesijama, nego u prvom redu vršenjem Božjih zapovijedi. Zato nam Isus dovikuje u sv. evanđelju: »Tko pozna moje zapovijedi i vrši ih, to je onaj, koji me ljubi!«[3])

14

NAJSJAJNIJE OGLEDALO.

U životopisu njemačkog cara Ferdinanda II. († 1637) čitamo ovo. On je imao dobre i pobožne roditelje, koji su ga brižno i u strahu Božjem odgojili. U dječačkoj dobi dali su mu za učitelja nekog plemenitog i dobrog viteza. Taj mu je učitelj jednom prigodom, valjda za rođendan, darovao skupocjeno ogledalo u prekrasnom zlatnom okviru.

Kad je Ferdinand završio osnovne škole i otišao na univerzu, njegov je učitelj premješten na drugo mjesto. Ali iza nekoliko godina posjeti ga i među ostalim upita, šta je s onim ogledalom, je li još na životu. Nato kraljević ode u svoju spavaonicu i donese onaj zlatni okvir. Ali sad je u tom okviru, mjesto ogledala, bila krasna slika Majke Božje bez grijeha začete. I dok je stari učitelj s velikim zadovoljstvom promatrao tu sliku, reče mu Ferdinand:

— Ovu mi je sliku darovala moja majka za imendan i stavila ju mjesto onog ogledala u ovaj zlatni okvir, te mi pritom rekla: Dragi moj sine! Blažena je Gospa najsjajnije Ogledalo, u koje moraš svaki dan upirati svoj pogled i poći, bar izdaleka, za njezinim primjerom, ako želiš ostati čist i drag Ocu nebeskom.

— Tako je, tako je! uzvikne stari učitelj sa suzom u očima. Nema boljeg Ogledala od Bl. Djevice Marije. I tko se često promatra u tom Ogledalu, neće propasti.

Mladi je princ, kako znademo iz povijesti, poslušao savjet svoje majke i ostao dobar. Kad je završio osnovne škole, pohađao je univerzu u Ingoldstadt-u, koju su vodili oci Isusovci. I tu se je pod njihovim uticajem odlučno opredijelio za katolički smjer u svojoj budućoj vladavini. Leksikon za bogoslovlje i Crkvu

veli među ostalim, da je Ferdinand »bio pobožan i odlučan katolik«.

A sada se vratimo onom ogledalu i riječima Ferdinandove majke. Ona nije rekla ništa nova, jer uči nas sam Duh sveti po svojoj Crkvi, da je Majka Božja »Ogledalo pravde« to jest najsavršeniji uzor svih kreposti. I poziva nas bez prestanka, da se svaki dan promatramo u tom Ogledalu, te ljepotu svoje duše dotjerujemo prema ljepoti Bl. Gospe.

Možda će sada netko reći: »Sve je to tako! Ali izgleda nam, da je to Božje Ogledalo ipak previše sjajno za naše griješne, tjelesne oči, jer mi u mnogim stvarima ne možemo ni izdaleka nasljedovati Majku Božju«. Kad čujemo ove riječi, mnogi će od nas kazati: točno tako je! Ali kad mi čitamo povijest svetaca i pravednika Božjih, odmah ćemo opaziti, da su oni — a s njima svi pravi kršćani — bez prestanka upirali svoj pogled u to nebesko Ogledalo i nastojali, da nasljeduju Majku Božju u svim krepostima.

Mi ćemo navesti samo jednoga od njih, a to je sv. Alojzije Gonzaga, koji je rođen godine 1568. Njegov otac bio je vrlo dobar i krepostan čovjek, pa je malog Alojzija uputio u pravi kršćanski život. A pošto su bili grofovi, dječak je Alojzije — prema običaju onog vremena — proveo nekoliko godina na kraljevskim dvorovima u Firenzi, Mantovi i Madridu, gdje se je živjelo potpuno svjetskim životom, a kojiput i dosta raskalašeno. Ali taj se dječak nije dao ničim zavesti, jer je već onda bez prestanka upirao svoj pogled u ono Ogledalo pravde, na kojem nema ni najmanje mrlje, dapače ni sjenke od kakova grijeha.

Pa da Ju i u tome bar izdaleka nasljeduje, jednog je dana, klečeći pred Gospinom slikom u Firenzi, položio zavjet Ocu nebeskom, da će kroz cijeli život čuvati svoju dušu čistu od svakoga, osobito od bludnoga grijeha. Bilo mu je tada 12 godina.

I on je održao svoj zavjet, kako u jedan glas tvrde svi njegovi odgojitelji i kolege. Jer nije dragog Boga nikada uvrijedio kojim težim grijehom, ili kako se obično veli: umro je u krstnoj nevinosti. Zato je i dobio časni naslov »anđeoski mladić«. Usput spominjemo, da je u svojoj 17. godini stupio u Isusovački Red.

Evo, na ovom su se mladiću do zadnjeg slova ispunile riječi sv. Pisma, koje nam Majka Božja dovikuje u svojim misama: »Poslušajte me djeco. Blago onima, koji čuvaju moje putove!«[1])

15

NEBESA PRIPOVIJEDAJU.

Kadgod čovjek — za vedre noći — baci pogled na zvjezdano nebo, uvijek ostane očaran tim pogledom i ne može se dosta nadiviti rojevima sićušnih zvijezda, koje doršću i trepere na svodu nebeskom. A pošto je čovjek razumno biće, nije se zadovoljio samo gledanjem zvjezdanog neba, nego je upro sve sile, da upozna šta se krije u toj veličanstvenoj slici. I napokon — iza stoljetnih vrludanja — otkrio je da su zvijezde gigantske kugle, koje u savršenoj tišini i po stalnim zakonima jure u dubinama svemira.

Pogledajmo najprije onu tišinu, koja vlada među zvijezdama u svemiru. Da nam to bude jasnije, spustimo se za jedan časak ovamo na zemlju. — Kad čovjek posjeti koju tvornicu ovdje na zemlji, uređenu po nacrtima ljudskih inžinjera, tu ga dočeka takova buka strojeva, da mu uši zagluše. Stoga jedva čeka, da izađe napolje i odahne od te buke i meteža.

Tako je to u ljudskim tvornicama... Samo u jednoj »tvornici« toga nema, a to je ona beskrajna zvjezdana mašinerija, uređena po nacrtima onog Inžinjera gore na nebesima. Ta se mašinerija bez prestanka vrti i okreće vratolomnim brzinama i džinovskim silama, ali u savršenom miru i šutnji. Svjedok je tome cijeli ljudski rod, jer mi se na zemlji nalazimo usred ove »tvornice« pa ipak slatko i mirno spavamo, dok ona radi punom parom danju i noću.

Ovoj šutnji svemirskog stroja divi se i sv. Pismo, koje veli u knjizi Mudrosti: »Dok je posvuda naokolo vladao najdublji muk i dok je noć u brzom trku došla do ponoći, siđe s neba svemoćna riječ tvoja«.[1]) Dakle i tu se govori o brzom trku zvjezdanog neba, ali u najdubljem muku i šutnji. Usput spominjemo, da se je ovim riječima sv. Pisma, prije reformirane liturgije, počimala sv. misa u nedjelju iza Božića.

Ova svemirska šutnja privela je k Bogu mnoge ljude. Evo na primjer šta čitamo u životopisu čuvenog francuskog pisca Psihari-ja, koji je prije prvog svjetskog rata služio kao mladi časnik u francuskoj koloniji u Alžiru. On je bio potpuni bezvjerac, ali se je kasnije svim srcem obratio k Bogu i postao svećenik.

Kad je služio u Alžiru, blizina Sahare nije mu dala mira. Zato je kojiput odjašio po noći duboko u tu pustinju, nad kojom je titralo zvjezdano pustinjsko nebo, dok je svuda naokolo vladala upravo svemirska šutnja. On se nije mogao dosta nadiviti toj apsolutnoj tišini, kojom se vrti mjesec oko zemlje, zemlja oko sunca, a sunce oko drugog svemirskog giganta... I jedne noći — piše on — nije mogao odoljeti srcu, nego je pao na koljena pred Onim, koji takovim božanskim mirom ravna beskrajnom zvjezdanom mašinerijom. I možda je to bio čas njegova obraćenja k Bogu. — Psihari je poginuo u prvom svjetskom ratu god. 1914. Usput spominjemo, da je on unuk glasovitog odmetnika Renana.

Na koncu moramo dodati i ovo, da se zvijezde kreću po stalnim zakonima, koji su tako čvrsti, da ih nikakva sila ne može ni za dlaku promijeninti, a kamo li ukinuti! Stoga mi možemo sa sigurnošću izračunati dan, sat i sekundu, kada će iza 1000 godina nastupiti pomrčina sunca ili mjeseca, jer volan svih zvijezda stoji čvrsto u rukama Onoga, za kojeg veli sv. Pismo: »Zvijezde mu veselo svijetle na svojim postajama. Ako ih on zovne, one mu odgovore: Evo nas!«[2])

Zato se ništa ne čudimo slavnom zvjezdoznancu Kepleru, koji je kao uvod u svoju knjigu »Tajna svemira« stavio cijeli psalam 18. koji počima ovim riječima: »Nebesa pripovijedaju Božju slavu i nebeski svod navješćuje djela njegovih ruku!«[3])

16

KVUN O KVUN!

»Kliči Bogu sva zemljo, opjevaj slavu njegova imena, podaj mu dostojnu hvalu. Aleluja!«[1]) Ovim riječima psalma 65. počima Crkva sv. misu na treću nedjelju po Uskrsu. Dakle poziva nas Crkva, da punim ustima i od svega srca hvalimo i slavimo Gospodina Boga. Mi to sigurno — bar donekle — i činimo. Ali da još bolje ispunimo tu svoju dužnost, postavit ćemo pitanje i malo razmotriti, zašto smo dužni slaviti Boga ovdje na zemlji? Na ovo je pitanje dala veoma jednostavan, ali vrlo dobar odgovor službenica Božja Eleonora († 1720) žena njemačko-austrijskog cara Leopolda I.

Ona je kroz cijeli svoj život kod sv. mise uvijek klečala i nije htjela nikad sjesti — osim kod propovijedi — premda je za nju bilo postavljeno raskošno carsko sjedalo odmah kraj oltara. Tako je radila i kao nemoćna starica. Zato su joj rođaci savjetovali, da se malo više štedi, pa neka klekne samo kod podizanja, a ostalo vrijeme neka sjedi. Ali starica ih nije poslušala, nego im je ovako odgovorila:

— U carskoj palači ima mnogo dvorskih dama i druge visoke gospode, baruna — knezova — vitezova, a da ne govorim o služinčadi. Ali nitko se od njih i nikada nije usudio, da s carem ili sa mnom razgovara sjedeći, nego uvijek stojeći i s najvećim poštovanjem.

— A tko sam ja? Doduše žena sam careva. Ali ta je zemaljska carica prema Gospodinu Bogu samo prah-pepeo-nitko i ništa! Pa ako ljudi toliko štuju i časte zemaljske kraljeve, Bože moj! koliko više moramo štovati onoga koji je »Kralj nad kraljevima i Gospodar nad gospodarima« kako veli sv. Pismo.[2]) Od njega

potječu sva stvorenja na nebu i na zemlji. Zato on veli u knjizi Otkrivenja: »Ja sam Alfa i Omega, početak i svršetak.«[3])

Eto dakle, zašto smo dužni nada sve hvaliti i slaviti Boga ovdje na zemlji. Stoga s pravom pjeva sv. Toma Akvinac:

Hvali Sion Spasitelja,
Vođu svog i Učitelja,
Pjesmama i popjevkom!

Uzdiži ga iznad svega,
Nećeš p r e v e ć hvalit njega,
Niti kojom pohvalom!

Ovu istinu razumije svaki čovjek, bio ne znam kako neuk i primitivan. Evo na primjer šta nam pripovijedaju afrički misionari. Oni su prije stotinjak godina doprli do centralne Afrike i ondje našli jedno malo, vrlo primitivno pleme gabunskih Pigmejaca. Brzo su se s njima sprijateljili i često slušali, kako pjevaju jednu pjesmu, koja počima riječima: »Kvun o Kvun!«

Doskora su misionari naučili, da riječ Kvun u njihovom jeziku znači Stvoritelj. A cijela je pjesma ovako glasila: »Kvun o Kvun! Ti si gospodar nad svim stvorenjima. Ti si gospodar šume i drveća! Ti si gospodar, a mi tvoje malene sluge! Ti zapovijedaj, a mi ćemo slušati o Kvun!«

Ovi Pigmejci nijesu nikad ni čuli za sv. Pismo. Pa ipak se njihova pjesma slaže s onim zanosnim riječima iz knjige Otkrivenja: »Dostojan si Gospodine Bože naš, da primiš slavu i čast i moć, jer tvojom je voljom sve stvoreno!«[4])

Stoga nastojmo, dok smo živi ovdje na zemlji, hvaliti i slaviti Gospodina Boga svojim molitvama i pjesmama, svojim klečanjem i poniznim sklapanjem ruku, a u prvom redu svojim pravim kršćanskim življenjem, držeći njegove zapovijedi. Tako ćemo zaslužiti,, da ga jednom na sve vijeke slavimo u nebu pjevajući s anđelima i arkanđelima: »Svet svet svet Gospodin Bog nad vojskama! Puna su nebesa i zemlja slave tvoje!«

17

NEUGASIVA ČEŽNJA.

Ako mi samo malo zavirimo u ljudsko srce, odmah ćemo opaziti dvije značajne stvari. Prvo, da svaki čovjek bez iznimke, bio on kralj ili prosjak, bogataš ili siromah, učen ili neuk, želi biti sretan. Tu sreću mi želimo svakim kucajem svoga srca i svakim uzdahom svoje duše. Dapače i onaj nesretnik, koji si veže konop oko vrata, ili primiče revolver svome čelu, želi biti sretan. Jer zašto se ubija? Zato jer mu je dodijalo siromaštvo, bolest, progoni ili koje drugo zlo i nevolja, pa bi htio, da se toga oslobodi i bude sretniji.

Ali s druge strane znademo iz svoga vlastitog iskustva i gledamo na svakom koraku u životu, da nijedan čovjek ovdje na zemlji nije i ne može biti potpuno sretan.

Pa odakle onda ova neugasiva čežnja za srećom? Mnogi odgovaraju na to pitanje, da je ta čežnja samo fantazija i tlapnja ljudske mašte, jer one sreće, o kojoj ljudi toliko sanjaju, nigdje nema! Ovaj je odgovor potpuno kriv! Jer ne može biti varka ni tlapnja, što je priroda, ili bolje sam Gospodin Bog, koji je prirodu stvorio, usadio u naše srce. Stoga mora biti jedno mjesto, gdje će Gospodin Bog ispuniti našu neugasivu čežnju za potpunom i vječnom srećom. A to je nebo, gdje će Bog — kako veli Duh sveti — »otrti svaku suzu iz njihovih očiju. I smrti više neće biti, ni tuge ni jauka ni boli, jer prođe stari svijet« — sa svojim bolovima, kušnjama i patnjama!«[1]) A na drugom mjestu veli, da će pravednici u nebu »biti opijeni od izobilja njegove kuće. I ti ćeš ih — nastavlja sv. Pismo — napojiti iz rijeke svoje slatkosti«.[2]) Eto dakle, gdje će čovjek naći svoju pravu, potpunu i vječnu sreću, na nebu u Gospodinu Bogu!

Zato nije nikakvo čudo, da nijedan čovjek ovdje na zemlji nije i ne može biti potpuno sretan, jer Bog nas nije stvorio za ovu zemlju, nego za sebe. Pa kaošto riba izvan vode ne može biti sretna, tako i čovjek izvan i osim dragog Boga ne može nikad biti potpuno sretan, makar mu dali sve bogatstvo, sva uživanja i svu ljepotu ove zemlje. Zato nam dovikuje Sin Božji: »Tko je žedan — sreće! — neka dođe k meni i pije!«[3]) Jer jedino u Bogu krije se prava sreća.

Da nam se ova istina duboko usadi u srce, uzet ćemo jednu usporedbu. Svaki je od nas gledao u jesen ptice selice, recimo lastavice ili rode. Čim zapušu hladni jesenski vjetrovi, te se ptice skupe u jata, pa nekoliko dana kruže zrakom, padaju na krovove kuća i opet se dižu. Ali jednog jutra nigdje ni jedne lastavice ni rode! Sve odletjele — ne prema sjeveru, ili istoku i zapadu — nego prema jugu, gdje ih čekaju topliji krajevi, puni sunca i vrućine.

Pa tko je stavio u njihovo srce tu čežnju za toplijim krajevima? Tko drugi nego sam Gospodin Bog, ili slobodno recite priroda, jer Bog je stvorio i prirodu! Pa je li priroda prevarila ove ptice? Je li ta čežnja za toplijim krajevima samo fantazija ptičje mašte? Ne, ne, ne! Jer mi znademo, da te ptice, slijedeći onaj prirodni nagon, zaista dolete u topliju zemlju, na primjer u južnu Italiju, Maroko, Egipat itd.

Isto tako ne može biti varka i obmana ona neugasiva čežnja za srećom, koju je Gospodin Bog tako duboko usadio u svako ljudsko srce. Nego mora postojati jedno mjesto, gdje će čovjek zaista naći svoj potpuni mir i vječnu sreću, a to je nebo i sam Gospodin Bog, koji veli po svome Sinu Isusu Kristu: »Ja sam uskrsnuće i život! Tko vjeruje u mene, živjet će i kad umre!«[4]) A na drugom mjestu veli po svome apostolu: »Obećanje, koje nam je dao, jest život vječni«.[5])

Možda će sada netko primijetiti, da se ptice selice opet vraćaju u svoje staro mjesto, odakle su odletjele. Točno tako je! Ali — kako smo čuli od samoga Boga — mi se više nikad nećemo vratiti, da živimo u ovoj suznoj dolini, kako Crkva naziva ovu zemlju u svojim molitvama.

18

TRNOVA KRUNA.

Evo šta o toj kruni veli sv. evanđelje. Dok su se Židovi natezali s Pilatom i tražili glavu Isusovu jer je »rekao: ja sam kralj židovski — vojnici ga odvedoše u nutrinju palače, ogrnuše ga crvenom kabanicom, te opletoše krunu od trnja i njom ga okruniše. — A u desnicu staviše mu trsku«. Dakle mjesto kraljevske krune trnje, mjesto carskog plašta crvena kabanica, a mjesto zlatnog žezla trstika! »Tada ga počeše pozdravljati: zdravo židovski kralju! Pritom su ga udarali trskom po glavi i pljuvali po njemu«.[1])

Šta je u taj čas pretrpio »Sin čovječji« kako sam sebe naziva Isus, to se ne da riječima opisati, nego se može samo u srcu osjetiti. Stoga nećemo ni pokušati, da opisujemo Kristove bolove i ono beskrajno poniženje, što ga je tada pretrpio »Kralj nad kraljevima« kako sv. Pismo u knjizi Otkrivenja zove Spasitelja.[2])

Mjesto toga čujmo, šta o tom veli sam Duh sveti po Izaiji proroku: »Mnogi su se užasnuli, kad su ga vidjeli. Lice mu je bilo tako iznakaženo, da više nije bio nalik na čovjeka. — Prezren je bio, odbačen od ljudi, čovjek bolova, od kojeg svatko odvraća lice«.[3])

A Spasitelj je sve te muke i neizrecivo poniženje podnosio s najvećom ustrpljivošću iz ljubavi prema nama, jer evo šta veli isti prorok o njemu: »Leđa sam podmetnuo onima, koji su me udarali. I nisam zaklonio svoga lica od onih, koji su po meni pljuvali«.[4])

Ali to još nisu bile najgore muke Isusove, jer evo šta je njega u taj čas još više zaboljelo. Pilat je svakako htio da spasi

Isusa. Zato ga je s trnovom krunom na glavi i svega popljuvana izveo pred narod pa uzviknuo: »Pogledajte čovjeka!« Nadao se je, da će se ljudi, kad ga vide tako izmučena, sažaliti nad njim i tražiti da ga oslobodi, jer je nevin. Ali da! Mjesto toga povikaše Židovi: »Razapni ga, razapni!«[5]) Ova crna nezahvalnost vlastitog naroda, kojem je posvetio cijeli svoj život, zabola se je u Srce Isusovo oštrije od stotinu trnovih kruna!

Eto, ovo bi bila blijeda slika tjelesnih i duševnih bolova, što ih je Spasitelj u taj čas pretrpio. A sada ćemo postaviti jedno praktično pitanje: tko je zapravo okrunio Sina Božjega onom trnovom krunom? Rekli smo: Pilatovi vojnici. Ali to je samo pola istine, jer iza tih vojnika stoji jedan drugi, pravi krivac, u kojeg upire prstom sam Duh sveti. Ali prije nego otkrijemo toga krivca, poslušajmo šta nam pripovijeda jedan župnik.

U njegovoj župi živio neki veoma pobožan mladić, kojeg su roditelji od malih nogu brižno odgojili. Jedne godine dobio je taj mladić od svoga kuma na Božić mali kip Isusov, saliven od voska. Slijedeće korizme slušao je dirljivu propovijed baš o trnovoj kruni Isusovoj, i ta ga je propovijed dirnula u dno srca.

Zato, kad se je vratio kući, nabere trnja pa ga — sve trn po trn — u obliku krune zabode u glavu Isusovu. Onda je svako jutro kleknuo pred taj kip i obećao Spasitelju, da će se toga dana, iz ljubavi prema njemu, čuvati jednog stanovitog grijeha. A u večer je pred istim kipom pomno ispitao svoju savjest. Pa ako je toga dana opet pao u onaj grijeh, zabo je novi trn u glavu Isusovu. A ako se je nadvladao, izvadio bi jedan trn. I tako se je vježbao iz dana u dan, sad u ovoj kreposti, onda u drugoj, a trnja je bilo sve manje u glavi Isusovoj.

Evo, ovaj mladić — poučen od svete vjere — odgovorio je na postavljeno pitanje: tko je okrunio Spasitelja onom strašnom trnovom krunom? Da to zapravo nijesu učinili oni vojnici, nego i mi i naši grijesi. A da je zaista tako, uči nas sam Duh sveti, koji veli po Izaiji proroku za Isusa: »Mi smo držali da je njega Bog udario, ali on je bio ranjen za naše grijehe. Gospod je natovario na njega grijehe sviju nas i njegove nas rane iscijeliše«.[6])

Pošto smo dakle mi svojim grijesima zaboli ono trnje u glavu Sina Božjega, pravda traži da ga već jednom počmemo vaditi svojom pokorom i iskrenim pokajanjem, a u prvom redu pravim kršćanskim životom čuvajući se grijeha. A Spasitelj ti

neće ostati dužan. On će ti za svaki onaj trn, što ga izvadiš iz njegove glave, usaditi u srce koji mirisni cvijet svoje milosti i Božjeg blagoslova, dok ti jednom ne stavi na glavu »neuništivu krunu slave« u kraljevstvu nebeskom.[7])

19

JEDNA TAJNA TIJELA ISUSOVA.

Bilo je to na zadnjoj večeri, koju je Isus blagovao sa svojim apostolima neposredno prije svoje gorke muke. »Dok su blagovali — veli sv. evanđelje — uze Isus kruh, razlomi ga i dade svojim učenicima govoreći: Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje![1]) — To činite na moju uspomenu!«[2])

Dakle Sin je Božji u taj čas pretvorio kruh u svoje Tijelo. Ali ne samo to! Nego onim riječima »to činite na moju uspomenu« dao je apostolima i njihovim nasljednicima vlast, da i oni to isto čine, to jest da pretvaraju kruh u njegovo tijelo.

I odonda pa do danas, a tako će biti do konca svijeta, ovo presveto Tijelo — sakriveno pod prilikama kruha — nalazi se ne samo u Jeruzalemu i Rimu, ne samo u velikim katedralama i bazilikama, nego u svim gradovima i selima, u svakoj crkvi i na svakom oltaru po cijeloj kugli zemaljskoj. Pa ipak je samo jedan Isus i jedno njegovo tijelo!

Kad čovjek razmišlja o toj tajinstvenoj nauci svete vjere, u čudu se pita, kako je to moguće! Kako može jedno tijelo, u isto vrijeme, biti prisutno na milijunima mjesta po cijeloj kugli zemaljskoj? Na ovo pitanje ima samo jedan odgovor, a to su one riječi anđela Gabriela, što ih je rekao Bl. Djevici Mariji: »Bogu nije ništa nemoguće!«[3]) Pa ipak da ovu tajnu bar donekle prikučimo svojoj ljudskoj pameti i mašti, mi ćemo se poslužiti jednom usporedbom.

Svaki od nas znade, šta je to radio-stanica i čemu ona služi. Isto tako znademo, šta će se dogoditi, ako ti stupiš pred mikrofon — recimo zagrebačke stanice — pa rekneš samo jednu

riječ, na primjer baš onu riječ »Tijelo Isusovo«. Ta će tvoja riječ odjeknuti u isto vrijeme po svim kućama u Zagrebu — Splitu — Sarajevu — Parizu — Newyorku — Tokiju i na milijunima drugih mjesta po cijeloj kugli zemaljskoj, gdjegod ima radioaparat. Pa ipak iz tvojih je usta izišla samo jedna jedina riječ »Tijelo Isusovo«.

Pa ako bijedni čovjek, koji je pred Bogom malen kao ništica, može izvesti ovu majstoriju, zar onda svemogući Bog ne može učiniti, da Tijelo njegova Sina bude prisutno u svim Crkvama i na svim oltarima ovoga svijeta? Jasno je kao sunce da On to može!

Naravno, sve ovo što smo rekli o radiju, samo je blijeda slika i usporedba onog velikog čuda, što ga Isus čini u presvetom Sakramentu. To čudo ostaje i dalje najdublja tajna za naš ljudski razum. Stoga ne preostaje nam drugo, nego da kleknemo pred oltar i zavapimo sa sv. Tomom Akvincem:

Ne shvaćamo, ne gledamo,
Al' po živoj vjeri znamo,
Što se čudom zbiva tu!

Nauke nam svete glase:
Kruh u tijelo pretvara se,
Vino u krv Gospodnju!

A sada na koncu jedno praktično pitanje. Zašto Spasitelj čini to veliko čudo? Zašto je htio da bude prisutan u svakom selu i gradu, u svakoj crkvi po cijeloj kugli zemaljskoj? Na ovo pitanje ima samo jedan odgovor. Zato jer nas ljubi! Pa kaošto ljubav goni majku, da bude uvijek blizu svoga djeteta i pomaže mu u njegovim potrebama — tako je ljubav natjerala i božanskoga Spasitelja, da bude uvijek u tvojoj blizini i pomaže ti u teškoj borbi s naopakim sklonostima tvoga tijela — da te poput majke tješi i briše ti suze u svim tvojim jadima i nevoljama.

Stoga zahvalimo se od svega srca Spasitelju na toj neshvatljivoj ljubavi. A najbolja će mu zahvala biti, ako Ga često posjetimo u crkvi, pa mu pred oltarom iznesemo sve svoje potrebe, duševne i tjelesne. A na to nas poziva i sam Isus, koji nam s oltara dovikuje one riječi sv. evanđelja: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti!«[4])

20

LAMPICA NA MIRAMARSKOJ BR. 82.

Pisac ovih redaka običaje kojiput pregledavati svoje stare spise. I tu sam neki dan našao ovaj članak, napisan još prije pedesetak godina. Evo šta je tu napisano. — Svaki građanin u Banjoj Luci znade, da se blizu njihova grada nalazi »Nazaret«. Tu je veliki samostan i crkva časnih Sestara, koje se zovu »Klanjateljice presv. Krvi Isusove«. One su nedavno otvorile svoju filijalu i u Zagrebu, Miramarska ulica br. 82, sada br. 100.

Jednog dana zaputim se do toga samostana, jer su mi te Sestre vrlo dobro poznate, pošto sam kod njih u Nazaretu često ispovijedao i služio svetu Misu. Ali do Miramarske ne vozi tramvaj, a taksi je skup, zato pođem apostolski, to jest pješice. I tako pješačeći stignem do br. 82.

Odmah pogledam kuću. Do ceste visoka ograda od grubih jelovih dasaka, a iznad ograde vidi se krović male kućice. To je dakle njihov novi samostan, u kojem Sestre drže i zabavište za djecu.

Kad sam unišao u dvorište, najprije ugledam jednu Sestru, koja mi je vrlo dobro poznata kao pravi majstor djetinjih duša. Eno, i sada je skupila oko sebe djecu, da ih zabavlja, a djeca se oko nje ganjaju i kriče kao čavke. Kraj samostana ugledam povelik vrt, u kojem se jedna Sestra pogela, pa marljivo prevrće crnu zemlju. I ona mi je poznata kao majstor šutnje i rada.

Tada me Sestre odvedoše u samostansku primaonu, gdje zatekoh jednog O. Isusovca, njihova ispovjednika, i dvije samostanske poglavarice. Razgovarali smo o svemu i svačemu, a najviše o novom samostančiću. Među ostalim upitam ja njihovu predstojnicu:

— Kako vi ovdje sa sv. Misom?

— Idemo svako jutro, osim nedjelje, u crkvu Oo. Isusovaca, odgovori mi ona.

Ja sam se tome veoma začudio, jer znadem da je ta crkva daleko od njih oko pola sata. Dakle te Sestre moraju svaki dan pješačiti do te crkve, a čestoputa po kiši ili snijegu! Ali prisutni Isusovac, da ohrabri Sestre, odmah dočeka: »Ta im šetnja neće ništa naškoditi, jer to je za njih pravi sport. Bit će zato zdravije i otpornije proti bolestima!«

Dobro! Bilo to sad ovako ili onako, ipak je napor i žrtva ići svaki dan tako daleko u crkvu. A time nije još sve svršeno! Kladio bih se, da u toj kući nema dovoljno ni hrane ni ogrjeva ni drugih potrepština. Stoga se samo od sebe nameće pitanje: odakle tim ženama snaga, da provode život u takovom odricanju i žrtvama? Odgovor na to pitanje može nam dati samo jedna lampica.

Ja sam to hotimice prešutio i ostavio za svršetak. Naime, u samostanu se nalazi mala kapelica, u kojoj se — kako smo čuli — samo nedjeljom služi sveta Misa. Bio sam i u toj kapelici, pa evo šta sam vidio. Na oltaru pred svetohraništem, u kojem se nalazi presv. tijelo Isusovo, gori mala uljena lampica i u njoj działa vječno svjetlo.

Ova nam lampica rješava cijeli problem, jer prorok Izaija ovako kliče dragom Bogu: »Gospodin je moja snaga i spasenje!«[1]) To dobro znaju i ove časne Sestre, pa često posjećuju Isusa u svojoj kapelici i mole ga, neka im pomogne, da strpljivo nose za njim svoje križeve.

21

ČEGA NEMA U TOM SRCU?

Francuski kralj Ljudevit XI. († 1483) nije bio ni najbolji ni najgori među francuskim kraljevima. Jednog je dana posjetio grad Dornick u Flandriji, gdje ga je narod oduševljeno dočekao. Pred kralja je izašla svečana povorka, a na čelu povorke išla je mlada djevojka, obučena u raskošno narodno odijelo. U rukama je nosila svileni jastuk i na njemu srce od suhoga zlata. Iza srdačnog pozdrava predala je to srce kralju.

Kad je Ljudevit otvorio to zlatno srce, našao je unutra grb svoje kraljevske kuće, bogato urešen dragim kamenjem. Ispod grba bile su napisane ove riječi: »Ovako narod ljubi svoga kralja i nosi ga u svom srcu!« Ljudevit je bio očito ganut ovim neobičnim darom, stoga pritisne ono srce na svoje grudi i poviče oduševljeno: »I kralj ljubi svoj narod i nosi ga bez prestanka u svom srcu!«

Kad čovjek pročita ovu zgodu iz života toga kralja, dođe mu da odmahne rukom i nasmiješi se. Jer znamo mi dobro, kako kraljevi ljube svoj narod i kako ga nose u svom srcu! Oni se redovito brinu samo za to, da se što više proslave među ljudima i da svojim podanicima nametnu što veće poreze, a narod im je obično deveta briga. Čast rijetkim iznimkama u povijesti!

Ali ima jedan »Kralj nad kraljevima«[1]) koji sve svoje podanike i svakog pojedinog bez prestanka nosi u svom Srcu i ljubi ih svakom žilicom svoga bića i svakim kucajem svoga Srca. A to je naš božanski Spasitelj Isus Krist. Stoga ćemo za jedan časak otvoriti njegovo Srce, da vidimo šta se krije unutra, kaošto je francuski kralj otvorio ono zlatno srce.

Sveta nas Crkva uči u litanijama mnogo toga o presv. Srcu Isusovu i veli da je »Srce Isusovo šator Svevišnjega — da je izvor života i svetosti — pomirenje grijeha naših« itd. Među ostalim ovako kliče: »Srce Isusovo, dobrote i ljubavi puno, smiluj nam se!« Da nam ta punina ljubavi bude bar donekle jasna, mi ćemo sada postaviti posve obratno pitanje. Nećemo pitati, šta se nalazi u Srcu Isusovu, nego: čega nema u tom Srcu?

Evo čega nema! Ni jedne kapi krvi, jer je svu svoju krv prolio iz ljubavi prema meni, prema tebi i svakome od nas. A zadnja kap je bila, kad mu je onaj vojnik, odmah iza smrti, probo Srce kopljem. Mi ćemo se zaustaviti kod te zadnje kapi i malo se zamisliti.. Isus zove često puta naše duše svojim vinogradom i ovako nas pita po svojem proroku: »Šta sam još mogao učiniti za svoj vinograd, a da nisam učinio?«[2]) Na ovo pitanje mora svaki od nas odgovoriti:

— Isuse! Ništa više nijesi mogao učiniti! Ti si se iz ljubavi prema meni najdublje ponizio, kad si ostavio svoje božansko prijestolje i postao smrtni čovjek kao i ja. — Iz ljubavi prema meni bio si bičevan, trnjem okrunjen i na križ razapet. Ostala je u tvom Srcu još zadnja kap krvi, i tu si kap za mene prolio!

Eto dakle, koliko nas ljubi Spasitelj! A kako mi uzvraćamo tu ljubav? Kad bi sada koji od anđela otvorio naše srce, šta bi našao unutra? To zna jedino Gospodin Bog. Ali ovo je posve sigurno, da bi u mnogim srcima našao dosta grijeha, a malo ili nimalo ljubavi prema Spasitelju.

Stoga ispitajmo svoju savjest i obećajmo Isusu, da ćemo ga ljubiti svim srcem i nada sve, jer On je to itekako zaslužio! Zato nam sv. Ivan apostol dovikuje: »Ljubimo Boga, jer je On nas najprije ljubio!«[3])

22

NEBESKA PRAĆKA.

Sv. Pismo potanko pripovijeda o borbi između filistejskog gorostasa Golijata i mladog Izraelca, pastira Davida. Golijat je bio od glave do pete u željeznom oklopu, a u ruci je imao koplje i mač, te je svaki dan pogrdnim riječima izazivao Izraelce na borbu.

Ali jednog dana poletio je prema njemu mladi David, koji nije imao ni oklopa ni mača. Uzeo je samo svoju praćku i stavio u pastirsku torbu pet glatkih kamenčića. Kad je Golijat vidio, da mladić juri prema njemu, poče mu se ovako rugati:

— Dođi ovamo k meni, da dadnem tvoje meso pticama nebeskim i životinjama zemaljskim! A David mu odgovori:

— Ti ideš na mene s mačem, a ja idem na tebe u ime Gospoda nad vojskama... I David brzo izvadi jedan kamen iz torbe, stavi ga u praćku i zavitla prema Filistejcu. Kamen se zabi gorostasu u čelo i on pade na zemlju. David brzo pritrči i njegovim mačem odrubi mu glavu. Na koncu kaže sv. Pismo: »Tako je David praćkom i kamenom pobijedio Filistejca«.[1])

Nas ovdje zanima samo praćka Davidova, evo zašto. Duh sveti veli po svome sluzi Jobu: »Borba je ljudski život na zemlji«.[2]) Da su ove riječi itekako istinite, svi mi dobro znademo, jer se moramo bez prestanka boriti proti napastima vraga paklenog i naopakim požudama svoga tijela. A da u toj životnoj borbi ne podlegnemo, dao nam je Bog »oklop vjere i ljubavi, s kacigom nade i spasenja« kako veli apostol Pavao, nadahnut od Duha svetoga.[3])

Ali uz ostalo oružje — vele sveci Božji — dao nam je Bog kao i Davidu, jednu praćku s kamenčićima, a to je Gospina

krunica sa svojih pedeset zrnaca. Pa kaošto je David oborio gorostasa kamenom iz praćke, tako će i svaki kršćanin, koji se u životnoj borbi služi ovom Gospinom Praćkom, pobijediti sve neprijatelje svoga vječnog spasenja.

A da se sveci Božji ne varaju, možemo se lako uvjeriti. Sv. Pismo veli da »đavao obilazi okolo kao lav, koji riče i traži koga ga proždre«.[4]) Ali čim on čuje ime Marijino, bježi glavom bez obzira, jer mu je Bog još u zemaljskom raju rekao, da će mu jedna »žena satrti glavu«.[5]) A svi crkveni Naučitelji vele, da je ta žena Bl. Djevica Marija, koja je sa svojim Sinom na križu satrla glavu zmiji paklenoj.

Stoga se ništa ne čudimo sv. Bernardu, koji veli da cijeli pakao zadršće od straha, kad čuje ime Gospino. Na ove riječi nadovezuje sluga Božji Toma Kempenac: »Kaošto čovjek padne na zemlju, ako blizu njega pukne grom, tako i đavli padaju, kad se samo spomene ime Marijino«. A to isto vele svi ostali sveci i pravednici.

Eto dakle koliku silu krije u sebi ime Marijino. A šta ćemo istom reći za krunicu, u kojoj mi ne jedanput nego 106-puta zazivamo to sveto ime. Stoga držimo čvrsto u rukama tu Gospinu praćku, pa ćemo ostati pobjednici nad đavlom i naopakim požudama svoga tijela, kaošto je David ostao pobjednik nad Golijatom. Zato Gospodin Bog dovikuje Bl. Djevici u Pjesmi: »Lijepa si prijateljice moja kao Jeruzalem, a strašna — naravno neprijateljima! — kao vojska pod zastavama!«[6])

Na koncu poslušajmo jednu zgodu iz životopisa glasovitog Isusovca O. Zucchi-ja, koji je djelovao u Rimu. Jednog dana dođe k njemu na ispovijed neki mladić, koji je bio upravo opssjednut od raznih grijeha, osobito bludnosti. Iza ispovijedi dade mu Zucchi ovaj savjet: neka svaki dan ujutro i navečer izmoli jednu Zdravomariju i — u znak poniženja pred Bogom poljubi zemlju.

Iza kratkog vremena morao je mladić odseliti iz Rima. A kad se je poslije nekoliko godina opet povratio u Rim, potraži O. Zucchi-ja i upita ga, da li se sjeća onog mladića, kojem je dao taj i taj savjet.

— Sjećam, odgovori Isusovac.

— Ja sam taj mladić i došao sam, da Vam se od svega srca zahvalim. Ja sam se držao vašeg savjeta i na koncu me je Majka Božja izvukla iz ponora grijeha. Ja više nijesam rob svojih strasti.

23

MAČ DVOREZAC.

Jednog su dana upitali slavnog grčkog basnopisca Ezopa, koja je stvar na zemlji najbolja i najkorisnija? Ezop je bez promišljanja odgovorio: »Ljudski jezik!« Malo iza toga upitaše ga drugi, a šta je na svijetu najgore i najštetnije? Ezop je opet bez promišljanja odgovorio: »Ljudski jezik!«

Međutim ne trebamo ići k starim Grcima, jer tu istu mudrost nalazimo i u hrvatskom narodu, koji je sastavio ovu priču. Jedan car — veli ta priča — zatražio od svojih ministara, da mu donesu stvar, koja je slatka kao med, a gorka kao jed. Nato mu jedan od njih donese na tanjuru jezik... Ovom pričom htio je naš narod reći, da ljudska riječ može biti slatka kao med, ali i gorka kao žuč.

A da je zaista tako, uči nas sam Duh sveti, koji veli po apostolu Jakovu: »Iz istih usta izlazi blagoslov i kletva«.[1]) Jer čovjek svojim jezikom hvali i slavi dragog Boga. Ali tim istim jezikom pogrđuje i psuje svoga Oca nebeskog. — Nadalje, mi svojim govorom poučavamo i upućujemo djecu na dobro, tješimo žalosne, nastojimo pomiriti zavađene i uspostaviti slogu u ovoj ili onoj obitelji itd.

Ati tim istim jezikom zavode ljudi nevine duše na grijeh, nanose bol svome bližnjemu, siju mržnju među ljudima i mogu upropastiti cijele obitelji.

Dakle jezik je zaista mač dvorezac, kojim čovjek može puno dobra, ali i puno zla učiniti. Zato veli Duh sveti po mudrom Sirahu u sv. Pismu: »Mnogi su pali od mača, ali više ih je palo od jezika«.[2]) A pritom moramo imati na pameti, da taj mač našega jezika može bližnjega raniti i onda, kad govorimo istinu,

to jest kad drugim ljudima otkrivamo njegove grijehe. Poslušajmo, šta o tome pripovijeda poznati njemački pisac Leopold Arthofer.

Bilo je to u Njemačkoj. U jedan gradić doselio neki pekar sa ženom i dvoje djece. Otvorio u tom mjestu pekaru i počeo marljivo raditi. Izvrsnim kruhom i dobrom poslugom privukao je k sebi mnogo mušterija. Ali jednog jutra — veli Arthofer — stoje pred crkvom dvije žene, koje svaki dan slušaju svetu misu. I jedna će od njih:

— Je li vam poznat onaj pekar, što se je prije nekoliko mjeseci doselio u naše mjesto?

— Kako da nije! odgovori druga. Vrlo vrijedan i čestit čovjek!

— I ja sam tako mislila, nastavi prva. Ali čovjek se lako prevari u ljudima. Baš jučer sam čula od jedne gospođe, da je on odležao nekoliko godina u tamnici.

— U tamnici! začudi se druga. A zašto?

— Evo zašto. On je bio blagajnik jednog poduzeća u gradu G. Tu je pronevjerio veliku svotu novaca, radi čega je osuđen na robiju.

Ovo su razgovarale te dvije žene jednog jutra pred crkvom. Ali već iza nekoliko dana i vrapci su na krovu cvrkutali o tom robijašu. Stoga su građani počeli sumnjivo gledati na njega i kloniti se njegova društva. Tako je pekar za kratko vrijeme izgubio svoje mušterije i počeo gladovati sa svojom obitelji. Na koncu je morao pobjeći iz toga gradića, da potraži sreću na drugom mjestu.

Ovo je samo jedan primjer, šta može učiniti ogovaranje, to jest pretresanje i otkrivanje tuđih grijeha. A tko bi mogao izbrojiti, koliko je suza i krvi proliveno, koliko mržnje posijano i ognjišta raskopano radi ogovaranja. Pa ipak se mnogi tračari ovako ispričavaju: »Ja sam o tom čovjeku pripovijedao samo ono, što sam na svoje oči vidio i čuo od ljudi, kojima moram vjerovati. Dakle govorio sam o njemu samo istinu i nijesam ništa slagao«.

Stoga ispitajmo malo svoju savjest imajući na pameti one riječi sv. Pisma: »Što ne želiš da se tebi učini, to ni ti ne čini drugome!«[3]) I duboko usadimo u srce onaj ukor Isusov: »Zašto vidiš trun u oku svoga brata, a u svom oku ne vidiš grede!«[4])

24

RADI MENE PROBODEN!

Slavni austrijski slikar Führich izradio je prekrasnu sliku, koja nosi naslov »Razapinjanje«. U sredini slike vidi se križ, položen na zemlju, a na njem leži naš božanski Spasitelj, sav u ranama od strašnog bičevanja. Međutim krvnici prikivaju njegove ruke i noge oštrim čavlima na drvo križa.

Malo podalje vide se četiri rimska vojnika. Oni sjede na zemlji i bacaju kocku za Isusovu donju haljinu, za koju veli sv. evanđelje da »nije bila šivena, već otkana od vrha do dna«. Zato su vojnici među sobom rekli: »Ne derimo je, nego bacimo kocku na nju, komu će dopasti«.[1]) Na slici se jasno vidi, da su vojnici tim kockanjem tako zabavljeni, te ih apsolutno ništa ne zanima, što tako blizu njih razapinju Sina Božjega na križ.

Šta velite za ove vojnike? Sigurno ćete reći: »Pa oni nijesu ni slutili, da je to Sin Božji, nego su mislili, da je obični razbojnik kao i ona dvojica, koji su s njim razapeti«.

Točno, tako je! Ali što oni nijesu znali, to znade svaki kršćanin. Mi znademo, da je Isus pravi sin Božji, jer sâm je Otac nebeski kod krštenja i preobraženja Isusova doviknuo s neba: »Ovo je Sin moj ljubljeni!«[2]) Isto tako znademo, da je taj Sin Božji radi naših grijeha, i da nas spasi od vječne propasti, umro na križu, jer evo šta veli sv. Pismo: »Gospod je natovario na njega grijehe sviju nas i On je ranjen za naše opačine«.[3])

Sve to mi znademo! Pa ipak ima dosta kršćana koji su — poput onih rimskih vojnika — potpuno indiferentni prema muci i smrti Sina Božjega, pa žive tako kao da se to njih apsolutno ništa ne tiče. Nikada mu se ne zahvaljuju na toj neshvatljivoj ljubavi i vrijeđaju ga raznim grijesima, za koje se rijetko ili možda

nikad ne kaju. Stoga se Spasitelj ovako tuži s križa po svome proroku: »Gledao sam, hoće li me tko sažaliti, i nije ga bilo! Tražio sam, tko će me utješiti, i nikoga ne nađoh!«[4])

Zato ispitajmo svoju savjest, da se možda ove riječi Isusove ne odnose na mene i na tebe, te obećajmo Spasitelju, da ćemo se popraviti. A da to lakše obavimo, evo jedne zanimljive pripovijesti.

O jednom svećeniku iz slavne talijanske porodice Piccolimini čitao sam ovu — za nas obične smrtnike — nevjerojatnu stvar. Taj je svećenik ljubio sve ljude, osobito one, koji su mnogo patili. A u istom mjestu jedan je siromah bolovao od strašne bolesti padavice. I svećenik je često puta na svoje oči gledao, kako se taj siromah strašno muči, pa ga je veoma žalio. Na koncu, jednog dana reče tome siromahu: »Ja ću moliti dragog Boga, da tebe ozdravi, a na mene prenese tvoju bolest«.

I čudnovato! Bog mu je uslišao molitvu. Onaj je siromah potpuno ozdravio, a svećenik obolio od padavice. I ta ga je bolest često puta bacila na pločnik ili niz stepenice ili blizu vatre na ognjištu. Zato je po cijelom tijelu bio pun rana i modrica.

A onaj ozdravljeni siromah nije mogao nikad zaboraviti njegove ljubave. Zato mu je kroz cijeli život bio od svega srca zahvalan i dvorio ga kao brata. A često je puta sa suzom u očima ljubio njegove modrice i rane.

Možda će sada netko reći, da je sve to samo izmišljena priča, koju su ljudi iskitili, da uzveličaju ljubav toga svećenika. Dobro! Slobodno tako recite! Pa ipak u toj priči ima jedna stvar, koja je posve prirodna, a to je zahvalnost onog siromaha. I ja sam tu pripovijest ispričao samo zato, da se ugledamo u njega i budemo zahvalni našem božanskom Spasitelju.

Jer nije priča, nego živa istina, koju nas uči Duh sveti, da je Sin Božji uzeo na sebe moje i tvoje grijehe i bio radi toga razapet na križ, da nas spasi od vječne propasti, jer evo šta veli sv. Pismo: »On je naše grijehe na vlastitom tijelu uznio na križ«.[5])

Stoga ugledajmo se u onog siromaha i budimo od svega srca zahvalni Spasitelju na toj neshvatljivoj ljubavi. A najbolja će mu zahvala biti, ako se od svega srca kajemo za svoje grijehe i obećamo u svetoj ispovijedi, da ćemo se popraviti.

25

DVA ZANIMLJIVA VIĐENJA.

U životopisu sv. Julijane Litiške, koja je umrla god. 1258. čitamo ovo. Ona je izvanredno štovala Spasitelja u presv. Sakramentu i nije se mogla nikada dosta nadiviti ljubavi Sina Božjega, koja ga je natjerala, da u svetoj Hostiji boravi stalno među nama.

Jednog se je dana opet molila pred oltarom u crkvi i najednom ugleda u nebeskom viđenju pun mjesec, koji je svijetlio svim svojim sjajem, samo je u sredini imao tamnu mrlju. Dok je ona to promatrala i u čudu se pitala šta to znači, začuje glas s neba:

— Pun mjesec označuje crkvenu godinu. Naime Crkva slavi tijekom godine mnoge svetkovine, koje nam dozivaju u pamet ljubav Božju prema ljudima, a to su: Božić — Uskrs — Duhovi — Blagovijest — Svijećnica i drugi blagdani. Ti su blagdani nalik čarobnom sjaju punog mjeseca. A ona tamna mrlja na njemu znači, da u crkvenoj godini nema posebne svetkovine u čast presv. Sakramenta.

Ovo je samo vizija jedne svetice i mi možemo o tom viđenju misliti štogod hoćemo, jer nije to sv. Pismo. Ali što ćemo sada napisati, povjesna je činjenica. Naime Julijana je cijelu tu stvar povjerila vrlo poznatom svećeniku Jakobu, koji je bio arhiđakon u Lüttichu. A taj je svećenik iza nekoliko godina postao Papa i uzeo ime Urban IV. On nije dugo čekao, nego je već godine 1264. uveo posebnu svetkovinu u čast presv. Sakramenta, koja se u Crkvi i danas slavi pod imenom Tjelovo i slavit će se do konca svijeta.

A sada ćemo malo stati kod onog viđenja sv. Julijane, evo zašto. Mi sigurno čvrsto vjerujemo u presv. oltarski Sakramenat. Ta naša vjera nalik je onom punom mjesecu. Ali po svoj prilici i na tom mjesecu ima koja tamna mrlja. Stoga ispitajmo svoju savjest: kako se vladamo u crkvi kod svete mise — je li nam srce, kad se pričešćujemo, puno vjere, ljubavi i poniznosti — da li se i u radne dane svratimo kojiput u crkvu, da se poklonimo Spasitelju u presv. Sakramentu? A da lakše obavimo taj ispit, evo jednog drugog još ljepšeg viđenja.

U životopisu sv. Nikole Flüe, koji je umro god. 1487. čitamo ovo. On je jednog dana u crkvi, punoj vjernika, koji su slušali svetu misu, imao ovo viđenje. Kad je počela misa, ugleda on kako iz crkvenog poda niče nekakvo divno stablo, koje je raslo sve više i više, te se je na koncu nadvilo nad sve prisutne vjernike. A krošnja je bila puna prekrasnog mirisnog cvijeća. I kad je zvonce navijestilo podizanje, to se je cvijeće počelo runiti i sipati na glave vjernika... Svetac je odmah razumio, da to cvijeće naznačuje izvanredne milosti, kojima nas Spasitelj obasipa iz presv. Sakramenta.

I ovo je viđenje jedna lijepa slika. Ali se u toj slici krije velika istina Božja, jer evo šta veli Spasitelj u sv. evanđelju: »Ja sam kruh života! Tko jede od ovoga kruha, živjet će zauvijek«.[1]) Stoga se ništa ne čudimo sv. Bonaventuri, koji je napisao ove riječi: »Koliko je kapljica u moru, i svijetlih zraka na suncu, i zvijezda na nebu, i cvijeća na zemlji, toliko se Božjeg milosrđa krije u sv. misi«. A sv. Franjo Saleški veli: »Sveta je misa bezdan Božjeg milosrđa i vrelo božanske ljubavi«.

Stoga nastojmo, da se kod svake sv. mise spusti u naše srce što više onog cvijeća Božjih milosti. A svetu pričest primajmo puni žive vjere i duboke poniznosti, pa će nam se duša preobilno napojiti iz onog vrela Kristove ljubavi.

26

JEDNA LAŽ I KLEVETA.

Mi smo već navikli, da se bezvjerci i mnogi inovjerci na sve moguće načine rugaju »oprostima« katoličke Crkve. Ima ih dosta, koji ovako govore: »Lako je vama katolicima, jer možete griješiti kolikogod hoćete! Griješiš, griješiš i griješiš! Pa kad se toga dosta nakupi, izmoliš jednostavno koju molitvicu i Crkva ti daje oprost od tih grijeha. Onda udri Jovo nanovo! Griješi opet kolikogod hoćeš, pa izmoli kakvu molitvicu i dobiješ oprost!«

Šta ćemo reći na ovo ruganje? Ništa drugo, nego da se u ovim riječima krije velika laž i neistina. Jer Crkva — kako smo u prеđašnjem članku rastumačili — svojim oprostima ne oprašta grijehe, nego samo »vremenite kazne« što smo ih svojim grijesima zaslužili. Pa ipak bezvjerci »pogrđuju ono, što ne znaju« kako veli sv. Pismo.[1])

Ali u ovom ruganju krije se i velika kleveta proti katoličkoj Crkvi. Jer prema njihovim riječima, katolička Crkva jednostavno kvari ljude i svojim oprostima pomaže im, da što više i lakše griješe. A istina je baš na obratnoj strani, jer oprosti su mnoge ljude popravili i obratili k Bogu.

Čujmo, šta o tom vele dva francuska književnika D'Alembert i Voltaire. Ti su književnici bili potpuni bezvjerci i svojim su spisima — kako je poznato — pripremali krvavu francusku revoluciju, u kojoj je proliveno more nedužne krvi. Pa ipak evo šta su rekli o oprostima katoličke Crkve.

U njihovo vrijeme, točno 1775. raspisao je Papa Pijo VI. tako zvani jubilejski oprost, koji se dijeli svake dvadesetpete godine. I kad su spomenuti bezbožni književnici vidjeli, šta radi

ovaj oprost, morali su i nehotice — hoćeš nećeš! — dati veliko priznanje crkvenim oprostima.

Poslušajmo najprije D'Alembert-a. On je malo kasnije izjavio ovo: »Da nije bio raspisan onaj jubilejski oprost, izbila bi francuska revolucija dvadeset godina ranije«. Dakle prema njegovim riječima Crkva je sa svojim jubilarnim oprostom zaustavila ono strašno prolijevanje krvi za puna dva decenija. A Voltaire je bio prisiljen reći: »Još jedan ovakav oprost i propade naša bezvjerska filozofija!«

Kad čovjek sluša ove riječi iz usta tih bezbožnika, ne može da vjeruje svojim ušima, jer ove su riječi stvarno velika pohvala crkvenim oprostima. Ali ako imamo na pameti, šta Crkva traži od svojih vjernika, da dobiju oproste, osobito potpuni oprost, onda se tome nećemo ništa čuditi. A evo šta Crkva traži.

Ako čovjek želi da dobije oprost, a ima na duši koji teški grijeh, mora se najprije od svega srca pokajati za svoje grijehe i u skrušenoj ispovijedi obećati dragom Bogu, da će se popraviti. Osim toga Crkva traži, da obavljamo druga dobra djela, propisana za dotični oprost, a to su post, milostinja, sveta pričest, pohod crkve itd. Dakle oprosti jednostavno gone ljude, da se poprave.

Tako je bilo i kod jubilejskog oprosta godine 1775. Sve su to na svoje oči gledali D'Alembert i Voltaire pa su bili upravo prisiljeni, da i nehotice dadnu onu pohvalu oprostima katoličke Crkve. Stoga je slavni francuski propovjednik Bourdaloue s pravom napisao ove riječi: »Oprosti ne pomažu ljude u griješenju, kako bi htjeli bezvjerci, nego ih naprotiv sile, da se obrate k Bogu i poprave«.

27

RUKE PREMA NEBU!

U svetoj misi nedjelje 29. kroz godinu veli Spasitelj odmah na početku evanđelja da »treba moliti i nikad ne klonuti«.[1]) Dakle poziva nas, da nikad ne zabacimo molitve. A da nam se ove riječi Isusove duboko usade u srce, sveta je Crkva odabrala za prvo čitanje te iste mise jednu zgodu iz sv. Pisma starog Zavjeta. Evo te zgode.

Jednog su dana vodili Izraelci, pod komandom svoga vojskovođe Jozue, žestoku bitku proti Amalečanima, zakletim neprijateljima izraelskog naroda. Bitka se je vodila u jednoj ravnici. Međutim je Mojsije sa svojim bratom Aronom i pomoćnikom Hurom bio na jednom brdašcu iznad te ravnice. Kad je počela bitka, Mojsije je odmah klekao i pružio obje ruke prema nebu, moleći se dragom Bogu za pobjedu svoga naroda.

Ali »dok je Mojsije držao ruke uzdignute — veli sv. Pismo — pobjeđivali su Izraelci. A kad bi spustio svoje ruke, pobjeđivali su Amalečani. Na koncu klonuše Mojsijeve ruke«. Kad su to vidjeli Aron i Hur »podupriješe mu ruke, tako da su mu izdržale do zalaska sunca. I Jozua pobijedi Amalečane i njihovu vojsku«.[2])

To čitamo u knjizi Izlaska. A zašto je Bog odredio, da se ova zgoda iz Mojsijeva života zabilježi u sv. Pismu? Evo zašto, odgovaraju sveci Božji u jedan glas. Ovim prizorom na brdu htio je Bog poučiti sve ljudske naraštaje do konca svijeta, šta znači molitva za čovjeka. Dok se mi molimo i dok nam je srce uzdignuto prema nebu i Bogu kao ruke Mojsijeve, neće nas Otac nebeski ostaviti, nego će nam priskočiti u pomoć u svim nevoljama duševnim i tjelesnim.

Ali ako čovjek zabaci molitvu i neće da se moli, nadvladat će ga onaj zakleti neprijatelj ljudskoga roda, đavao pakleni, za kojeg veli Duh sveti da »obilazi kao lav koji riče, tražeći koga da proždre« i povuče u vječnu propast.[3])

Sveci se Božji služe raznim usporedbama, da nam ovu istinu zorno stave pred oči. Evo na primjer šta veli sv. Franjo Borgija. Svaki čovjek počne dihati, čim se rodi. I mora bez prestanka, kroz cijeli svoj život dihati, jer kad jednom prestane dihati, s njim je gotovo. A što je dihanje za tijelo — nastavlja svetac — to je molitva za dušu. I ako netko zabaci molitvu, s njim je svršeno kao s čovjekom, koji je prestao dihati, jer bez molitve nema vječnog spasenja.

Zato nas Sin Božji bez prestanka poziva, da ustrajemo u molitvi. Evo na primjer, šta veli u evanđelju one mise, koju smo na početku spomenuli:

— U jednom gradu bio neki sudac, koji se nije bojao Boga ni stidio od ljudi. A u onom gradu bila neka udovica i dolazila k njemu govoreći: »Obrani me od moga protivnika«. A on to ne htjede zadugo. Napokon reče u sebi: »Iako se Boga ne bojim i ne stidim od ljudi, ipak ću obraniti ovu udovicu, jer mi dosađuje, da vječno ne dolazi i ne muči me!«[4])

Onda nas poziva Spasitelj, da se ugledamo u tu udovicu. Jer ako je onaj bezbožni sudac na koncu uslišao njezinu molbu, jer mu je dosađivala, zar će Otac nebeski odbiti molbe svoje djece »koja mu vapiju dan i noć?«[5]) Apsolutno nemoguće, jer u tom bi slučaju dragi Bog bio tvrđi od onog bezbožnog sudca. Zato nam Spasitelj bez prestanka dovikuje: »Molite i dat će vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se!«[6])

28

NAŠ JORDAN

U sv. Pismu staroga Zavjeta čitamo, kako je sirski vojskovođa Naaman obolio od strašne bolesti gube. A svakom je od nas poznato, da se na gubavom čovjeku otvore gnojni čirovi po cijelom tijelu i na koncu mu otpadaju prsti, uši, nos i ostali udovi tijela.

Naaman nije čekao da se bolest razvije, nego je odmah u početku tražio na sve strane lijeka svojoj gubi. Zato ga je njegova robinja, koja je bila Židovka, vodila od liječnika do liječnika, ali guba se je sve više širila. Stoga mu ona jednog dana reče, da u njezinoj domovini živi Božji prorok Elizej, koji čini velika čudesa. I ona mu preporuči, da ode k njemu.

Naaman posluša Židovku i s velikom pratnjom krene iz Damaska u Palestinu. Kad su stigli do kuće prorokove, Elizej mu poruči samo ovo: »Idi i okupaj se u Jordanu sedam puta, pa će tvoje tijelo ozdraviti«.[1]) Stoga Naaman ode do rijeke Jordana »siđe dolje te sedam puta opere se u Jordanu prema riječi Božjeg čovjeka. I njegovo tijelo postade opet čisto kao u malog djeteta« veli sv. Pismo.[2])

Usput spominjemo, da se je Naaman odmah iza toga s cijelom pratnjom vratio k Elizuje i ponudio mu bogate darove, ali mu prorok odgovori: »Tako živ bio Gospod, kojemu služim, ne primam ništa!«[3])

Svaki od nas, kad pročita ovu zgodu iz sv. Pisma, ostaje zadivljen ovim velikim i neviđenim čudom. A mnogi će pritom uzdahnuti: »Bože moj, kako se je sve to jednostavno odigralo! Gubav se čovjek okupao u rijeci i voda je oprala svu gubu s njegova tijela!«

Ali mi bismo se morali daleko više diviti jednom drugom, puno većem čudu, koje se svaki dan odigrava u našoj sredini. Jer takav čudesni Jordan teče bez prestanka u Crkvi Isusovoj i teći će do konca svijeta! Pa tkogod se okupa u njemu, čisti se od najstrašnije gube, što je ima na svijetu.

Sigurno će sada mnogi upitati, kakva je to rijeka i koja je to guba? Odmah odgovaramo, da je ta guba g r i j e h, jer od grijeha su potekla sva zla ovdje na zemlji. To nas uči sam Duh sveti, koji veli po apostolu Pavlu: »Po jednom čovjeku — to jest Adamu — dođe grijeh na svijet i po grijehu smrt«,[4]) a sa smrću sve bolesti i gube, sve suze i nevolje, koje nas taru u ovoj suznoj dolini. Stoga s pravom velimo, da je grijeh strašnije zlo od svih guba ovdje na zemlji. Zato nam Otac nebeski dovikuje po svome proroku: »Sine moj, bježi od grijeha kao od zmije ljutice, jer ako se primakneš, ujest će te!«[5])

Ali dragi Bog nam je bio milosrdan, daleko milosrdniji nego Sircu Naamanu. Jer odmah iza smrti Isusove poteče onaj čudotvorni Jordan, u kojem možemo, kadgod hoćemo, očistiti dušu od te najstrašnije gube grijeha. Ta čudesna rijeka izvire kod svetog krštenja, u kojem se duša čisti od onog Adamovog, istočnog grijeha. A onda teče kroz sve ispovjedaonice ovog svijeta, u kojima dobivamo oproštenje svojih vlastitih grijeha.

Zamisli se malo, koliko se Božjeg milosrđa krije u tome. — Prorok Elizej tražio je od Naamana vrlo laganu stvar, da se izliječi od tjelesne gube. Okupaj se u Jordanu — reče mu prorok — i guba će nestati! Ali Naaman je morao putovati iz Damaska čak u Palestinu, da dođe do proroka, što je u ono doba bilo vrlo naporno.

A mi ne moramo nikud putovati, jer u svakom gradu i selu, u svakoj crkvi i kapelici stoje ispovjedaonice i u njima svećenici. A svećenicima rekao je Sin Božji: »Kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni«.[6]) I treba samo kleknuti pred svećenika, pa mu skrušeno i ponizno otkriti svoje grijehe, da se na nas izlije rijeka Božjeg milosrđa i opere dušu od svih grijeha. Ima li išta lakše!

Stoga iskoristi ovo milosrđe Božje, dok si živ, pa češće sađi u taj Božji Jordan moleći s prorokom i sa svima svetima: »Smiluj mi se Bože po velikom milosrđu svojem! Operi me svega od moje krivice, od grijeha me moga očisti!«[7]) Tako ćemo zaslužiti, da se na koncu života još jednom okupamo u tom Božjem Jordanu i čisti stupimo pred vječnoga Sudca.

29

PETROVA LAĐA.

Davno su rekli sveci Božji, da je cijeli ovaj svijet nalik beskrajnom moru, po kojem ljudi plove u vječnost. A i sv. Pismo kaže za kreposnu ženu da je ona »kao trgovački brod, koji donosi kruh izdaleka«.[1]) Zato su mnogi slikari naslikali Crkvu Isusovu kao veliku lađu, koja plovi po uzburkanom moru ovoga svijeta. U lađi sjedi Isus, a kraj njega sv. Petar, držeći kormilo te lađe u ruci.

A te slike imaju svoju podlogu i u sv. Pismu, jer evo šta veli sv. Luka u svome evanđelju: »Jednom je Isus stajao na obali Genezaretskoga jezera, dok se je narod gurao k njemu, da čuje riječ Božju. On opazi dvije lađice, gdje stoje na obali, i uđe u jednu, koja je pripadala Šimunu — to jest Petru — pa ga zamoli, da otisne od kopna«.[2])

Kad su sveti Oci čitali ove retke u sv. evanđelju, odmah su se upitali, zašto je Isus sjeo baš u Petrovu lađu, a ne u onu drugu? I svi u jedan glas odgovaraju, da se u tom krije velika tajna. Evo koja!

Po uzburkanom moru ovoga svijeta plovi i lađa Kristove Crkve. A na svakom brodu mora biti jedan kormilar, koji ravna i upravlja brodom, jer inače brod će sigurno propasti, kad navale žestoke bure i oluje. To najbolje zna Sin Božji. Zato je u lađu svoje Crkve postavio jednog kormilara koji će — kad On uzađe na nebo — mjesto njega i u njegovo ime nepogrešivo ravnati tom Lađom. A to je sv. Petar, kojem je Isus rekao one poznate riječi: »Štogod svezeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima. A štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima«.[3]) Dakle Petru i njegovim nasljednicima dao je kormilo svoje Crkve u ruke.

Sada će nam biti jasno, zašto je Isus onom zgodom sjeo baš u lađicu Petrovu. Zato — odgovaraju sveci Božji — jer je ta Petrova lađica slika one velike lađe Kristove Crkve, koja plovi po uzburkanom moru ovoga svijeta i plovit će do sudnjega dana.

Doduše Petar je umro, ali njegovom smrću nije nestalo onog kormila Isusove lađe, nego je prešlo u ruke njegova nasljednika sv. Kleta. I ovaj je umro, ali s njim nije umrlo ono Petrovo kormilo, nego je prešlo u ruke njegova nasljednika sv. Klementa. I tako je to Petrovo kormilo vrhóvne vlasti u Kristovoj Crkvi išlo od ruke do ruke, dok nije došlo u ruke današnjeg Pape.

Ali ako mi samo letimično prolistamo povijest te Petrove lađe, odmah ćemo opaziti, da su tu lađu čestoputa strašne bure bacale od nemila do nedraga. I kojiput je izgledalo, da je ona već potonula. Tada je sotona zadovoljno trljao ruke i ovako se rugao Svemogućemu:

— Eto, tvoj je Sin rekao da »sva sila paklena neće srušiti njegove crkve«.[4]) Ali se je prevario, jer evo, ona pred očima cijeloga svijeta propada i tone!

Pa ipak nije bilo, kako je sotona računao. Petrova lađa nije nikad potonula, nego je iz svih stoljetnih bura uvijek izašla pomlađena i zasjala novim sjajem. A njezini kormilari uživaju danas najveći ugled u svijetu, kako smo vidjeli godine 1978. kad su se trojica Papa izmijenila na Petrovu kormilu.

Zato se i nehotice nameće pitanje, koja sila drži tu Petrovu lađu, kroz tolika stoljeća na površini, usred najžešćih bura i oluja? Da odgovorimo na to pitanje, vratimo se onom prizoru na obali Genezaretskoga jezera. Evanđelje kaže, da je Isus sjedio kraj Petra u njegovoj lađi. I odonda pa do danas, a tako će biti do konca svijeta, nije Sin Božji ni za časak ostavio te lađe, nego stoji uz Petra i njegove nasljednike. A Isus je onaj koji »zapovijeda vjetrovima i moru« kako veli sv. evanđelje.[5])

Stoga ako želimo, da ostanemo s Kristom i jednom — ako Bog da! — prispijemo u luku vječnoga spasenja, privežimo svoju životnu lađicu za Petrovu lađu, kojom po nalogu Božjem upravlja sv. Otac Papa, jer davno su rekli sveci Božji: »Gdje je Papa tu je Petar — gdje je Petar tu je Crkva — gdje je Crkva tu je Krist — a gdje je Krist, tu je naš jedini »Put Istina i Život«.[6])

30

SILA S VISINE.

Kad se je naš božanski Spasitelj prije svoga uzašašća na nebo opraštao od apostola, reče im: »Vi ostanite u gradu — to jest u Jeruzalemu — dok se ne obučete u silu s visine«.[1]) A ta sila jest Duh sveti, jer evo šta im je Isus još rekao: »Dobit ćete snagu dolaskom Duha svetoga i bit ćete mi svjedoci sve do nakraj zemlje«.[2])

I zaista 50 dana iza uskrsnuća Isusova silazi Duh sveti u obliku silnog vihora nad apostole. I tako je toga dana zastrujala njegova čudesna sila u Kristovoj Crkvi, struji danas i strujat će do konca svijeta. Da nam sve to bude bar donekle jasnije, uzet ćemo dvije-tri usporedbe.

Jednog dana skočio sam u zagrebački tramvaj. Ali tramvaj stoji i ne miče se — minut, dva, tri. pet... Ljudi postali nestrpljivi i počeše vikati: »Gdje zapinje, šta se je dogodilo!« — Nema struje, odgovara kondukter.

Dakle električni tramvaj ne može nikako naprijed bez struje, makar bila kola najispravnija i tračnice potpuno u redu. Ali čim ga zahvati struja, poleti punom brzinom naprijed.

Tako je to s tramvajem. A sada pogledajmo lokomotivu, koja vuče željeznicu. Tu lokomotivu goni stisnuta vodena para. Uzmimo sada slučaj, da na tračnicama stoji savršena lokomotiva, napravljena od najizvrsnijih inžinjera. Ali ako u njoj nema pare, neće se maknuti ni za pedalj. No čim se pusti para u njezin kotao, lokomotiva odmah oživi, počme pištati i krene velikom brzinom, vukući za sobom stotine vagona s najvećim teretom.

Ili vratimo se u starinu, pa pogledajmo brodove, tako zvane jedrenjake, na kojima je Kolumbo otkrio Ameriku. Te je brodove gonio vjetar, i ako nije bilo vjetra, ljudi su ih jedva kretali pomoću vesala. Ali čim je dunuo povoljan vjetar, poletjeli bi morem kao galebovi.

Eto, tako je to s jedrenjacima — tramvajem — lokomotivom! Gledajući ove izume ljudskoga duha, bit će nam bar donekle jasno silno djelovanje Duha svetoga u Kristovoj Crkvi, jer On sve pokreće i goni naprijed. Zato je i sišao u silnom vihoru nad apostole. Pogledajmo tu činjenicu malo izbližeg.

Kad je Isus uzišao na nebo, ostavio je svoju Crkvu ovdje na zemlji potpuno uređenu. Ona je već imala prvog Papu sv. Petra i prve biskupe, apostole, a bila je s njima i »Majka Crkve« bl. Djevica Marija. Osim toga oni su znali cijeli nauk Isusov, imali sakramente i sve drugo, što mi imamo danas. Pa ipak Crkva kao da nema u sebi života, ne miče se naprijed — bila je slična tramvaju bez struje, lokomotivi bez pare i jedrenjaku bez vjetra.

Istom kad je Duh sveti sišao nad nju, Crkva je potpuno oživjela i krenula poput vihora naprijed. Apostoli odmah provališe iz kuće, u kojoj su se skrivali, te počeše neustrašivo propovijedati Krista raspetoga. Onda proniješe križ Isusov do krajeva tada poznatog svijeta. Na koncu svi izginuše, ali to Crkvu nije smetalo! Došao je novi Papa s novim biskupima i Crkva se je dalje širila poput Božjeg plamena ovdje na Zemlji. Duh ju je sveti gonio naprijed preko svih zapreka, kroz sve strašne bure i oluje do dana današnjega.

I tako je od Kristove Crkve stvorio pravo čudo ovdje na zemlji, kojem se divi cijeli svijet. Evo na primjer šta piše slavni engleski povjesničar Macaulay: »Ako se sjetimo strašnih bura, što ih je Crkva do sada proživjela, onda si jedva možemo zamisliti, na koji bi način ona uopće mogla ikada propasti.«

A sve to moramo zahvaliti onoj nevidljivoj »Sili s visine« koja struji u Kristovoj Crkvi. Zato mu se vjernici bez prestanka mole i ovako pjevaju:

O dođi Duše presveti,
Pohodi srca vjernika.
Ispred nas idi, vodi nas,
Da svakog zla se klonimo!

31

NEDOSTIŽIVI UZOR!

Sveta nas vjera uči, da ima samo jedan Bog, a u Bogu su tri božanske osobe, Otac Sin i Duh sveti, i ova su trojica jedno! Zato anđeli na nebu, klanjajući se Gospodinu Bogu, triput kliču: »Svet — svet — svet Gospodin Bog nad vojskama!«[1]) I mi to isto govorimo ili pjevamo kod svake sv. mise, pa ipak nećemo nikad razumjeti ovu tajnu presv. Trojstva, jer to nadilazi ne samo ljudski nego i svaki stvoreni razum. — Mi ćemo se ipak, barem na časak, pomiješati među anđele Božje, pa okom ponizne vjere malo promotriti jednu vezu, koja spaja one tri božanske osobe... Moramo početi malo izdaljeg.

Početkom 13. vijeka osnovao je sv. Feliks Valois zajedno sa sv. Ivanom od Mate družbu muževa, koji će se potpuno posvetiti njegovanju bolesnika, otkupu robova, pomaganju siromaha i drugim djelima ljubavi prema bližnjemu. Toj družbi dali su naslov »Red presv. Trojice«. A u povijesti Crkve čitamo, da su mnoge kršćanske bolnice i domovi siromaha nosili naslov presv. Trojstva. A zašto baš taj naslov? Da lakše odgovorimo na to pitanje, uzet ćemo jednu usporedbu.

Sv. Luka piše u Djelima apostolskim, da su prvi kršćani u Jeruzalemu bili »jedno srce i jedna duša«.[2]) To znači, da je među njima vladala takova ljubav i sloga, kao da imaju jednu dušu i jedno srce. Naravno, to je rečeno samo slikovito i slobodno recite, da je to lijepa pjesnička fraza, jer svaki je od njih imao svoje vlastito srce, svoju dušu i svoju posebnu ćud.

Ali nije slika ili pjesnička fraza, nego neoboriva Božja istina, da Otac, Sin i Duh sveti imaju istu božansku narav i da su jedan Bog, jer to nas bez prestanka uči Sin Božji u sv. evanđelju. Dakle oni su u istinu — a ne samo slikovito! — jedno srce, jedan duh, jedan Bog! Stoga među njima vlada i mora vladati neshvatljiva ljubav, kojoj se mi možemo diviti, ali je nikad nećemo potpuno razumjeti.

Zato je ova ljubav, koja veže tri božanske osobe, nedostiživi Uzor svake ljubavi i harmonije među stvorenjima na nebu i na zemlji. To najbolje znade naš božanski Spasitelj, stoga se je na zadnjoj večeri ovako molio Ocu nebeskom za svoje apostole i za sve nas: »Molim, da budu svi jedno! Kaošto si ti Oče u meni i ja u tebi, da i oni budu jedno u nama!«[3]) Dakle moli Spasitelj, da među nama — bar izdaleka, izdaleka! — vlada ona ljubav, koja veže presv. Trojicu.

Evo, sad će nam biti jasno, zašto su sv. Feliks i sv. Ivan dali svojoj družbi naslov »Red presv. Trojice«. Htjeli su oni tim potaknuti svoje redovnike, da imaju pred očima onu ljubav, koja vlada između Oca i Sina i Duha svetoga. To će im dati snage, da očinski ljube siromahe, povjerene njihovoj brizi, i tako izvrše onu veliku zapovijed Božju: »Ljubi bližnjega svoga kao sama sebe!«[4])

Ali što vrijedi za ove redovnike, vrijedi daleko više za svaku kršćansku obitelj, jer muž — žena — djeca jesu prekrasna slika presv. Trojstva. Stoga je dragom Bogu osobito stalo, da ovo ljudsko trojstvo ovdje na zemlji njeguje međusobnu ljubav, imajući pred očima onu ljubav, koja vlada između presv. Trojice.

Stoga, kadgod se križaš ili kad na koncu svojih molitava izgovaraš: »Slava Ocu i Sinu i Duhu svetom!« misli na ovu veliku istinu i nastoj svim silama, da prema njoj urediš svoju obitelj. Onda se ne trebate ničega bojati, jer veli Duh sveti: »Ljubav sve ispričava, svemu se nada, sve junački podnosi«.[5])

32

SUZE ALEKSANDRA VELIKOG.

Aleksander Veliki bio je svakako jedan od najvećih vojskovođa i osvajača u svjetskoj povijesti. Taj čovjek nije bio zadovoljan samo s jednom državom i jednim carstvom, nego je htio cijeli svijet pokoriti sebi. Evo na primjer šta o njemu veli sv. Pismo starog Zavjeta: »Aleksander Makedonac povede mnoge ratove, te doprije do na kraj svijeta. I sva zemlja ušuti pred njim!«[1])

Pa je li bio sretan? Na ovo nam pitanje odgovara jedna zgoda iz njegova života. Naime jednog su dana, kad je on bio na vrhuncu svoje slave, razgovarali njegovi generali o mnogim bogatim zemljama i državama, tamo u dubini Azije, do kojih oni, ili bolje Aleksander, nijesu doprli.

Slušajući taj razgovor — vele njegovi životopisci — Aleksander je počeo plakati od žalosti, što nije dospio i te države osvojiti i pripojiti svome carstvu. Ove nam suze dokazuju, da taj čovjek, uza svu svoju slavu i bogatstvo nije bio potpuno sretan.

Ali nije Aleksander osamljen, nego svi su ljudi više-manje takovi. Jer možete vi jednom čovjeku dati sve blago, sva uživanja i ljepote ove zemlje, on opet ne bi bio potpuno sretan, kako nas uči prastaro iskustvo svih vremena. A odakle to dolazi? Na ovo nam pitanje odgovara jedna duhovita španjolska priča o stvaranju svijeta.

Kad je Gospodin Bog stvarao ovaj svijet — veli ta priča — skupio je oko sebe sve životinje, da mu reknu šta žele ovdje na zemlji.

Najprije upita ptice, a one zacvrkutaše: »Zraka, Oče nebeski! Što više zraka, da možemo svuda letjeti«. I Gospodin stvori zračni

ocean nad ovom zemljom. — Onda upita ribe, a one odgovoriše u jedan glas: »Vode dragi Bože! Puno vode, da imamo u čem plivati«. I dragi Bog stvori bezbrojne rijeke, jezera i mora, da udovolji ribama. — Onda upita divlje zvijeri, šta bi one htjele. A zvijeri zaurlaše: »Puno šume, da se imamo gdje skrivati i loviti sve, što živi ovdje na zemlji.« I tako je to išlo dalje. Konj je tražio puno ravnice, da ima kuda trčati, žabe su željele puno močvara, pingvini mnogo snijega itd.

A čovjek je stajao po strani — završava ta priča — pa je sve to promatrao i slušao. Na koncu se ovako potuži dragom Bogu:

— Oče nebeski, ti si upitao sve životinje, šta žele ovdje na zemlji, samo mene nijesi.

— Sine moj, odgovori mu dragi Bog. Ja sam stvorio životinje za ovu zemlju. I zemlja je njihova jedina, prava domovina. One se na zemlji rađaju i tu žive do svoje smrti. Zato sam ih pitao, šta žele na zemlji, jer sam i njihov Stvoritelj.

— A tebe nijesam pitao, jer te nijesam stvorio za ovu zemlju, nego za sebe. Nebo je tvoja prava i vječna domovina. A na zemlji živiš samo kratko vrijeme, da tu vršiš moje zapovijedi, te zaslužiš doći u moj Očinski zagrljaj gore na nebesima.

Ovo je samo narodna priča, ali se u njoj krije cijela istina svete vjere. Zato s pravom veli sv. Augustin: »Bože, ti si nas stvorio za sebe i nemirno je naše srce, dok ne otpočine u tebi!«

33

JEDAN NAŠ UZOR.

Mi hrvatski svećenici redovito griješimo u jednoj stvari. Naime, kad potičemo vjernike, osobito muževe, da se ne stide Isusa i svoje vjere, obično im stavljamo za uzor strana imena: De Sonis — Paqeron — Windthorst — O'Connel itd. Tako je nekako i u mojim knjižicama.

Stoga, da bar donekle ispravim tu pogrešku, evo nekoliko crtica iz života jednog uzornog muža, koji je živio u našoj sredini. Bio je to pok. Marko Dogan, niži šumski činovnik u Banjoj Luci, rodom iz Udbine († 1934).

Jednog ljeta opazim, da je u banjalučku katedralu, gdje sam ja propovijedao, počeo dolaziti jedan muž prosijede kose i brkova, u skromnom odijelu. Bio je to on. Odmah mi je zapela za oko njegova izvanredna pobožnost. Klečao je uvijek na crkvenom podu, a nikad u klupi. Na početku molitve duboko se je poklonio Isusu u presv. Sakramentu. Zatim se je triput prekrižio i na koncu poljubio zemlju. Na isti je način i svršavao svoje molitve.

Ali da ste vidjeli njegovo križanje! Bilo je to nešto posebno. Lijeva ruka na prsima, a desnom je nastojao napraviti što veći križ na sebi. Iz toga križanja kao da se je čuo glas: ne stidim se ja raspetoga Isusa!

A da ste ga istom vidjeli kod sv. mise za vrijeme podizanja. Tada mu je čelo bilo na crkvenom podu, a on sav kao da se je naprezao, da ga nestane u prašini pred Spasiteljem. Taj me je prizor uvijek podsjećao na onog satnika iz evanđelja, koji je po svoj prilici tako nekako pao pred Isusom, kad je zavapio: »Gospodine nijesam dostojan, da uniđeš pod krov moj!«[1])

Često sam puta iza sv. mise klekao blizu njega, da se zahvalim Bogu. Od vremena do vremena pogledao bih ispod oka, da vidim, šta Marko radi. A on kleči kao kip i ne skida očiju sa svetohraništa. Usta bi mu bila malko otvorena, a lice preobraženo nekakvim anđeoskim smiješkom. Ja bih svoje izmolio i otišao, a Marko bi ostao još dugo u istom položaju. Tada sam se uvijek sjetio jednog starog Isusovca, koji je za takove kršćane znao reći: »Prilijepio se kao pijavica za oltar, pa ga ne možeš odatle otkinuti«.

A s kakovim je ushitom slušao Marko riječ Božju! Dogodi se kojiput, da su vjernici za vrijeme propovijedi veoma nepažljivi. Jedni se na sve strane ogledavaju, drugi zijevaju, treći kao da spavaju itd. Kad to opazi propovjednik, redovito klone i ne da mu se dalje govoriti, jer pomisli i nehotice: »Uh, kako je dosadna moja propovijed!«

U takovim časovima ja sam odmah svrnuo pogled na Marka, da se malo ohrabrim, jer on nije skidao oka sa propovjednika. Slušao je uzdignute glave i poluotvorenih usta sa smiješkom na licu. Pa kao da iza svake riječi svećenikove dovikuje: »Tako je velečasni, tako je!«

Eto, to vam je bio Marko u crkvi. Ali nije se on stidio Isusa ni na ulici, ni u kancelariji ni u društvu. Zadnju godinu svoga života morao je radi posla svaki dan proći nekoliko puta ispred župne crkve u Banjoj Luci. Pa evo šta mi priča njegov zemljak Mile, koji je stanovao preko puta te crkve: »Kadgod je došao pred crkvu — veli Mile — kleknuo bi pred crkvenim vratima, prekrstio se po svom običaju na dugačko i široko i na koncu poljubio crkveni prag.

Inače u životu bio je veoma ponizan i povučen. Nije se on razmetao svojim kršćanstvom niti je tražio, da ga tko pohvali ili nagradi za njegovu vjeru. Cijeli njegov život kretao se u jednom trokutu: obitelj — crkva — kancelarija. Zato je živio i umro mnogima nepoznat.

Na koncu ispitajmo malo savjest pred likom ovoga pravednika i dozovimo si u pamet one riječi našeg božanskog Spasitelja: »Tko prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred svojim nebeskim Ocem«.[2]) I one druge riječi Isusove: »Tko se stidi mene, toga će se i Sin čovječji zastiditi, kad dođe u svojoj slavi«.[3])

34

KRISTOVA ZASTAVA.

Svaka država ovdje na zemlji ima svoju zastavu, koju svi građani vrlo poštuju i časte. Pod tom se zastavom bore za svoju slobodu i spremaju na nove borbe. A pod njom uvijek slave i svoje narodne blagdane. Ta im zastava prelazi od jednog naraštaja do drugog kao najčasniji amanet.

Zato je i Krist ostavio svome kraljevstvu ovdje na zemlji, to jest svetoj Crkvi, jedan barjak, pod kojim će se njegovi vjernici boriti protiv vragu paklenom i svim neprijateljima svoga vječnog spasenja. Vi sada sigurno pitate, a koji je to barjak? Na ovo pitanje odgovara nam sveta Crkva, koja u časoslovu velikog tjedna ovako pjeva:

Barjaci kreću kraljevi,
Otajstvo križa sjaji se,
Na kojem Život umrije
I smrću ljude oživi!

Dakle križ jer ona časna zastava Kristova, pod kojom se moramo boriti, živjeti i umrijeti. Mi ćemo sada baciti jedan pogled na tu Kristovu zastavu, koja svojim porijeklom i slavom beskrajno nadilazi zastave svih naroda i država. Jer tkogod se je do sada pod njom ustrajno borio, ostao je pobjednik.

Mogli bismo vrlo mnogo govoriti o tom barjaku Kristovu, ali mi ćemo postaviti samo jedno pitanje: kakve je boje ta zastava Kristova? Na ovo pitanje odgovorit će nam svaki kršćanin, da je ta zastava crvene boje, jer križ je Isusov sav crven od njegove

presvete Krvi i »sjaji se u kraljevskom crvenilu!« kako Crkva pjeva u istom himnu.

Ali ta Krv Isusova ne šuti, nego viče s križa prema nebu i »vapije bolje nego krv Abelova«[1]) kako veli Duh sveti po apostolu Pavlu. Naime, kad je Kain ubio svoga brata Abela, Bog mu je u svojoj srčbi doviknuo: »Krv tvoga brata viče iz zemlje k meni. Stoga budi proklet!«[2]) Tako i krv Isusova viče s križa prema nebu, ali ne za prokletstvom i kaznom kao krv Abelova, nego za milosrđem i opraštanjem.

Zato nam dovikuje sv. Ivan apostol u ime Božje: »Ako netko i sagriješi, imamo zagovornika kod Oca, Isusa Krista«.[3]) Danas bismo rekli: imamo advokata, koji nas bez prestanka brani pred svojim Ocem nebeskim. A sveta Crkva u litanijama presv. Krvi ovako kliče: »Krvi Kristova rijeko milosrđa — bez koje nema oproštenja — Krvi Kristova, snago mučenika — Krvi Kristova jakosti priznavalaca — Krvi Kristova, čvrstoćo onih, koji su u pogibelji — Krvi Kristova, nado pokornika — Krvi Kristova, jamstvo vječnoga života, spasi nas!«

Ovako kliče sveta Crkva, i to s punim pravom! Jer naš »Zagovornik kod Oca nebeskog« prikazuje Mu bez prestanka svoju presv. Krv, moleći Ga da nam bude milostiv. Stoga držimo čvrsto u ruci ovu pobjedonosnu zastavu Isusovu, za koju veli u ime Božje sv. Pavao apostol: »Govor o križu je za nas, koji se spasavamo, sila Božja!«[4])

Ove riječi sv. Pisma moraju nam dati snage, da se pod tom zastavom Isusovom odlučno borimo proti vragu paklenom i naopakim požudama svoga tijela. Onda ćemo zaslužiti, da jednom ako Bog da, s tom zastavom u ruci stupimo kao pobjednici pred prijestolje Onoga, koji »nosi na svojoj haljini napisano: Kralj nad kraljevima i Gospodar nad gospodarima«.[5])

35

GOLGOTA NAD OLTAROM.

Mnogima je od nas poznat slavni talijanski pisac i pjesnik Manzoni († 1873), ako ne po drugom, a ono po svome glasovitom romanu »Zaručnici« koji je preveden na sve jezike, pa i na hrvatski. Ipak mnogi ne znaju, da je taj glasoviti pisac bio uvjereni katolik, i da je spremno vršio sve Božje i crkvene zapovijedi, pa i onu »Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji!« Ali on je ne samo nedjeljom, nego ako je ikako bilo moguće, i radnim danom išao u crkvu, da sluša svetu misu. Evo šta o tom čitamo u njegovu životopisu.

Jedne nedjelje, kad je on bio već u dubokoj starosti, puhao je dosta hladan vjetar, a ulice bile blatne. Zato su ukućani tražili od njega, da ne ide u crkvu, nego da se kod kuće moli Bogu. Ali se starac nije dao zadržati. Na koncu kad mu je dodijalo njihovo navaljivanje, on im reče:

— Uzmimo ovaj slučaj. Netko je na lutriji dobio milijun lira, a danas je zadnji rok, da podigne taj novac u banki. Bi li on otišao u banku, ili bi radi nevremena ostao kod kuće, pa makar mu propao taj novac!

— Eeeee! povikaše njegovi ukućani u jedan glas. Nitko pametan ne bi ostao kod kuće! Za milijun lira išao bi čovjek i po kiši i po snijegu.

— Tako je! odgovori slavni pisac. On bi otišao u banku, pa makar bilo ne znam kakovo nevrijeme. Ali djeco — nastavi starac — jedna sveta misa vrijedi daleko, daleko više, nego sve blago ovoga svijeta i svi zgoditci na lutriji. Stoga ću ići u crkvu, da slušam svetu misu, dok me noge nose. I starac je otišao.

Eto, tako je mislio taj velikan o svetoj misi. A tako misle i svi ostali pravi katolici. Evo naprimjer šta piše sv. Franjo Saleški: »Sveta je misa sunce naše duše, beskrajni ponor Božjeg milosrđa i vrelo božanske ljubavi!« Slično govore svi ostali sveci i pravednici. A zašto? Odakle sv. misi tolika cijena i vrijednost? Da nam se odgovor na to pitanje duboko usadi u srce, evo jedne zgode iz života sv. Kolete († 1447).

Jednog dana ona se je pobožno molila u crkvi, dok se je na oltaru služila sv. misa. Najednom, za vrijeme podizanja, ugleda ona nad oltarom Golgotu s velikim križem, na kojem je umirao naš božanski Spasitelj. I vidjela je, kako presv. Krv kaplje s križa po svima prisutnima.

Ovo čitamo u životopisu sv. Kolete. Mi po svoj prilici nećemo nikad vidjeti nad oltarom Golgotu sa raspetim Spasiteljem. Ali premda mi toga ne vidimo svojim tjelesnim očima, ipak kod svake sv. mise kaplje po nama presv. Krv Isusova. Jer Bog nas uči po svojoj Crkvi na općem Saboru Tridentskom, da se u svakoj sv. Misi ponavlja ona ista žrtva, koju je Sin Božji prikazao za nas na križu. Zato nam dovikuje sv. Pavao apostol: »Kadgod jedete ovaj kruh i pijete ovaj kalež, navješćujete smrt Gospodina!«[1])

Eto odakle sv. misi neizmjerna cijena i vrijednost. Zato s pravom kaže poznati katolički pisac Gihr: »Kao što se sve rijeke ovdje na zemlji slijevaju u more, tako je i sv. misa neizmjerni ocean, u koji se slijevaju sve rijeke Božjeg milosrđa sa križa Isusova«.

Na koncu samo još jednu riječ. Mi čestoputa gledamo sliku raspetog Spasitelja na križu, a pod križem sv. Ivana apostola i Mariju Magdalenu. Pa možda smo kojiput, gledajući tu sliku, ovako uzdahnuli: »Blago njima, jer je na njih kapala presv. Krv Isusova s križa!« Ali ovaj je uzdah nepotreban, evo zašto! I kod svake sv. mise — kako smo čuli — ponavlja se smrt Isusova na križu. Dakle krv raspetoga Isusa kaplje i po našim dušama, te nam donosi isti blagoslov, što ga je dobio sv. Ivan i Marija Magdalena, skrušeni razbojnik i svi ostali, koji su stajali pod križem i skrušena srca promatrali smrt Isusovu.

36

I DUŠI TREBA KIŠE!

Sveto nas Pismo bez prestanka poziva, da rado i u poniznosti slušamo riječ Božju. Evo na primjer, šta o tom veli Isus u sv. evanđelju. Njega su jednog dana dvije sestre — Marta i Marija — primile u svoju kuću. Čim je Isus unišao — veli sv. evanđelje »Marija je sjela Gospodinu do nogu i slušala njegovu riječ«. A Marta se je brinula, da što bolje podvori i počasti Isusa. Nato joj Isus reče: »Marta, Marta, brineš se za mnoge stvari, a samo je jedno potrebito! Marija je izabrala najbolji dio, koji se neće uzeti od nje«.[1])

Iz ovoga vidimo, koliko je važna riječ Božja za naše vječno spasenje. Pa ipak ima dosta kršćana, koji bježe od slušanja riječi Božje, kad ju svećenici, po nalogu Isusovu, propovijedaju u crkvi. Evo, šta o takovima veli sv. Dominik († 1221).

Jedne nedjelje služio je u crkvi sv. misu jedan od njegovih redovnika. A kad je počela propovijed, nekoji su mladići i djevojke odmah izašli iz crkve i razgovarali pred vratima, dok svrši propovijed. Kad je to opazio sv. Dominik, izađe napolje i dovikne im:

— Samo čekajte tu, čekajte pred vratima! Ali zapamtite dobro, doći će jednom čas, kad ćete stajati pred nebeskim vratima i kucati, da vam se otvori, ali vam nitko neće otvoriti, jer ste zanemarili slušati riječ Božju.

Dakle veli sv. Dominik, a to s njim tvrde i svi ostali sveci, da je slušanje riječi Božje neophodno potrebito za naše vječno spasenje. Evo zašto! — Sveta nas Crkva na svome Saboru tridentskom, u ime Božje uči, da je vjera »Korijen cijelog našeg spasenja«. Dakle kaošto iz korjena raste stablo, grane, cvijet i plod,

tako iz vjere — veli Crkva — niču sve ostale kreposti i na koncu vječno spasenje.

A taj se Korijen svete vjere u našoj duši mora osušiti i propasti, ako čovjek zanemari slušanje riječi Božje. Dragi se Bog služi jednom usporedbom, da nam tu istinu zorno stavi pred oči, jer evo šta On veli u sv. Pismu: »Kaošto kiša pada s neba, dok se zemlja ne natopi, da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se i riječ, koja izlazi iz mojih usta, ne vraća k meni bez ploda«.[2])

Dakle uči nas Gospodin Bog, da je njegova riječ za našu dušu ono, što je kiša za zemlju. Da zemlja donese svoje plodove, mora ju od vremena do vremena natopiti blaga proljetna kiša, jer bez kiše bi sve propalo. U sv. Pismu čitamo, da je Bog za vrijeme Ilije proroka »zatvorio nebo«[3]) nad Palestinom i nije bilo kiše tri godine i šest mjeseci. Naravno, svi su usjevi propali, trava izgorjela, zemlja ispucala i vrela presušila!

Nešto slično — veli dragi Bog — dogodit će se i svakoj duši, koja zanemari slušanje riječi Božje — ili da ostanemo kod usporedbe — na koju od vremena do vremena ne pada blaga kiša Božjih riječi. I u toj će duši malo pomalo sve uvenuti i na koncu osušit će se i onaj »Korijen cijelog spasenja« korijen svete vjere. A onda teško tome čovjeku, jer veli sin Božji: »Tko ne vjeruje, već je osuđen!«[4] Jer kako će čovjek držati Božje zapovijedi i moliti se Bogu, ako uopće ne vjeruje u Boga i u njegova Sina Isusa Krista.

A da se to — ne dao Bog — i nama ne dogodi, slušajmo rado i u poniznosti propovijedanje riječi Božje i poslušajmo, šta veli sv. Augustin: »Po tom se najlakše spoznaje, da je netko pozvan u nebo, ako rado sluša riječ Božju«. A da se Augustin ne vara, potvrđuje i sam Spasitelj, koji veli u sv. evanđelju: »Tko je od Boga, sluša riječi Božje«.[5])

37

SUDBONOSNO HRVANJE.

Duh sveti veli po svome sluzi Jobu: »Borba je život čovječji na zemlji«.[1]) A s kim se mi moramo boriti? U prvom redu sa svojim naopakim strastima, koje nas vode u vječnu propast, ako im popustimo. A onda moramo bez prestanka voditi borbu s đavlom paklenim, za kojeg veli Duh sveti da »obilazi okolo kao ričući lav i traži, koga da proždre«.[2]) I o toj borbi ovisi naše vječno spasenje ili vječna propast. Zato Crkva u jednom himnu s pravom zove tu našu borbu sudbonosnim hrvanjem. — Mi ćemo sada malo pogledati, kako u svagdanjem životu izgleda to naše hrvanje.

U životopisu glasovitog bavarskog kipara Vilima Achtermann-a († 1884) koji je bio kršćanin od glave do pete, čitamo ovu zgodu. On je neko vrijeme ostao bez posla i trpio oskudicu sa svojom obitelji. Najednom dobije iz Italije bogatu narudžbu. Imao je izraditi spomenik, koji se je sastojao od više mramornih kipova. Ali kad je pregledao nacrte, opazi da je jedan kip potpuno gol. Čim je to vidio, odlučno reče gospodinu, koji mu je donio tu ponudu:

— Dragi gospodine, ovog kipa ja neću izraditi, jer mi to ne dopušta savjest.

— Ali nemojte ludovati! odgovori mu Talijan. Odbiti tako sjajnu narudžbu, koja će biti kraljevski plaćena, a vašu će slavu pronijeti širom svijeta! To ne bi nijedan umjetnik učinio, jer umjetnost je umjetnost... Nato mu Achtermann odgovori:

— Ako je umjetnost umjetnost, i Božja je zapovijed — zapovijed, koju moramo izvršiti. Recite svome gospodaru, da ne bi izradio toga kipa, kad bi mi dao i sve blago ovoga svijeta.

Dakle ovaj je umjetnik volio trpjeti i oskudicu sa svojom obitelji, nego prekršiti Božju zapovijed, imajući na pameti one riječi Isusove: »Šta koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a dušu svoju izgubi«.[3]) — Kad pročitamo ovu zgodu iz života toga slavnog umjetnika, moramo i nehotice uzdahnuti: Bože moj, koliko je snage i jakosti trebalo tome čovjeku, da se odupre napasti!

A sada pogledajmo drugo područje naše životne borbe. — Njemački župnik Deubig pripovijeda u svojoj knjizi »Bog u svagdanjem životu« ovu zgodu. — Jedna djevojka radila kao obična pisarica u jednoj velikoj banci. Svojom malom plaćom uzdržavala je siroticu majku i četvero nejake braće. A direktor te banke bio je vrlo simpatičan i lijep čovjek, pa su mnoge djevojke oko njega oblijetale. I naša se je pisarica veoma zaljubila u njega, ali o tome nije nikad nikome ni riječi progovorila, jer je znala, da bi ju ljudi ismijali. — Međutim jednog dana pristupi k njoj direktor i reče:

— Gospođice, vi se meni u svakom pogledu sviđate i ja bih se s vama oženio. Promislite o tom, pa ako pristajete, javite mi za koji dan.

Ona, od prevelikog uzbuđenja, nije znala šta bi mu odgovorila, nego je bržebolje završila posao u banci i odletila kući, da saopći majci tu veliku novost. A majka joj iza kratkog razmišljanja reče:

— Ali drago dijete, ti si u svom uzbuđenju zaboravila da se on, radi toga i toga, ne može crkveno vjenčati...

— Mama, mama! prekide ju kćerka, kad bi ti znala, koliko ja njega ljubim!

— Sinko, odgovori joj mati. Da ga ljubiš kao svoje oči u glavi, ne bi to smjela učiniti, jer Isus kaže baš za takove slučajeve: »Ako te tvoje oko navodi na grijeh, iščupaj ga i baci od sebe! Jer ti je bolje s jednim okom ući u život — vječni! — nego s dva oka biti bačen u pakao«.[4]) Stoga drago dijete prioni uz molitvu i promisli dobro, šta ćeš učiniti.

Djevojka je poslušala majku i počela se usrdno moliti Bogu, te iza kratke borbe odgovori direktoru, da ne može poći za njega, jer joj to brani vjera.

Kad ovo pročitamo, moramo opet uzdahnuti: Bože moj, koliko je jakosti trebalo ovoj djevojci, da se odupre napasti! — A

ta je jakost potrebna i svakome od nas, jer svi moramo voditi neprekidnu borbu s našim neurednim požudama i s đavlom paklenim. Pa tko će nam dati snage da u toj borbi ostanemo pobjednici i ne propadnemo zauvijek? Tu nam snagu može dati jedino Gospodin Bog koji »nam pomaže u našoj slabosti« kako veli sv. Pismo.[5]) Zato nam dovikuje sv. Pavao apostol: »Jačajte se u Gospodinu i stavite na sebe oružje Božje, da se uzmognete oduprijeti đavolskim zamkama«.[6])

Stoga molimo bez prestanka Oca nebeskog, da nam stavi u ruke to oružje i zavapimo često sa sv. Crkvom Isusu u presv. Sakramentu:

O Hostijo spasonosna,
Što otvaraš nam širom raj.
Sred hrvanja sudbonosna
Ti jači nas i očuvaj!

38

OTAJSTVO SLOVA »T«

Sveti Pavao apostol piše u svojoj poslanici Korinćanima, među ostalim ovo: »Riječ je križa ludost onima, koji propadaju, a onima koji se spasavaju, sila je Božja«.[1]) Dakle Duh sveti po svome apostolu dijeli ljude na dva tabora, na prijatelje i neprijatelje križa Isusova. Ta su dva tabora iza Krista uvijek postojala, postoje danas i bit će do konca svijeta.

Ali možda nikad u povijesti nije bila povučena tako oštra crta između onih, koji mrze Isusov križ, i onih koji ga ljube i štuju. Jer mi smo svjedoci, kako je današnji, tako zvani napredni čovjek, s najvećim prezirom izbacio Isusov križ iz svoga doma i svojih škola, iz svojih sudnica i radionica, iz cijelog svoga javnog i privatnog života.

Pa šta ćemo na to mi, koji se nalazimo u drugom taboru i štujemo Isusov križ? Evo šta! Mi ćemo poslušati Namjesnika Kristova i biskupe, koji nas bez prestanka pozivaju, da baš u ovo vrijeme, kad neprijatelji toliko bjesne proti križu Isusovu, još više štujemo i častimo taj sveti znak našega spasenja. A na to nas potiču i sveci Božji svih vremena. Da navedemo samo dvojicu od njih.

Sv. Jeronim piše u svome pismu Eustahiju: »Kod svih poslova neka ti ruka pravi znak svetoga križa!« A malo iza njega piše sv. Ćiril aleksandrijski: »Neka svaki od nas s velikim pouzdanjem stavi na čelo znak križa. Taj znak mora se vidjeti kod svih tvojih poslova, bilo da jedeš ili piješ, bilo da ideš od kuće ili se vraćaš, isto tako prije spavanja i kod ustajanja.«

Slično su govorili i pisali svi ostali sveci i pravednici Božji, a što je glavno, oni su tako i radili. Evo na primjer šta piše o

svetom francuskom kralju Ljudevitu IX. († 1270) njegov štitonoša Joinville: »Kralj se je uvijek prekrižio prije i poslije jela, prije vijećanja sa svojim savjetnicima. On je znakom svetoga križa počimao sve svoje poslove u ratu i u borbi.«

A od koga su to naučili sveci Božji? Od koga bi drugog nego od svete majke Crkve, koja sve svoje molitve počima i svršava križanjem. Tim znakom dijeli svoje sakramente i blagoslove, a žrtvu svete mise upravo je protkala znakom svetoga križa. Osim toga svećenik — po nalogu Crkve — skoro cijelu misu služi raskriljenih ruku, dakle u obliku križa! Time nas sveta Crkva potiče, da se i mi često i pobožno križamo, jer u znaku svetoga križa leži velika sila, da od nas otjera sve neprijatelje duše i tijela. O tome nas je učio sam Gospodin Bog već u starom zavjetu, jer evo šta čitamo u knjizi proroka Ezekiela.

Taj prorok je živio 600 godina prije Krista, kad se još ništa nije znalo za Isusov križ. Jednog dana Bog mu je rekao, da će uništiti grad Jeruzalem radi velikih grijeha njegovih građana. I čuo sam — piše Ezekiel — kako Gospod reče jednom anđelu: »Prođi kroz grad Jeruzalem i obilježi slovom »Tau« čelo svih onih, koji tuguju radi grijeha, što se u njemu čine«.[2])

Odmah iza toga Bog mu je u viđenju pokazao, kako je cijeli grad sa svim svojim stanovnicima potpuno uništen. Samo su bili pošteđeni svi oni, koji su imali na svom čelu upisano slovo »T« koje se u hebrejskoj abecedi zove »Tau«.

Kad čovjek pročita ove riječi proroka Ezekiela, u čudu se pita: »Pa kakvu tajinstvenu snagu ima u sebi to slovo, da spasava ljude od propasti i uništenja?« Evo kakvu! To se je slovo pisalo u obliku križa, na kojem će jednom umrijeti Sin Božji. I radi toga Bog je već onda spasio od propasti sve one, koji su bili tim slovom, to jest znakom križa obilježeni. Stoga sveci Božji s pravom vele: »Ako je Isusov križ imao u sebi toliku snagu 600 godina prije rođenja Isusova, Bože moj, koliku istom snagu mora imati danas iza muke i smrti našega Spasitelja!« A sve ovo najbolje je znao sv. apostol Pavao, zato u svojoj poslanici Galaćanima ovako kliče: »Bože sačuvaj, da se ja čim drugim hvalim osim križem Gospodina našega Isusa Krista!«[3])

Stoga odazovimo se pozivu svete Crkve i svih Božjih svetaca, pa se pobožno križajmo u svim prilikama i neprilikama zemaljskog života, osobito u časovima raznih kušnja i napasti. Jer vrag se ničega toliko ne boji kao Isusova križa i bježi od onih, koji su njime obilježeni. A tako to i mora biti, jer Sin je Božji na križu satro glavu Zmiji paklenoj, kako je to Gospodin prorekao već u zemaljskom raju, odmah iza grijeha naših praroditelja.[4])

39

RAZUMIJE UK I NEUK!

Gornji sam naslov ukrao od jedne stare Ličanke, evo kako je to bilo. Župnik u jednom ličkom selu vrlo je dobro propovijedao. Zato su ga rado slušali njegovi seljaci, ali i školovana gospoda, kad bi s poslom došli u njegovo selo. Jednog dana šetam ja s tim župnikom, kad li nas sretne ona starica, njegova župljanka. Ona ga poljubi u ruku i reče: »Hvaljen Isus velečasni! Hvala ti i ovajput na tvojim lipim pridikama, jer tebe može razumiti svatko, i uk i neuk!« to jest i onaj školovani i onaj neuki.

Ne znam, odakle starici ove riječi, ali mi dolaze na pamet baš sada, kad sam sjeo da napišem nekoliko redaka o jednoj molitvi, koju možemo svi razumjeti, ili kako reče baka: i uk i neuk! A to je molitva svete krunice.

Da krunicu razumiju i rado mole oni neuki, možemo vidjeti svaki dan na svoje oči. Da spomenem samo nešto iz svoga života. Rođen sam i odrastao u Bosni, koja je u ono doba bila skoro potpuno nepismena. Pa ipak su vjernici u svojim kućama svaku večer zajednički molili krunicu, i to tako složno, da se je moglo čuti i na ulici. A bilo je dosta pobožnih žena, koje su krunicu pripasale sebi uz bok, da im bude uvijek pri ruci.

Ali ta molitva svete krunice može zanijeti i najveće učenjake, dapače genije, čija imena blistaju kao zvijezde u povijesti ljudskoga roda. Mi ćemo ovdje, radi kratkoće, spomenuti samo dva glasovita imena. Prvi je od njih slavni Francuz Andrija Ampere († 1836) koji spada među najveće fizičare i matematičare svih vremena. Njegovo je ime poznato svakom učeniku u osnovnoj školi, jer se po njemu zove jedinica jakosti električne struje.

Pa ipak taj velikan molio je često i pobožno krunicu. Evo na primjer šta o njemu piše osnivač glasovitih »Zadruga sv. Vinka Paulskog« Fridrik Ozanam. On je kao mlad student jednog dana svratio u neku parišku crkvu. Crkva je bila potpuno prazna — veli Ozanam — samo pred oltarom Majke Božje klečao neki starac i pobožno prebirao zrnca svete krunice. A kad je malo bolje pogledao toga starca, ostao je izvan sebe od čuđenja, jer to je bio — nitko drugi! — nego slavni Ampere. Usput spominjemo, da je Ozanam kasnije često pripovijedao, kako mu je ta Amperova krunica ulila više vjere u srce, nego sve knjige i najbolje propovijedi. A kad je Ozanam završio studije i postao profesor, postadoše njih dvojica najbolji prijatelji.

A sada ćemo spomenuti drugo, možda još poznatije ime, a to je slavni Talijan Michelangelo († 1564). On spada među najgenijalnije kipare, slikare i graditelje u ljudskoj povijesti. Pa šta veli taj genije o krunici? Mjesto odgovora na to pitanje pogledajmo jednu njegovu sliku, a to je glasoviti »Sudnji dan« u vatikanskoj kapeli Sikstini.

Na toj slici ima jedna značajna sitnica. Naime u onom potresnom prizoru sudnjega dana vidi se jedna dugačka krunica, koja vjesi s neba i dopire sve do zemlje. A dva su se grešnika čvrsto prihvatila za tu krunicu i po njoj se penju prema nebu.

Dakle taj genijalni umjetnik vjeruje, da je krunica kao spasonosno uže ili konopac, što nam ga Bl. Djevica spušta s neba, da nas po njemu povuče k sebi u slavu nebesku. — A da je i Michelangelo držao u rukama to uže, svjedoči nam njegova radna soba, koja se nalazi i danas u Firenzi točno onakova, kakva je bila za njegova života. Ako posjetite ovu sobu, vidjet ćete na njegovom radnom stolu, među ostalim predmetima, i krunicu.

Stoga blago čovjeku, bio on »uk ili neuk« ako drži u rukama to nebesko uže, jer gornji kraj toga konopca drži čvrsto u rukama Bl. Gospa, koja nam u svojim misama dovikuje ove riječi sv. Pisma: »Blago onome, koji svaki dan bdije kod mojih vrata! Jer tko mene nađe, naći će život i dobit će od Gospodina, što želi!«[1])

40

STRAŠNIJE OD PAKLENOG OGNJA!

Kadgod se čovjek sjeti pakla, odmah pomisli na onaj strašni pokleni oganj, o kojem Sin Božji tako često govori u sv. evanđelju. Evo na primjer šta veli na koncu svoje propovijedi o siromašnom Lazaru i nemilosrdnom bogatašu: »Umrije bogataš i bi pokopan. Kad je bio u paklu — veli Isus — podiže svoje oči, pa ugleda izdaleka Abrahama i u njegovu krilu Lazara, te poviče: Oče Abrahame smiluj mi se i pošalji Lazara, neka umoči u vodu vrh od svoga prsta, da mi rashladi jezik, jer se silno mučim u ovom plamenu!«[1])

Kad čovjek pročita ove potresne riječi, koje nisu izvađene iz kakvog romana, nego su potekle iz usta Sina Božjega, protrne mu srce od svetoga straha, strepeći da bi mogao i sam tamo dospjeti... Pa ipak taj oganj nije najstrašnije zlo u paklu. Ima ondje daleko veća muka, koja zapravo čini pakao paklom. A to je odbačenje od dragoga Boga, sadržano u onim riječima vječnoga Sudca: »Odlazite od mene prokleti!«[2])

U ovim se riječima krije takav ponor strahote, da ga ljudski jezik ne može opisati. Stoga ćemo pokušati, da taj ponor rasvijetlimo jednom usporedbom. — Neki je svećenik posjetio u Italiji bolnicu za duševne bolesti i zamolio, da mu pokažu sva odjeljenja. Stoga ravnatelj odredi jednu časnu Sestru, da ga provede po bolnici. U jednom odjeljenju opazi svećenik, među ostalim bolesnicima, djevojku mladu i lijepu, koja je sjedila i nešto vezla. Misleći da je ona zaposlena u bolnici, upita svećenik časnu Sestru, šta radi ta djevojka.

— I ona je luda, odgovori Sestra.

— Luda! začudi se svećenik. Pa ona uopće ne izgleda bolesna.

— Eh velečasni, to vam je žalosna i tužna pripovijest. Ona je bila zaručena s jednim lijepim mladićem i već je bio određen dan vjenčanja. Stoga ona dođe k njemu, da se s njim i njegovim roditeljima dogovori, koga će sve pozvati na svadbu.

— A zaručnik je dan prije čuo nešto vrlo hrđavo o njoj i sve to povjerovao. Zato, kad je djevojka došla, dočeka je on riječima: »Marš van iz moje kuće! I da nijesi više nikada prekoračila mojega praga!«

— Djevojka je na te riječi ostala kao skamenjena i na mjestu poludila. Otada je prošlo nekoliko godina, a ona ne dolazi k sebi.

Evo, ovdje imamo jedno ljudsko srce, odbačeno od ljubljene osobe. Mi ne znamo, tko je i šta je bio taj zaručnik. Ali da je bio bogat, slavan i lijep kao biblijski kralj Salamon, opet je samo čovjek, dakle prah i pepeo, nitko i ništa.

A sada pređimo na stvar. — Sveta nas vjera uči, da je Bog jedina ljubav i sreća ljudskoga srca, jer On nas nije stvorio za ovaj svijet nego za sebe i »nemirno je srce naše — veli sv. Augustin — dok ne otpočine u njemu«. Zato dragi Bog veli u sv. Pismu, da je On zaručnik naše duše. Tako na primjer u Pjesmi nad pjesmama ovako kliče svakoj pravednoj duši, u prvom redu Bl. Djevici Mariji: »Ranila si mi srce, sestro moja zaručnice!«[3]) A i Spasitelj izričito kaže u sv. evanđelju, da je On naš zaručnik. Tako na primjer, kad su mu farizeji predbacili, što njegovi učenici ne čine pokoru, on im je odgovorio: »Zar mogu svatovi tugovati, dok je zaručnik s njima?«[4])

Kad imamo sve ovo na pameti, moramo i nehotice uzdahnuti: Bože moj, Bože moj! Kako mora biti pri srcu jednom neraskajanom grešniku, kad stupi na sud Božji i čuje one strašne riječi: »Odlazi od mene prokleti u oganj vječni!« Ona je djevojka poludila, kad ju je zaručnik odbacio od sebe. A ova spoznaja, da me je i sam Bog zauvijek odbacio od sebe, strašnija je i od ognja paklenog, te čini pakao paklom.

Stoga da izbjegnemo toj strahoti, mislimo često na sud Božji i što je glavno, pobudimo iskreno pokajanje za svoje grijehe. Činimo to, dok je vrijeme, jer mogao bi brzo proći čas, kad više neće biti vremena. Zato nam Duh sveti dovikuje po proroku Izaiji: »Tražite Gospoda, dok se može naći, zovite ga dok je blizu!«[5])

41

ORKESTAR SVETIH PISACA.

U svim propovijedima i duhovnim knjigama navode se bez prestanka riječi sv. Pisma. Zato svaki kršćanin mora znati, šta je to sv. Pismo, tko ga je i kada napisao, zašto je napisano itd. Stoga ćemo sada odgovoriti na ova pitanja, držeći se pritom nauka sv. Crkve.

Sveto je Pismo zbirka od 72 knjige, koje su napisane od 40 raznih pisaca, i to u veoma dugom razdoblju. Prvu knjigu »Postanak« napisao je Mojsije 1500 godina prije rođenja Kristova, a zadnju »Otkrivenje« sv. Ivan apostol 100 godina iza Krista. Dakle te su knjige pisane kroz 1600 godina!

Prema tome pisci ovih knjiga živjeli su u vrlo raznim sredinama i kulturnim epohama, a osim toga imali su veoma različitu izobrazbu. Tako je na primjer Mojsije bio odgojen na dvoru egipatskog Faraona i stekao svu izobrazbu svojega doba — prorok Joel i Habakuk bili su obični pastiri — apostoli Petar, Ivan i Jakov ribari — a evangelista Luka bio je izobraženi grčki liječnik u velikom gradu Antiohiji.

Stoga po svakom ljudskom računu morala bi među njihovim knjigama vladati velika zbrka i metež, jer su pisane u razdoblju od 1600 godina i od tako raznovrsnih pisaca! Pa ipak, ako pozorno listamo po stranicama sv. Pisma, otkrit ćemo — s velikim čuđenjem! — savršeni sklad i harmoniju među tim piscima i njihovim knjigama. Da nam ta harmonija bude jasnija, uzet ćemo jednu usporedbu, a to je orkestar.

U svakom orkestru sudjeluje mnogo svirača. I to jedni sviraju violinu, drugi trubu, treći kontrabas, četvrti pušu u rog itd. Pa ipak u njihovoj svirci, uza svu razliku instrumenata i posebnih melodija, vlada takav sklad i harmonija, da je čovjek upravo očaran njihovim sviranjem. Naravno, to ne ide bez jedne vješte ruke, — koja ravna tim orkestrom, a to je ruka dirigenta.

Eto, takvom orkestru nalik su i pisci sv. Pisma, jer među njima vlada čudesna harmonija i sklad, premda su pisali u vrlo različitim vremenima i svaki na svoj način. A može li to biti bez jednog savršenog »dirigenta« koji je ravnao tim orkestrom svetih pisaca? Apsolutno nemoguće! Stoga odmah pitamo, a koji bi to bio dirigent?

Na koncu evo jednog detalja iz harmonije, koja vlada među piscima sv. Pisma — Mojsije u svojoj knjizi »Postanak« opisuje — među ostalim — život patriarha Jakova i njegovih 12 sinova, koji su živjeli oko 400 godina prije njega. Na jednoj stranici potanko piše o grijehu Jakovljeva sina Jude sa snahom Tamarom. Tamara je pritom začela — veli Mojsije — i rodila dva sina blizanca. Jednom je nadjenula ime Fares, a drugom Zara.[1])

Kad čovjek ovo pročita, ostane iznenađen, evo zašto. Bilo je među tim Jakovljevim sinovima svakojakih grijeha, ali Mojsije sve te grijehe onako usput nabacuje. A zašto baš taj Judin grijeh s Tamarom potanko opisuje i posvećuje mu cijelo jedno poglavlje? Prava zagonetka!

Ali tu nam zagonetku rješava sv. Matej evanđelista, koji je živio 1500 godina iza Mojsija i bio apostol Isusov. On u svom evanđelju nabraja po imenu sve praroditelje Kristove od Abrahama pa do sv. Josipa i Bl. Djevice Marije. U tom nabrajanju Kristovih praotaca nalazi se i Tamarin sin Fares.

Kad ovo pročitamo, odmah nam postaje jasno, zašto je u knjizi »Postanka« onako potanko opisan Judin grijeh s Tamarom, jer jedan će od njezinih sinova biti praotac Gospodina našega Isusa Krista!

A sada ćemo postaviti pitanje, na koje još nijesmo odgovorili. Tko je zapravo »dirigent« u tom orkestru svetih pisaca? Ili još konkretnije: tko je ravnao rukom Mojsija i evanđeliste Mateja, kad su pisali svoje knjige, da zasviraju u istu žicu o Tamari, premda su živjeli tako daleko jedan od drugoga?

Evo šta na to pitanje odgovara Duh sveti, govoreći o sv. Pismu: »Cijelo je Pismo od Boga nadahnuto!«[2]) A na drugom mjestu

veli Bog: »Nijedno se proročanstvo ne smije tumačiti na svoju ruku — jer — sveti su ljudi govorili potaknuti od Duha svetoga!«[3]) Stoga je Crkva odredila, da se svako čitanje sv. Pisma kod sv. mise ovako završi: »Riječ je Gospodnja!«

42

LOGIKA CRKVENIH OPROSTA.

U sv. evanđelju govori Isus o jednom slugi, koji je svome gospodaru »bio dužan deset tisuća talenata«. To je bila vrlo velika svota. Jednog dana zatraži gospodar od njega, da mu odmah vrati taj dug ali »sluga pade ničice pred njim te ga zamoli: Imaj ustrpljenja sa mnom, pa ću ti sve vratiti. I gospodar se smilova tome slugi — veli Isus — te mu oprosti dug«.[1]

I mi svaki dan, poput toga sluge, klečimo pred Ocem nebeskim, pa ga molimo u Očenašu: »Otpusti nama duge naše!«[2]) A koji su to dugovi? To su razne kazne, što smo ih svojim grijesima zaslužili. Dakle molimo, da nam Otac nebeski oprosti ove kazne. I dragi Bog nam, poput onog gospodara, milostivo oprašta barem jedan dio tih kazni.

Ali sveta nas vjera uči, da je Isus dao i svojoj Crkvi vlast, da nam dijeli *oproste* od tih kazni. Stoga ćemo ovdje pogledati, šta su to crkveni oprosti, jer ima dosta ljudi, koji toga ne znaju. Evo o tom neznanju jedne crtice.

Bilo je to prije sedamdesetak godina u švicarskom gradu St. Oltenu. U jednoj kavani sjedilo društvance školovanih ljudi, tako zvane inteligencije. Razgovarali su o svemu i svačemu, pa dođe govor i o vjeri. Raspravljajući o toj temi netko spomenu »oproste« što ih dijeli katolička Crkva. Nato cijelo društvo prasne u smijeh i počeše padati razne šale na račun crkvenih oprosta.

A u istoj kavani malo podalje sjedio neki gospodin, koji je bio kršćanin, štono se kaže, od glave do pete. Njemu je već bilo dosta tih neumjesnih šala. Stoga izvadi banku od 100 franaka, stavi je na stol među njih i reče: »Gospodo! Tko od vas znadne reći, šta su to crkveni oprosti, njegova je banka«.

Nato su gospoda počela nešto muckati, ali nijedan nije znao odgovoriti na to pitanje. Pa ipak su se toliko rugali ovoj nauci katoličke Crkve, točno prema onim riječima Duha svetoga: »Pogrđuju ono, što ne znadu«.[3]) Ali mi katolici, koji vjerujemo u Krista i njegovu Crkvu, moramo biti upućeni u ovu utješnu istinu svete vjere. Stoga ćemo sada pogledati, šta su to crkveni oprosti. Da lakše odgovorimo na to pitanje, uzet ćemo jednu usporedbu.

U svakoj državi ima tako zvani »krivični zakonik« u kojem su određene kazne za razne zločine, za ubojstvo — krađe — prevare — krivokletstvo i druge prestupke. Prema tim zakonima bude jedan zločinac osuđen na 20 godina tamnice, drugi na 10, treći na 5 ili jednu godinu, već prema veličini zločina.

Ali svaka državna vlast ima pravo, da snizi ili potpuno oprosti ove kazne, što ona čestoputa i čini. A kojiput, recimo na rođendan poglavara države ili prigodom kakvog historijskog slavlja, raspisuje se tako zvana amnestija, kad se šakom i kapom opraštaju te kazne.

Eto, tako je to u zemaljskim državama. A nešto slično događa se i u kraljevstvu Božjem, jer ako mi samo prolistamo sv. Pismo starog i novog Zavjeta, odmah ćemo opaziti ovo. Ako se čovjek od svega srca kaje za svoje grijehe i čvrsto obeća Ocu nebeskom da će se popraviti, Bog mu oprašta grijehe i vječnu kaznu u paklu. Ali mjesto toga — sjetimo se samo kralja Davida![4]) — mora nositi razne križeve ovdje na zemlji, a to su bolesti — progoni — siromaštvo i druge zemaljske nevolje. Ti se križevi zovu *vremenite* kazne, jer nijesu vječne. A što grešnik ne otkaje ovdje na zemlji, mora otkajavati na drugom svijetu u čistilištu.

Sada nastaje ono glavno pitanje, možemo li dobiti oproštenje i od ovih vremenitih kazni? Da Bog može i te kazne oprostiti, jasno je svakom djetetu. Ali sveta nas vjera uči, da je Isus dao tu vlast i svojoj Crkvi, jer evo šta je rekao prvom Papi sv. Petru: »Štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima«.[5]) Dakle Petar i njegovi nasljednici imaju — među ostalim — i tu vlast, da skinu s ljudi i pravednih duša u čistilištu one okove vremenitih kazni. A oni to i čine dijeleći nam oproste, koje redovito možemo namijeniti i za duše u čistilištu. Dakle crkveni oprosti nijesu ništa drugo nego opraštanje onih vremenitih kazni.

Na koncu moramo reći, da Crkva nije škrta u dijeljenju tih oprosta. Stoga možemo u našim molitvenicima skoro na svakoj

stranici čitati: »Za ovu molitvu dobije se oprost«. A na Dušni dan možemo dobiti potpuni oprost za duše u čistilištu, ako se ispovjedimo i pričestimo te izmolimo koju molitvu na nakanu sv. Oca. Osim toga ima određenih godina, kada Crkva širom otvara vrata Božjeg milosrđa, te nam dijeli oproste, štono se kaže, i šakom i kapom. To su tako zvane svete ili jubilarne godine.

Stoga nastojmo, da se okoristimo ovom darežljivošću Kristove Crkve, pa rado molimo one molitve, za koje su podijeljeni oprosti. I Bog će nam po tim oprostima olakšati naše križeve, to jest vremenite kazne. A budimo darežljivi i prema dušama u čistilištu, pa namijenimo te oproste za njih, kadgod je to moguće. A te nam drage duše neće ostati dužne, nego će se pred prijestoljem Božjim moliti u prvom redu za one, koji su im pomogli, da se oslobode iz čistilišta i prispiju u nebeski Jeruzalem.

43

KRISTOV VODOVOD.

U jednom velikom gradu bilo je vrlo malo dobre i pitke vode. Radi toga su građani mnogo patili, jer su morali vući vodu iz oskudnih vrela gradske okolice. A daleko od toga grada, u jednoj planini, bio jaki izvor studene gorske vode.

Jednog dana odluče gradski vijećnici, da vodu iz toga izvora dovedu u grad. Pa kako su to učinili? To znade svaki od nas. Najprije su onaj izvor doveli u jednu cijev. Na tu prvu cijev nadovezali su drugu, onda treću-petu-desetu... I tako cijev do cijevi sve do grada. I doskora poteče voda u gradu na radost svih građana. Bila je to ona ista voda, koja je ključala iz onog izvora u planini.

Ovaj vodovod, a i svaki drugi, vjerna je slika jednog procesa, koji se bez prestanka odigrava u povijesti Kristove Crkve. Evo toga procesa. — Naš božanski Spasitelj veli u sv. evanđelju: »Tko je žedan, neka dođe k meni i pije!«[1]) A na drugom mjestu kaže: »Tko pije od vode, koju ću mu ja dati, postat će u njemu izvor, što struji u život vječni«.[2]) A davno prije njegova rođenja dovikнuo je ljudima Duh sveti po svome proroku: »Pit ćete s radošću vodu iz vrela Spasiteljevih«.[3])

A kakvi su to Kristovi izvori i voda, kojom će se ljudi krijepiti ovdje na zemlji, i koja će ih dovesti u život vječni? To je svakom kršćaninu jasno. Ta spasonosna voda jest punina Božje milosti, koju je Spasitelj donio s neba, to je njegov božanski nauk, žrtva svete mise, sakramenti, oprosti itd.

Nego, možda će sada netko reći: »Ali Spasitelj je davno umro, ima skoro 2000 godina! Pa kako je ta rijeka Božje milosti iz Kristovih vrela došla do nas? Evo kako. Krist je prije svoga uzašašća na nebo cijeli svoj božanski nauk, sve svoje sakramente i milosti

predao u ruke svojih apostola, jer evo šta im je tada rekao: »Kaošto je Otac poslao mene, tako i ja šaljem vas«.[4]) Dakle predao je njima puninu one milosti, koju je donio s neba od Oca nebeskog i platio cijenom svoje krvi na križu.

A Kristovi su apostoli tu puninu božanskog nauka i milosti predali svojim nasljednicima, biskupima s Papom na čelu. I njima su naredili, da tu Kristovu baštinu predaju svojim nasljednicima, jer evo šta veli sv. Pavao apostol svome učeniku, biskupu Timoteju: »Sine moj! Što si čuo od mene, to predaj vjernim ljudima, koji će biti sposobni i druge poučiti«.[5])

I tako je to Kristovo blago išlo bez prekida od apostola s Petrom na čelu, zatim od Pape do Pape sve do današnjeg Ivana Pavla II. kaošto voda u vodovodu teče iz jedne cijevi u drugu. Zato veli rimski katekizam: »Nauk sv. Crkve nije od jučer ili danas, nego je to ona Istina, koju su nam apostoli predali«. A crkveni pisac Tertulijan piše: »Crkva je od apostola, apostoli od Krista, Krist od Boga«.

Sada će nam biti jasno, zašto se Kristova Crkva zove »Apostolska« kako molimo u Vjerovanju kod svete mise govoreći: »Vjerujem u jednu svetu katoličku i APOSTOLSKU Crkvu!«. Tim ispovijedamo, da poglavari Kristove Crkve, Papa i biskupi, vuku direktnu lozu od Isusovih apostola, i da po njima dobivamo onaj Božji nauk i sve milosti, koje nam je Spasitelj ostavio. A da se milost, koja teče u tom Kristovom Vodovodu, nigdje i nikada ne zamuti, za to se brine Duh sveti, jer Spasitelj je rekao svojim apostolima: »Ja ću moliti Oca i on će vam dati Duha istine, da ostane zauvijek s vama«.[6])

Stoga držimo se čvrsto Kristove Crkve, jer po njoj smo, kako nam dovikuje apostol »sugrađani svetaca i ukućani Božji. Apostoli su temelj, na kojem ste sagrađeni, a ugaoni je kamen sam Isus Krist!«[7])

44

GRANICA LJUBAVI I POSLUŠNOSTI.

Naš božanski Spasitelj potiče nas bez prestanka, da ljubimo sve ljude bez razlike i dovikuje nam u sv. evanđelju: »Ljubi bližnjeg svoga kao samog sebe![1]) — I sve što želite da ljudi vama učine, to činite i vi njima. U tom stoji cijeli Zakon!«[2]) Dakle veli Isus, da smo ispunili cijeli Zakon Božji, ako od svega srca ljubimo svoje bližnje. Ali On ide još dalje pa traži od nas, da ljubimo i one, koji nas mrze i progone, te nam dovikuje: »Ljubite i neprijatelje svoje!«[3])

Pa ipak taj isti Spasitelj jednog je dana rekao svojim apostolima: »Nemojte misliti, da sam došao donijeti mir na zemlju. Ne! Nego sam došao, da rastavim sina od njegova oca, kćerku od njezine majke, snahu od njezine svekrve. I bit će čovjeku neprijatelji njegovi ukućani! Jer tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan!«[4])

Svaki od nas, kad čuje ove riječi iz usta Kristovih, ostane iznenađen i htio bi Ga upitati: »Kako to Spasitelju, kako to! Nijesi ti valjda došao, da staviš neprijateljstvo među članove jedne iste obitelji!«... Pa ipak povijest Kristove Crkve uči nas, da je čestoputa bilo točno onako, kako je Krist rekao. Mi ćemo ovdje — radi kratkoće — navesti samo jednog oca i njegovu kćerku.

U životopisu sv. Perpetue čitamo ovo. Ona je bila udata žena i živjela je sa svojim mužem u Kartagi, koja je tada pripadala Rimljanima. Oboje su već poodavno bili kršćani. A njezin otac, koji je također živio u tom gradu, bio je poganin, i nije htio ništa da čuje o Kristu i njegovoj nauci. Ipak ona ga je izvanredno ljubila i bila spremna za njega sve učiniti.

A u to vrijeme bili su žestoki progoni kršćana u rimskom carstvu. Zato je i Perpetua, radi svoje nepokolebive vjere u Krista, bačena u tamnicu. Otac ju je nekolikoputa posjetio u tamnici i kušao na sve moguće načine — laskavim riječima i molbama, prijetnjama i psovkom — da ju nagovori, neka se odreče Krista, te prinese žrtvu Jupitru i ostalim rimskim bogovima. Ali bilo je sve uzalud, Perpetua je ostala vjerna Kristu i svetom evanđelju.

Dapače, kad je ona stajala zadnjiput pred sudcem, došao je i otac na sud, noseći u rukama njezina malog sinčića, pa ju zaklinjao, da se iz ljubavi prema tom djetetu odrekne Krista. Kad je to vidio sudac — pišu izvjestitelji te rasprave — i on ju je upravo molio, da prizna rimske bogove, ali ona je to najodlučnije odbila. Zato je bila osuđena na smrt. Najprije su ju u amfiteatru bacili pred zvijeri, od kojih je nemilo izranjena. Na koncu joj odrubiše glavu. Bilo je to godine 203. — Nešto slično čitamo u životopisu sv. Barbare, sv. Hermenegilda i drugih mučenika.

Sada će nam biti jasne one riječi Isusove: »Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan!« Jer nitko ovdje na zemlji, ni otac ni majka, ni car ni kralj, ne može od nas tražiti, da se odreknemo Krista, ili prekršimo koju zapovijed Božju. Tu prestaje, i tu je granica svake zemaljske ljubavi i poslušnosti. Zato nam dovikuje Duh sveti po apostolu Petru: »Treba se više pokoravati Bogu nego ljudima!«[5])

Na koncu evo jednog poziva kršćanskim roditeljima, da nikada ni u čemu ne sablazne svoju djecu i ne zatraže od njih nešto, što bi se protivilo Božjim zapovijedima, jer tim bi naškodili sami sebi. Zato nam njemački pisac Dr. Klemens Oberhammer pripovijeda ovu zgodu, koja se je odigrala u jednoj obitelji.

Otac te obitelji bio je slab kršćanin, jer se je povodio za drugim, tobože modernim ljudima. Tako na primjer, jednog je dana sjedio s društvom u kavani, i netko spomenu deset zapovijedi Božjih. Nato jedan od njih poče odmah kritizirati i među ostalim reče, da su sve te zapovijedi glupost i ništa drugo! Jer evo, u trećoj zapovijedi zabranjuje se nedjeljom raditi. A zar može netko čovjeku zabraniti rad! — A u šestoj i devetoj zapovijedi zabranjuje se čovjeku spolni život. Dakle zabranjuju se stvari, koje su posve prirodne!

A sada čujmo, šta pripovijeda Oberhamer o tom ocu, koji je cijeli taj razgovor u kavani primio za gotov groš. — Jedne

nedjelje uzeo njegov sin — đak osnovne škole — molitvenik u ruke te pošao u crkvu, da sluša sv. misu, kako nam to Crkva naređuje. U dvorištu sretne oca, koji ga upita, kuda će.

— U crkvu tata, odgovori dječak.

— Pa crkva je samo za žene, a nije za nas muškarce, reče mu otac, a dječak nato odgovori:

— Ali dragi Bog zapovijeda u trećoj zapovijedi ne samo ženama, nego svima, da svetkujemo dan Gospodnji.

— Kakva treća zapovijed! prekine ga otac. Sve su to gluposti!... Dječak se je u prvi mah smeo, ali se brzo snađe i odgovori:

— Dobro tata! Ako je treća Božja zapovijed glupost, onda je glupost i ona četvrta, koja slijedi odmah iza nje. A u toj zapovijedi veli Bog: »Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!«[6])

Otac se nato lecne, jer je vidio da dječak ima pravo. Stoga je o tome dugo i danima razmišljao, te je na koncu i on počeo svake nedjelje sa svojom obitelji ići u crkvu, da sluša svetu misu.

Stoga blago roditeljima, koji poslušaju one riječi Isusove: »Pustite djecu da dolaze k meni!«[7]) Takovim roditeljima bit će djeca najveći blagoslov ovdje na zemlji i vječna plaća gore na nebesima.

45

VRAŽJA BAŠTINA.

Duh sveti veli u knjizi Mudrosti da je Bog »stvorio čovjeka besmrtnim, ali po đavlovoj zavisti dođe smrt na svijet«.[1]) Evo, kako se je to dogodilo. Na prvoj stranici sv. Pisma čitamo, da je Bog našem praroditelju Adamu strogo zabranio jesti plodove sa Stabla spoznanja, što je raslo u zemaljskom raju, jer »čim bi s njega jeo — veli Bog — morao bi umrijeti«.[2]) Ali malo iza toga prišuljao se našim praroditeljima đavao pakleni, te im ovako šapnuo: »Ne, nećete umrijeti! Nego zna Bog, da će vam se onog dana, kad budete s njega jeli, otvoriti oči i vi ćete postati kao bogovi!«[3])

Kao bogovi!!! — Ove su riječi tako opčarale Adama i Evu, da su na koncu više vjerovali đavlu nego li Bogu. I počeše jesti plodove s onog zabranjenog stabla... Ali ne postadoše kao bogovi, nego tim prekršajem Božje zapovijedi navukoše smrt na sebe i na sve svoje potomke. Zato veli Krist, govoreći o đavlu, da je »on ubojica ljudi od početka«.[4]) A sv. Pavao apostol piše u svojoj poslanici Rimljanima: »Po jednom čovjeku — to jest po Adamu — dođe smrt na svijet«.[5])

Ali tim se nije sve svršilo. Ova neposlušnost i buna proti Bogu prešla je rađanjem, kao vražja baština, na sve potomke Adamove. Jer ako mi listamo burnu povijest ljudskoga roda, odmah ćemo opaziti, kako su mnogi i mnogi ljudi opet i opet pokušali, da zbace Boga s njegova prijestolja i sami budu kao bogovi. Svjedok je tome kula babilonska, a kasnije silni egipatski faraoni, onda babilonski i asirski kraljevi, rimski carevi i mnogi drugi. Svi su oni prisvajali sebi božansku čast i tražili od podanika, da im se klanjaju kao bogovima.

I tako se je to nastavilo sve do naših vremena. Evo na primjer šta piše francuski pisac Voltaire godine 1778. svome prijatelju D'Alembertu: »U roku od 20 godina bit će dragi bog mrtav« to jest likvidiran.« I zaista, točno iza 20 godina bio je likvidiran — ali ne Bog! — nego Voltaire je ležao mrtav na odru.

Stotinu godina iza njega piše njemački filozof Nietzsche: »Stari bog je mrtav! Vi i ja — mi smo ga ubili!« A na drugom mjestu veli: »Kad bi bilo bogova, zar bih ja mogao izdržati, da ne budem bog!« U ovim riječima toga mudraca krije se doslovno ona želja naših praroditelja, da budu kao bogovi, ali i ona vražja baština, koju smo od njih naslijedili?

A u najnovije vrijeme, odmah iza prvog svjetskog rata, podigoše ti buntovnici u ruskom gradu Svjačku spomenik Kristovom izdajniku Judi Iškariotu. Tu je Juda prikazan kao silni gorostas, koji zgrčenu pesnicu diže prema nebu i prijeti se samom Bogu. — U isto vrijeme razaslan je i jedan manifest ljudima cijelog svijeta, u kojem su doslovno napisane i ove riječi: »Neka upamte štovatelji jednoga boga, da se nijedno božanstvo ne može spasiti od brodoloma!«

A sada ćemo okrenuti list! Jer ima i jedan drugi tabor ovdje na zemlji, u kojem se milijuni i milijuni ljudi odlučno bore proti onoj vražjoj baštini i ne bune se, nego ponizno mole s Kristovim apostolima: »Vjerujem u Boga Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje!« A među njima se nalaze i mnogi velikani ljudskoga roda, kaošto su: Aristotel — Kopernik — Kepler — Newton — Ampere — Volta — Pasteur i mnogi drugi, čija su imena dobro poznata i djeci u osnovnoj školi.

Stoga odlučimo se odmah, u koji ćemo tabor, jer možda će poslije biti kasno. A da se lakše odlučimo, poslušajmo Božjeg Mudraca, koji veli da su »nerazumni svi oni, koji ne upoznaše Boga! Jer iz veličine i ljepote stvorova spoznaje se njihov Stvoritelj. A oni nijesu sposobni, da prepoznaju Umjetnika po njegovim djelima«.[6])

Zato odazovimo se glasu proroka, koji nas ovako savjetuje: »Sine moj! Upoznaj Boga svoga Oca, i služi mu čitavim srcem! Ako ga budeš tražio, on će ti dati milost, da ga nađeš. Ako li ga ostaviš, odbacit će te zauvijek!«[7])

46

TRSTIKE.

Sveti su evanđelisti s malo riječi, ali tako snažno isklesali figuru sv. Ivana Krstitelja, da on stoji kao živ pred našim očima. Mi ćemo ovdje istaknuti samo jednu značajnu crtu toga Božjeg velikana, a to je njegova izvanredna jakost u svim mijenama i tegobama ovog zemaljskog života. Naime, njemu je Bog povjerio zadaću, da pripravi ljude na dolazak Sina Božjeg. I od te zadaće ništa ga nije moglo odvratiti, ni urnebesno klicanje naroda, ni laskanje židovskih poglavara, ni progonstvo ni tamnica ni smrt!

Zato je Spasitelj, kad se je narod slegao u pustinji, da vidi toga Božjeg čovjeka, ovako upitao ono mnoštvo: »Što ste izašli gledati u pustinji? Možda trstiku, koju vjetar ljulja!«[1]) Ne ne ne! Ivan nije bio takova trstika, a nije bio ni hrast, kojeg velika bura također savija, a kojiput i obori. Nego je bio kao planina, koju nikakav orkan ne može zanjihati ni s mjesta pomaknuti. Zato sam Sin Božji o njemu reče: »Zaista vam kažem, između rođenih od žene ne ustade veći od Ivana Krstitelja!«[2])

Stoga svaki od nas, kad promatra toga junaka Božjeg, svrne i nehotice pogled na sebe i na ljude oko sebe, pa uzdahne: Bože moj! A kako smo mi kukavni i slabi pred ovim junakom! Koliko nas puta najmanji vjetrić napasti zanjiše kao trstiku i obori u grijehe! Pogledajmo nekoliko takovih »trstika«.

Uzmimo najprije kralja Davida. Znamo iz sv. Pisma, da je njega jedan griješni pogled oborio u teški grijeh preljuba, radi kojeg je dao ubiti svoga vjernog podanika na veliku sablazan cijelog naroda.[3])

A evo jedne trstike iz naših dana. Bilo je to na jednom sveučilištu. Đaci su baš trčali niz stepenice da izađu iz škole. Dok su trčali, ispade jednome od njih krunica iz džepa. To su nekoji opazili, pa brzo dignu krunicu i pokažu je ostalim đacima govoreći podrugljivo: »Evo jednog druškana, koji moli krunicu kao baba!«

I sada ovaj mladić, mjesto da bude junak i otvoreno prizna: »Jest, ja molim krunicu. I to je moja stvar, šta se to vas tiče!« On se je zastidio i brzo snašao: »Eto vidite, šta mi je ona primitivka, moja mati stavila u džep!« Dakle ne moli on krunice, Bože sačuvaj, pa nije valjda toliko zatucan! Nego mu je to mati metnula u džep kao kakvu hamajliju ili talisman!

Pogledajmo i drugu »trstiku«. On se kod kuće moli Bogu i prekriži se prije jela. Ali kad mora ručati izvan kuće, recimo u kojoj restauraciji, ne bi se tada prekrižio ni pod koju cijenu, jer bi se možda netko nasmijao na njegov račun. A zna on dobro za one riječi Isusove: »Tko se zastidi mene, toga će se i Sin čovječji zastidjeti, kad dođe u slavi svoga Oca«.[4])

Mogli bismo dalje nastaviti s ovakovim i sličnim zgodama iz običnog života. Na primjer kolike je ljude oborio jedan pogled lijepog oka, ili jedan stisak ruke ili kakva mala dobit itd. Međutim ne gledajmo na druge ljude, nego bacimo jedan pogled na same sebe, pa ćemo po svoj prilici otkriti, da smo i mi kojiput, a možda i često puta prava trstika, koju najmanji vjetrić napasti obori u grijeh.

A odakle to dolazi? Stvar je jasna, dolazi odatle, što nemamo dovoljno snage, da se odupremo napastima. A tu nam snagu može dati jedino dragi Bog, za kojeg veli Duh sveti u knjizi Izaije proroka: »On vraća snagu umornome i jakost nemoćnome. Koji se uzdaju u njega, snaga im se obnavlja i krila im rastu kao orlovima. Trče i ne umaraju se!«[5])

Sve su ovo dobro znali sveci i pravednici Božji. Zato su bez prestanka molili Oca nebeskog, da im dadne tu jakost, o kojoj ovisi naše vječne spasenje. Pa tako je i sv. Ivan jedino uz njegovu pomoć postao najveći junak u borbi s đavlom i njegovim pomoćnicima ovdje na zemlji.

Stoga, ako i mi želimo da ne budemo trstika, koju svaki vjetrić napasti zanjiše i obori, stavimo sve svoje pouzdanje u dragog Boga i njemu se molimo. Onda ćemo i mi ojačati i sa sv. Pavlom uskliknuti: »Sve mogu u Onome, koji me krijepi!«[6])

47

SVJEDOČANSTVO BOŽJE.

Ljudi čestoputa lažu. Pa ipak u mnogim stvarima moramo im vjerovati i bili bismo upravo smiješni, kad im ne bi vjerovali. Evo na primjer, mnogi od nas nije bio nikad u Americi. Pa ipak sa sigurnošću znamo, da postoji Amerika, jer o njoj govore i pišu bezbrojni ljudi, koji su bili na tom kontinentu. I mi im moramo bez ikakve rezerve vjerovati.

Isto tako sa sigurnošću znademo, da u Africi postoji velika pustinja Sahara, da na zemlji ima južni i sjeverni pol s vječnim ledom i snijegom, i tisuću drugih krajeva, kojih nijesmo nikad vidjeli. Pa ipak posve sigurno znamo, da ti krajevi postoje, jer vjerujemo ljudima, koji su ondje bili.

Ili prijeđimo na drugo polje. Znaš li ti, da je prije stopedesetak godina živio francuski car Napoleon? Tko toga ne bi znao! odgovara svaki od nas. A odakle to znademo, kad ga nijesmo vidjeli? »Nijesmo ga vidjeli — odgovaraš ti — ali moramo vjerovati ljudima, koji su živjeli u njegovo doba i o njemu pisali cijele knjige. Zato bi luđak bio svaki onaj, koji ne bi vjerovao, da je Napoleon živio. To isto vrijedi za Aleksandra Velikog, Cezara i druge velikane svjetske povijesti.

Na koncu još jedno pitanje. Ti imaš majku. A odakle znaš, da je ta žena tvoja mati? Znaš jedino odatle, što vjeruješ svojoj majci i ljudima, koji su ti rekli, da te je ona te i te godine, toga i tog mjeseca rodila.

A sada čujmo, što veli Duh sveti po apostolu Ivanu: »Ako primamo svjedočanstvo ljudi, veće je svjedočanstvo Božje!«[1]) Dakle, ako vjerujemo ljudima, da postoji Amerika, da je živio Napoleon, da je ona žena moja mati, onda još više moramo vje-

rovati Bogu, kad nam On nešto objavi i rekne. A Bog nam je bez prestanka govorio od početka do danas. Govorio je u sv. Pismu po Abrahamu, praocu naše vjere, onda po Mojsiji na brdu Sinaju, na posljetku po Isusu Kristu. Evo šta o tom veli sv. Pavao apostol: »Bog je nekoć mnogoputa i na razne načine govorio ocima po prorocima. Na koncu nam progovori po svome Sinu«.[2])

I Bog je uvijek velikim čudesima potvrđivao, da nam baš On govori. Ovdje ćemo promotriti jedno pravo čudo, kojim je Bog potvrdio one riječi svoga Sina, što ih je rekao sv. Petru apostolu: »Ti si Stijena i na toj Stijeni sagradit ću Crkvu i sva sila paklena neće ju nadvladati.«[3])

Evo toga čuda, koje se od početka do danas odigrava pred očima cijelog svijeta. — Ako zavirite samo malo u povijest, odmah ćete opaziti, kako je sotona sa svojim pomoćnicima ovdje na zemlji upinjao sve sile, da sruši Stijenu Petrovu i Crkvu na njoj sagrađenu. Eno, kroz prva tri stoljeća rimski su carevi bez milosrđa sjekli glave Papama, i Petrovi su nasljednici ginuli jedan za drugim. Nešto se je slično opetovalo u 16. vijeku, kad je engleski kralj Henrik VIII. dao pogubiti svakoga, koji je ostao vjeran Papi. Nije poštedio ni svoga vjernog kancelara sv. Tome Morus-a. A bilo je silnika, koji su vukli Pape u ropstvo i pokušali, da sami gospodare u Crkvi. Ali ne samo to! Nego i na samoj Petrovoj Stolici sjedilo je nekoliko nedostojnih Papa, po kojima bi ta Stijena morala svakako propasti.

Ali ta Stijena, proti svakom ljudskom računu, nije propala, dok su oko nje propadali kraljevi i carevi, nestajale države i cijeli narodi. Osim toga mi smo svjedoci, kako Nasljednici Petrovi, usprkos svim navalama neprijatelja, uživaju neviđeni ugled u svijetu. Jer eno, kad je godine 1978. umro Papa Pavao VI. i odmah iza njega Ivan Pavao I. skoro sve države na svijetu poslale su svoje zastupnike u Rim, da ih zastupaju kod pogreba pokojnog i izbora novog Pape. A kad je Ivan Pavao II. iste godine najavio svoj posjet Poljskoj, odmah se je preko 2500 — dvije tisuće petsto! — stranih novinara prijavilo poljskim vlastima, da im odobre boravak u Poljskoj za vrijeme toga posjeta, da mogu o tom izvješćivati svoje novine.

Jednom riječi, cijela povijest Papinstva pravo je čudo, kojim je Bog potvrdio Kristove riječi, što ih je rekao prvom Papi sv. Petru. To nas mora ponukati, da vjerujemo i ostalim riječima

Božjim, jer ako Bogu ne vjerujemo — veli sv. Ambrozije — kome ćemo onda vjerovati!« A Bog će našu vjeru nagraditi svojom milošću ovdje na zemlji i vječnim blaženstvom na nebesima, jer evo šta je rekao Sin Božji sv. Tomi apostolu: »Pošto si me vidio Toma, vjerovao si. Blaženi oni, koji ne vidješe — a to smo mi! — a vjeruju!«[4])

48

NA PRSIMA PERGAMENA.

U travničkoj gimnaziji bio nam je profesor latinskog i grčkog jezika jedan stari, dobri Isusovac rodom iz Varaždina. Taj čovjek uopće nije znao, šta je to mržnja, i spremno je opraštao svima, koji su ga uvrijedili. Zato smo ga veoma cijenili i voljeli. Ali, koliko nas je taj čovjek ljubio, saznali smo istom 24 godine iza njegove smrti. Naime te godine slavili smo 50-godišnjicu naše gimnazije i tom prigodom tiskana je spomen knjiga, u kojoj je jedan članak bio posvećen i našem starom profesoru. Evo, šta smo čitali u tom članku.

On se je svaki dan molio Bogu za svoje učenike i preporučio ih Spasitelju u sv. misi. Ali to mu nije bilo dosta. On je htio da misli na nas i onda kad radi, jede, pije i spava. Pa evo šta je učinio.

Sva imena svojih učenika ispisao je na komad pergamene. Taj je papir stavio u jednu kesicu i objesio sebi na vrat. I tako nas je uvijek, danju i noću nosio na svojim prsima. Htio je time reći: Bog vas je meni povjerio, stoga hoću, da bez prestanka budete na mom srcu kao dijete u majčinu naručaju. A ova pergamena neka bude svjedok moje ljubavi prema vama i neka vas mjesto mene preporučuje Ocu nebeskom i onda kad spavam, pa ne mogu misliti na vas!

Mnogima je od nas, kad smo to čitali, zasjala suza u očima i bilo nam je žao, što ga nijesmo uvijek ljubili onako, kako bi trebalo . . .

A sada ćemo prijeći na jednog drugog Učitelja, koji ljubi sve ljude pa i svakog od nas daleko, daleko više nego onaj profesor svoje đake. A to je naš božanski Spasitelj, koji veli za sebe

u sv. evanđelju: »Samo je jedan vaš Učitelj, a vi ste braća!«[1]) Ali taj božanski Učitelj nije ispisao naša imena na komadić pergamene, nego je cijeloga tebe, tvoju dušu i tijelo zapisao u svoje Srce. I nije te upisao perom ili olovkom kao naš profesor, nego oštrim kopljem, kojim su proboli njegovo Srce na križu, jer sv. Pismo veli: »On je proboden radi naših grijeha«.[2])

Sveci Božji vele, da je ta rana na Srcu Isusovu kao prozor, kroz koji možemo najbolje promatrati i što se kaže rukama pipati neshvatljivu ljubav Isusovu prema nama. Evo, šta o tom prozoru veli sv. Bonaventura: »Srce je tvoje zato probodeno, da mi kroz tu vidljivu ranu možemo promatrati drugu, nevidljivu, a to je rana tvoje beskrajne ljubavi prema nama«. A to isto veli i sv. Crkva, koja u svom bogoslužju na blagdan Srca Isusova ovako pjeva:

Zapovjedila ljubav je
I koplje te otvorilo,
Da ljubavi nevidljive
Mi rane štovat možemo!

Ali Njemu nije bilo ni to dosta, nego je htio, da mu spomen na tebe bude uvijek pred očima. Stoga te je onim čavlima na križu upisao u svoje ruke i ovako ti dovikuje po svome proroku: »Ja te neću zaboraviti, jer sam te urezao u svoje ruke!« pa mi treba krvave dlanove samo staviti pred oči, da se sjetim svoje ljubavi prema tebi![3])

Stoga se u svim svojim jadima i nevoljama sjeti, da ima jedno predrago Srce, koje uvijek misli na tebe i ne može te nikad zaboraviti. Pa poleti u njegov naručaj i zapamti dobro, da se jedino kod njega nalazi sve, što ti treba za dušu i za tijelo jer »ako si bolestan, veli sv. Bernard, on je liječnik — ako si zalutao, on je vođa — ako si žalostan, on je veselje — ako si u tminama, on je svjetlost — ako si siroče, on je tvoj otac, tvoj brat, tvoj prijatelj i sve tvoje!«

A što je glavno, nastoj da mu uzvratiš ljubav i da se odazoveš onim riječima njegova apostola: »Ljubimo Boga, jer je On nas najprije ljubio!«[4]) Naravno, tu ljubav moramo pokazati ne samo riječima i oduševljenim pjesmama, nego u prvom redu svojim pravim kršćanskim životom držeći njegove zapovijedi, jer sam Spasitelj veli: »Tko vrši moje zapovijedi, to je onaj koji me ljubi«.[5])

49

STRAH SVETACA BOŽJIH.

Koji je to strah, najbolje će nam pokazati jedna zgoda, koju čitamo u životopisu sv. Ivana Zlatoustog. On je bio patriarha u Carigradu za vrijeme cara Arkadija. Ivan je navukao na sebe mržnju toga cara i njegove žene Eudoksije radi svojih propovijedi, u kojima je oštrim riječima šibao veliku raskalašenost, što je tada vladala u Carigradu, a i na samom carskom dvoru. Stoga car, nahuškan od carice Eudoksije, odluči da ga kazni. Zato jednog dana skupi svoje ministre, da ih upita, šta će raditi s Ivanom.

Kad su se svi skupili, ustade prvi ministar i predloži, da ga car protjera u kakvu daleku pustinju. — Drugi predloži, da ga baci u doživotnu tamnicu — treći da ga osudi na smrt — četvrti da mu oduzme sav imetak... I tako su padali razni prijedlozi. Na koncu ustade zadnji ministar i reče:

— Svi se vi vrlo varate! Jer ako mu oduzmete imetak, nećete mu puno naškoditi. Pa on i nema skoro ništa, jer sve što dobije, razdijeli siromasima. — Ako ga bacite s tamnicu, on će poljubiti one okove i biti sretan, da može nešto trpjeti za Krista. — Ako ga protjerate u kakvu daleku pustinju, on će mirno uzdahnuti: »Bog je i u pustinji! Pa čega onda da se bojim, kad je moj Otac nebeski i ovdje sa mnom!« — I na koncu, ako ga pogubite, postat će mučenik i vi ćete mu staviti na glavu krunu mučeničku.

— Pa dobro, upitaše ga drugi ministri, šta onda ti predlažeš?

— Evo šta, odgovori on. Ima samo jedan način, da toga čovjeka zaista kaznite i udarite. Zavedite ga, da učini koji teški grijeh. To će mu biti najteža kazna, jer taj se čovjek ne boji ničega osim grijeha.

Car se je, kako znađemo iz povijesti, odlučio na progonstvo u Armeniju. Tu je Ivan proživio četiri godine poput sv. Pavla »u gladu i žeđi, u zimi i golotinji«.[1]) Na koncu tu je umro godine 407.

Onaj zadnji ministar dao je krasnu, ali istinitu svjedočbu sv. Ivanu, jer Ivan se zaista nije ničega toliko bojao kao grijeha. To nam u jedan glas potvrđuju svi oni, koji su s njim živjeli. A tako su se grijeha bojali i svi ostali sveci i pravednici, imajući na pameti one riječi Božje: »Sine moj, bježi od grijeha kao od zmije ljutice!«[2]) Ali nijesu oni čuvali samo sebe od grijeha, nego su nastojali da i drugim ljudima, osobito svojoj djeci, ucijepe u srce strah od grijeha. Evo na primjer šta čitamo u životopisu svetog francuskog kralja Ljudevita IX. († 1270).

Njegova mati bila je sv. Blanka. Ona mu je jednog dana, kad je bio dječak, tumačila šta je grijeh i zašto se moramo čuvati grijeha. Kad je svršila pouku, reče mu: »Ti znaš moj sinko, koliko ja tebe ljubim. Spremna sam za tebe i svoj život položiti. Pa ipak ja bih te voljela još danas vidjeti mrtva na odru, nego da ikada kojim teškim grijehom uvrijediš dragog Boga«.

Mali je Ljudevit dobro upamtio ove riječi svoje svete majke, pa se je kroz cijeli život brižno čuvao svakog grijeha, te postao veliki svetac Božji i uzor svih vladara.

A sada ćemo postaviti ono glavno pitanje, zašto su se sveci i pravednici Božji toliko bojali grijeha? Zato — odgovaraju oni u jedan glas — jer nas Gospodin Bog uči u sv. Pismu, da su sva zla ovdje na zemlji potekla od grijeha. Jer tko je naš zemaljski raj pretvorio u Dolinu suza i doveo smrt na ovu zemlju, a sa smrću bolesti, suze i sva ostala zla? Grijeh našeg praroditelja Adama, jer kaže Bog po sv. apostolu Pavlu: »Po jednom čovjeku uđe grijeh na svijet, i po grijehu smrt«.[3])

Stoga usadimo duboko u svoje srce one riječi Božje: »Sine moj, bježi od grijeha kao od zmije ljutice!« I one druge riječi sv. Pisma: »Put grešnika svršava se u ponoru Podzemlja«.[4])

50

SESTRA IM U NEBU.

U nebu ima bezbroj svetaca i svetica Božjih. Sv. Ivan apostol piše u knjizi Otkrivenja da ih je vidio »veliko mnoštvo, kojega nitko ne može izbrojiti, iz svakoga naroda i plemena, puka i jezika«.[1]) Stoga se nameće pitanje, smijemo li mi nekoje svece na posebni način štovati i koji bi to sveci bili? Mjesto odgovora na to pitanje evo najprije jedne zgodice iz moga života.

Poznavao sam vrlo dobro jednog mladog vojnog liječnika, koji je čvrsto vjerovao u Boga i bio dobar kršćanin. On se je na početku prošloga rata oženio i poslije godinu dana rodio mu se sinčić. Ali dijete je iza nekoliko mjeseci umrlo.

Kasnije u onom ratnom vrtlogu bio je taj liječnik izvrgnut mnogim pogibeljima i opasnostima, glava uvijek u torbi! Zato se se još pobožnije molio Bogu i Majci Božjoj, da mu budu u pomoći. Jednog je dana sjedio kod mene sa svojom mladom ženom i među ostalim upita me: »Velečasni, bili se mi mogli u svojim nevoljama obratiti našem pokojnom sinčiću, da se moli za nas pred prijestoljem Božjim?«

Zar ne, malo čudnovato pitanje! Ali ja sam mu bez promišljanja odgovorio: »Naravski da možete, jer sad je vaš sinčić mali anđelak u nebu. Pa za koga će se taj anđelak moliti Bogu, ako ne za svoje roditelje, koji su mu po Božjem i prirodnom zakonu dali tjelesni život, a po sv. krštenju i vječni«. — Ove su riječi jasne svakom kršćaninu i ne treba im nikakva tumačenja.

A sada evo nešto iz života sv. Terezije od maloga Isusa. Ona je umrla godine 1897. A kad je godine 1925. proglašena sveticom, bile su još na životu dvije njezine sestre, koje su ju zapravo odgojile, jer im je mati rano umrla.

Pa šta mislite, kome su se te sestre najviše molile i utjecale u svojim potrebama duševnim i tjelesnim? Na ovo pitanje svaki od nas odmah odgovara: »Sigurno su iza Isusa i Bl. Gospe najviše zazivale u pomoć svoju svetu sestru na nebesima. Ali isto tako posve je sigurno, da se je ta svetica pred prijestoljem Božjim najviše molila za svoje sestre, jer ona ih je za svoga zemaljskog života nježno ljubila i štovala, a ta se ljubav u nebu nije umanjila nego povećala.

Možda će sada netko upitati, a zašto vi o tom govorite, kad je sve to posve jasno svakom kršćaninu? Evo zašto. I mi Hrvati imamo gore na nebu jednog svoga brata, a to je sv. Nikola Tavelić. On je sin hrvatskog naroda, rođen u Šibeniku, dakle kost od naše kosti i krv od naše krvi. Dok je živio ovdje na zemlji, nježno je ljubio svoj hrvatski narod i s križem je u ruci proputovao sve hrvatske krajeve od Jadrana do Bosne i Srijema. A još više ljubi nas gore na nebesima i moli se za nas.

A da je sve zaista tako, uči nas sam Duh sveti, jer evo šta čitamo u sv. Pismu starog zavjeta. Neustrašivi vođa izraelskog naroda Juda Makabejac morao je voditi neprekidne ratove, da spasi svoj narod od propasti. Jedne se je noći molio Bogu i Bog mu je otvorio nebo. Tu je ugledao jednog časnog starca, koji se je pred prijestoljem Božjim molio Bogu. Uto Juda začuje glas s neba, a bio je to glas velikog svećenika Onije, koji je nedavno umro. Onija upre prstom u onog starca i dovikne Judi: »Ovo je ljubitelj svoje braće, Božji prorok Jeremija, koji se mnogo moli za narod«.[2])

Ove riječi sv. Pisma vrijede i za našeg zaštitnika sv. Nikolu, jer i on se— o tom nema nikakve sumnje! — mnogo moli za svoj hrvatski narod. To mora biti poticaj za sve nas, da se u svojim nevoljama i svim patnjama hrvatskog naroda utječemo svome svetom bratu gore na nebesima. A on nam neće i ne može ostati dužan, jer Bog ga je zato i podigao na naše oltare, da se moli za nas pred prijestoljem Božjim.

STVARNO KAZALO

Knjiga »Iz Božje riznice« označuje se rimskim brojem I
Knjiga »Ulje za svjetiljku« označuje se rimskim brojem II
Knjiga »Crtice i usporedbe« označuje se rimskim brojem III
Knjiga »Iz moje torbe« označuje se rimskim brojem IV
Knjiga »Čavli« označuje se rimskim brojem V
Knjiga »Sretna nova!« označuje se rimskim brojem VI
Knjiga »Harfa Duha Svetoga« označuje se rimskim brojem VII

Arapski broj kraj rimskog označuje stranicu, na kojoj se nalazi dotična materija u toj knjizi.

Anđeli I, 40 — III, 213
Bijela kuga I, 27—42—85—88—93
Vidi: Djeca
Bludnost III, 37—49
Bog II, 167—208 — IV, 40—229 —240 — III, 58—60—62— —81—260
Vidi: Priroda
Bogatstvo III, 110 — IV, 80 — VI, 50—74—109
Brak I, 15—23—68—69—97—113— IV, 105
Vidi: Križevi—Molitva
Bračni križevi I, 64—66—80
Crkva I, 128—134—141 — II, 236 — III, 103—128 — IV, 14 —67—146 — VI, 12, 32, 67 — VII, 100
Čistilište I, 180 — II, 68 — IV, 42—110—225 — V, 54—110 — VI, 45
Čudesa II, 19—38 — III, 44
Djeca I, 27—29—33—44—61—95 — II, 79—83
Vidi: Bijela kuga
Dobra djela I, 138—161—190 — III, 42 — II, 46—51—133 —139—145—182—126 — V, 64
Duh sv. III, 97—110 — IV, 164 — V, 9—24 — VI, 115 — VII, 70
Đavao II, 114 — V, 122
Euharistija II, 17—112—157—159 214 — III, 83—86—106—145 175—227—242—247 — IV, 38—59—244 — V, 46 — VI, 70, 118 — VII, 47
Farizeji vidi: Dobra djela
Gatanje II, 14—48—102

Grijeh II, 41 — III, 117 — IV, 85—168 — V, 69—87—124 —131 — VI, 22 — VII, 24, 114

Hodočašća II, 202

Ispovijed I, 146—176—198 — II, 192 — III, 29—67 — IV, 138 — V, 19—26—49 — VI, 19, 41, 56, 82, 128 — VII, 65

Jezik IV, 218

Krist II, 86—88—184 — III, 14 —27—64—69—89—200 — IV, 9—45—93—133—242 — VI, 35, 38, 84, 106, 126 —

Križ II, 104 — III, 25 — V, 11—126 — VI, 104 — VII, 32, 78, 87

Križevi I, 184 — II, 161, 230 — IV, 14—170—204 — V, 117 — VI, 58

Krštenje I, 31

Krunica III, 163—185—216 — VII, 53, 90

Krv Isusova III, 131 — IV, 21—65

Laž VII, 7

Ljubav prema Bogu I, 126 — IV, 179 — II, 72—74—97—173 252 — V, 44—82—93 — VI, 7, 15

Ljubav prema bliž. I, 204 — II, 36 — IV, 119—234 — VI, 120

Majka I, 38—47—57—59—71—73 76—80—107—202 — IV, 109 — V, 72

Marija I, 153 — VII, 36

Milosrđe Božje IV, 31—85—97—123

Milost II, 23—76

Milostinja I, 140—218 — II, 92 262 — IV, 34—75—193

Mir I, 122—192 — VII, 9, 26

Misa I, 170—172—174—182 — II, 106—143—180 — III, 12—242 — IV, 53—131 — VI, 53, 96 — VII, 80
Vidi: Nedjelja

Misije III, 94 — IV, 121—209 — V, 90

Misa I, 170—172—174—182 — II, 106—143—180 — III, 12—242 — IV, 53—131 — VI, 53, 96 — VII, 59
Vidi: Nedjelja

Misije III, 94 — IV, 121—209 — V, 90

Molitva I, 35—78—109—168 — II, 56—81—135 — III, 177 — IV, 70—172—174—215 — V, 115—120 — VI, 113 — VII, 63

Muka Is. II, 212—228 — III, 22 —73—224 — V, 37, — VI, 79 — VII, 44, 57

Mučenici IV, 211

Nakana I, 103 — IV, 12—213
Vidi: Rad

Napasti II, 26—44 — IV, 62 — VI, 47 — VII, 16, 22, 84, 107

Nebo II, 123—131—171—205—216 — IV, 36—114—189 — V, 21—129 — VI, 111

Nedjelja III, 35—125—258
Vidi: Misa

Nerazrješivost braka I, 51—188

Obitelj I, 49—53—55—101

Odgoj I, 82—83—91—105—155 — VII, 29, 102, 112

Odmor I, 222

Ogovaranje III, 210 — V, 76—79 — VII, 55

Oholost — vidi: Poniznost

Opraštanje I, 204 — IV, 55 — III, 151—153—197

Pakao II, 31 — V, 16—34 — VII, 92

Papa II, 33—196 — III, 17—137 VI, 24 — VII, 68

Pastir Dobri II, 164—218 — VI, 64

Pokajanje III, 115—196—204 — IV, 28—149—200 — V, 57—99 — VI, 29, 91

Pokora I, 163 — II, 108 — III, 53

Pomirenje — vidi: Opraštanje

Poniznost I, 186 — II, 21 — III, 78—142—180 — IV, 77—143 186 — V, 40—59—84 — VI, 89 — VII, 14, 105

Poputbina I, 111—144

Potvrda I, 210

Pouzdanje III, 207—218 — IV, 227

Primjer dobar I, 194 — II, 151 — IV, 50 — V, 62
Vidi: Odgoj

Priroda I, 130—149 — III, 202 — II, 28—61—129—137—153 —176 — VII, 19, 38

Propovijed II, 95—147—188—190 — III, 155 — IV, 17 — VI, 43 — VII, 82

Providnost I, 119—136—196—200 — II, 221—234 — IV, 95

—99—158—196—207 — V, 96 — VI, 17, 26

Psovka II, 70—116—120 — III, 40 —112 — IV, 91

Rad IV, 87—116 — V, 101
Vidi: Nakana

Riječ Božja III, 32—160—239 — IV, 124—135—220 — VI, 72, 99, 101 — VII, 94, 109
Vidi: Propovijed

Sakramenti I, 165—208—214

Samosavladavanje I, 142—178 — II, 59

Savjest I, 151—220 — II, 199 — IV, 202

Ispitivanje III, 230

Seksus I, 9—11—17

Smrt I, 132—224 — III, 19—71 — II, 100—118—123—149 — IV, 24—48—73—83—112— —161—184—250 — V, 7

Srce Is. II, 169 — III, 149 — IV, 26—152 — VII, 5, 34, 51, 112

Sreća III, 189—191 — IV, 19—102 — V, 13 — VI, 5 — VII, 42, 74

Strah Božji II, 66 — IV, 176—232 — III, 51—221—236

Sudnji dan I, 136 — V, 107 — VI, 61

Svijeće VII, 11

Svatovi I, 19—21

Sveci II, 63—110—155 — III, 233 —244—250 — IV, 223—237 — V, 51 — VII, 116

Svećenik III, 47—55—75—92—172 IV, 246

Trojstvo II, 12 — V, 29—74 — VI, 76 — VII, 72

Uskrs III, 89 — IV, 166
Uskrsnuće IV, 57—89
Veselje II, 54
Vjera I, 158 — II, 9—194 — V, 66—104 — VI, 10, 93 — VII, 76
Vlast III, 58
Vrijeme I, 124 — IV, 191 — VI, 123

Zahvalnost II, 90 — III, 122—256 — V, 31—42—46 — VI, 86
Zapovijedi III, 147—157—182—187—254 — IV, 181—198
Zavist II, 223 — V, 112
Zvanje I, 99—206
Žena I, 25

Opaska. Nekoji od ovih članaka već su tiskani u »Vjesniku đakovačke biskupije« god. 1956.

SADRŽAJ

(Sv. pismo citiramo po Vulgati)

Str.

1. Harfa Duha svetoga . 5
   1. Lk 1, 35
   2. Mt 1, 21
   3. Lk 1, 46
   4. Lk 1, 44
   5. Lk 2, 13
   6. Lk 23, 42
   7. Ef 3, 19
   8. 1. Iv 4, 19

2. Jao vama licumjeri! . 7
   1. Iz 33, 14
   2. Mt 23, 27
   3. Mt 23, 14
   4. Mt 6, 5
   5. Mt 23, 23
   6. Iv 12, 1
   7. Mk 8, 15
   8. Ps 31, 2

3. Novcem kupljeni prijatelji! 9
   1. Lk 16, 19
   2. Mk 16, 15
   3. Dj. ap. 9, 36
   4. Otkr 14, 13
   5. Mt 5, 7
   6. Sir 29, 9

Str.

4. Između dvije svijeće! 11
   1. 1. Iv 1, 5
   2. Iv 8, 12
   3. 2. Kor 6, 16
   4. Iv 1, 13
   5. 1. Petr 2, 9
   6. Otkr 22, 5

5. Samo jedan ubod! . 14
   1. Jak 4, 6
   2. Mt 11, 29

6. Istina o napastima . 16
   1. Gal 5, 17
   2. Rim 7, 18—23
   3. Mk 14, 38
   4. Jak 1, 12

7. Vojska nebeska . . 19
   1. Ps 32, 6
   2. Iz 40, 26
   3. Iz 45, 12

Str.

8. Nebo moramo osvojiti! 22
1. Ps 84, 2
2. Mt 10, 34
3. Mt 18, 8
4. Mt 16, 26

9. Jedno slovo s križa Isusova 24
1. 1. Kor 2, 1
2. Mt 6, 9
3. 1. Ptr 5, 8
4. Kol 2, 14

10. Naš — a ne moj! . 26
1. 1. Tim 6, 8
2. Tob 4, 7

11. Roditeljska svjetlost . 29
1. Mt 7, 16
2. Mt 25, 40
3. Mt 7, 17
4. Mt 5, 16

12. Nebeski magnet . . 32
1. Iv 12, 32
2. 1. Kor 1, 18

13. Dvije zlatne posude . 34
1. Ef 3, 19
2. 1. Iv 4, 19
3. Iv 14, 21

14. Najsjajnije Ogledalo . 36
1. Izr 8, 32

15. Nebesa pripovijedaju 38
1. Mudr 18, 14

Str.

2. Bar 3, 34
3. Ps 18, 2

16. Kvun o kvun! . . . 40
1. Ps 65, 1
2. 1. Tim 6, 15
3. Otkr 22, 13
4. Otkr 4, 11

17. Neugasiva čežnja . 42
1. Otkr 21, 4
2. Ps 35, 9
3. Iv 7, 37
4. Iv 11, 26
5. 1. Iv 2, 25

18. Trnova kruna . . . 44
1. Iv 19, 21
2. Mk 15, 16
3. Mt 27, 29
4. Otkr 19, 16
5. Iz 52, 14
6. Iz 50, 6
7. Iv 19, 5
8. Iz 53, 4—6
9. 1. Petr. 5, 4

19. Jedna tajna tijela Isusova 47
1. Mt 26, 26
2. Lk 22, 19
3. Lk 1, 37
4. Mt 11, 28

20. Lampica na Miramarskoj br. 82 . 49
1. Iz 12, 2

Str.

21. Čega nema u tom Srcu? 51
1. Otkr 19, 16
2. Iz 5, 4
3. 1. Iv 4, 19

22. Nebeska praćka . . 53
1. 1. Sam 17, 40—50
2. Job 7, 1
3. 1. Sol 5, 8
4. 1. Petr 5, 8
5. Post 3, 15
6. Velepjesma 6, 4

23. Mač dvorezac 55
1. Jak 3, 10
2. Sir 28, 18
3. Tob 4, 16
4. Mt 7, 3

24. Radi mene proboden . 57
1. Iv 19, 23—25
2. Mt 3, 17
Mt 17, 5
3. Iz 53, 5—6
4. Ps 68, 21
5. 1. Petr 2, 24

25. Dva zanimljiva viđenja 59
1. Iv 6, 48—51

26. Jedna laž i kleveta . 61
1. Jud 1, 10

27. Ruke prema nebu! . 63
1. Lk 18, 1

Str.

2. Izl 17, 11—13
3. 1. Petr. 5, 8
4. Lk 18, 2
5. Lk 18, 7
6. Lk 11, 9

28. Naš Jordan 65
1. 2. Kralj 5, 10
2. 2. Kralj 5, 14
3. 2. Kralj 5, 16
4. Rim 5, 12
5. Sir 21, 1—2
6. Iv 20, 23
7. Ps 50, 3—4

29. Petrova lađa . . . 68
1. Izreke 3, 4
2. Lk 5, 1
3. Mt 16, 19
4. Mt 16, 18
5. Lk 8, 25
6. Iv 14, 6

30. Sila s visine . . . 70
1. Lk 24, 49
2. Dj ap 1, 8

31. Nedostiživi uzor . . 72
1. Iz 6, 3
2. Dj ap 4, 32
3. Iv 17, 21
4. Mt 12, 31
5. 1. Kor 13, 7

32. Suze Aleksandra Velikog 74
1. 1. Mak 1, 1 sl.

Str.

33. Jedan naš uzor . . . 76
1. Mt 8, 8
2. Mt 10, 32
3. Lk 9, 26

34. Kristova zastava . . 78
1. Hebr 12, 24
2. Post 4, 10
3. 1. Iv 2, 1
4. 1. Kor 1, 18
5. Otkr 19, 16

35. Golgota nad oltarom 80
1. Kor 11, 26

36. I duši treba kiše! . 82
1. Lk 10, 38
2. Iz 55, 10
3. Sir 48, 3
4. Iv 3, 18
5. Iv 8, 47

37. Sudbonosno hrvanje . 84
1. Job 7, 1
2. 1. Petr 5, 8
3. Mt 16, 26
4. Mt 18, 9
5. Rim 8, 26
6. Ef 6, 10

38. Otajstvo slova »T« . 87
1. 1. Kor 1, 18
2. Ez 9, 4
3. Gal 6, 14
4. Post 3, 15

39. Razumije uk i neuk! 90
1. Izreke 8, 34—35

Str.

40. Strašnije od paklenog ognja! 92
1. Lk 16, 22
2. Mt 25, 41
3. Velepjesma 4, 9
4. Mt 9, 15
5. Iz 55, 6

41. Orkestar svetih pisaca 94
1. Post 38, 29
2. 2. Tim 3, 16
3. 2. Petr 1, 20

42. Logika crkvenih oprosta 97
1. Mt 18, 24
2. Mt 6, 12
3. Jud 1, 10
4. 2. Sam 12, 10
5. Mt 16, 19

43. Kristov vodovod . . 100
1. Iv 7, 37
2. Iv 4, 13
3. Iz 1, 2, 3
4. Iv 20, 21
5. 2. Tim 2, 1
6. Iv 14, 16
7. Ef 2, 19 sl.

44. Granica ljubavi i poslušnosti . . . 102
1. Mk 12, 31
2. Mt 7, 12
3. Mt 5, 44

4. Mt 10, 34
5. Dj. ap. 5, 29
6. Pon.Zak. 5, 16
7. Mt 19, 14

45. Vražja baština . . . 105
1. Mudr 2, 23
2. Post 2, 17
3. Post 3, 4
4. Iv 8, 44
5. Rim 5, 12
6. Mudr 13, 1—5
7. 1. Ljetopis 28, 9

46. Trstike 107
1. Mt 11, 7
2. Mt 11, 11
3. 2. Sam 11
4. Mk 8, 38
5. Iz 40, 29 sl.
6. Fil 4, 13

47. Svjedočanstvo Božje 109
1. 1. Iv 5, 9
2. Hebr 1, 1
3. Mt 16, 18
4. Iv 20, 29

48. Na prsima pergamena 112
1. Mt 23, 8
2. Iz 53, 5
3. Iz 49, 15
4. 1. Iv. 4, 19
5. Iv 14, 21

49. Strah svetaca Božjih . 114
1. 2. Kor. 11, 27
2. Sir 2, 2
3. Rim 5, 12
4. Sir 21, 11

50. Sestra im u nebu! . 116
1. Otkr 7, 9
2. 2. Mak 15, 14

DJELA MONS. IVANA VLAŠIĆA

Iz života I., Zagreb, 1938. (rasprodano)

Iz života II., Zagreb, 1940. (rasprodano)

Iz Božje riznice, Zagreb, 1967. (rasprodano)

Ulje za svjetiljku, Đakovo, 1972. (50 din)

Crtice i usporedbe, Đakovo, 1973. (50 din)

Iz moje torbe, Đakovo, 1975. (50 din)

Rajska Djevo, kraljice Hrvata, Zagreb, 1976. (rasprodano)

Zdravo, milosti puna, Zagreb, 1977. (rasprodano)

Čavli i ekseri, Zagreb, 1979. (50 din)

Sretna Nova!, Zagreb, 1980. (80 din)

Sveti Josipe, moli za nas!, Zagreb, 1982. (120 din)

Harfa Duha Svetoga, Zagreb, 1983. (150 din)

Sve knjige mons. Ivana Vlašića (osim rasprodanih) mogu se po označenoj cijeni naručiti u Upravi Veritasa, Miškinina 31, 41000 Zagreb.